

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozzunk mezőgazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	20 kor.
Fél évre	10 "
Negyed évre	5 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Előfizetési felhívás.

Azon nagyfoku bizalom, melyben boldogult atyám Ordódy Lajos elhunytá óta a nagyérdemű gazdaközönség részesíteni sziveskedett, azon reményt ébresztette bennem, hogy ezen immár 1913-ban 65-ik évfolyamába lépő lapok iránt a jövőben is bizalommal s elismeréssel fog lenni t. olvasóink mindinkább szaporodó serege. Csekélységemnek, mint a „Gazdasági Lapok“ kiadótulajdonosának pedig legfőbb kötelességem lesz a folyó évben előlegezett bizalmat a legnagyobb fokban kiérdemelni s lapjaimat azon magas niveau fenntartani, melyben azok atyám alatt és annak halála után állottak, sőt azok jószágát, tartalmasságát, szellemi színvonalát emelni, legelső feladatomban tekintem. A lapnak szellemi része nem apadt, sőt növekedett és illusztrációkban is gazdagodott, úgyhogy a lapok iránt több oldalról nyilvánított elismerésnek hatása alatt, jövőben még gazdagabb tartalommal s több és szebb ábrákkal fogom lapjaimat kiadni. Az eddigi szerkesztőség mint eddig is változatlan buzgalommal fogja törekvésemet előmozdítani s a külmunkatársak nagyszámú gárdáját sikerült oly kipróbált gazdasági erőkből összehozni, kiknek már névsora is biztosítékot nyújt arra, hogy az csak jó és hasznos lehet, amit gazdag tapasztalataik tárházából papírra vetve a nagyközönség elé visznek, hogy a gazdasági ismereteket terjesszék s a gazdaközönséget előrehaladásra buzdítsák. A változatosság élvezetét nyújt, mondja a latin példaszó, ezt tartom én is s azért legfőbb törekvésem lapjaim tartalmát minél változatosabbá és bővebb tartalmúvá tenni s minél több oldalúvá fejleszteni.

Az immár a XIII-ik évfolyamba lépő „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“-éra nézve külön előfizetést is nyitok, s ezzel a több oldalról hangoztatott kíváncsúnak is egyuttal eleget teszek, mert hisz a mai viszonyok között mindenki elismeri, miszerint az állattenyésztés és tejgazdaság az agrikultura legjövődélmezőbb, tehát legnépszerűbb ága, így tehát e melléklet oly kimagasló fontossággal bír, hogy annak — szövegét és illusztrációit tetemesen áldozatok árán is kibővítve — a lehető legnagyobb elterjedést biztosítsam.

A „Gazdasági Lapok“ előfizetői azonban továbbra is mint **ingyen mellékletet megkapják.**

Végül van szerencsém tudatni, hogy az **53-ik évfolyamát élő Kodolányi-féle Gazdasági Zsebnaptár** kiadása továbbra is tulajdonomban marad és kiadóhivatalomnál beszerezhető.

Különböző vállalataimat a magyar gazdaközönség szives jóindulatába s pártfogásába ajánlva

Budapest, 1912. december havában.

gazdatársi üdvözlettel maradok

ORDÓDY LÁSZLÓ

a „Gazdasági Lapok“ az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ és a „Kodolányi-féle Gazdasági Zsebnaptár“ kiadótulajdonosa.

Előfizetési feltételek.

A „GAZDASÁGI LAPOK“

65-ik évfolyamára az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ mellékletével (XIII-ik évfolyam) együtt:

Egész évre	20 korona
Fél évre	10 korona
Negyed évre	5 korona

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ külön

Előfizetési ára:

Egész évre	10 korona
Fél évre	5 korona

Ajánljuk egyben a lapunk kiadásában megjelenő közkeveltségnek örvendő **Kodolányi-féle Gazdasági Zsebnaptárt**, mely az idén **53-ik évfolyamában** jelenik meg, melyet bérmentve, ajánlott postai szétküldéssel **3 K 25 fillérért**, utánvétellel **3 K 45 fillérért** küld meg a

„Gazdasági Lapok“ kiadóhivatala

Budapest, VIII., József-utca 15.

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — Az adóreform. — A felhatalmazási törvény. — A választójogi törvény. — Az állatszámlelési statisztika hibáiról.)

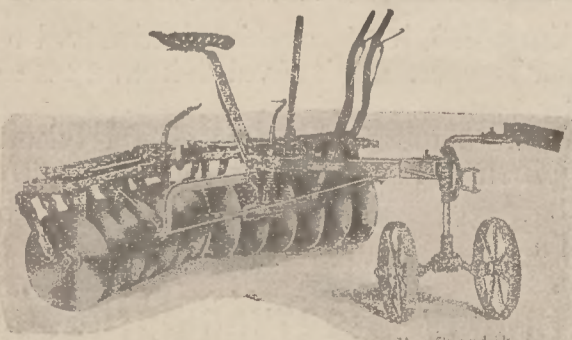
A magyar gazdáknak, lapjaink t. előfizetőinek, tisztelőinek és munkatársainak boldog ujesztendőt kívánunk.

Az időjárás az ujév napján hidegre fordult. Meddig tart, kiszámíthatatlan. Midőn e sorokat írjuk, ismét enyhe, ködös. Volt is a karácsonyi ünnepek hetében olyan locs-pocs, esős, lucskos idő, a melyre régen nem emlékezünk. Fekete karácsony, fehér husvét! Talán ilyenformát élünk át. Nem lehetetlen, hiszen a husvétit hét márczius harmadik felébe esik.

A gazdasági helyzet az, hogy gazdáink szánogatnak, vetnek, a hol lehet, a répaszállítás nagy ügyel-bajjal befejeződik. Ugy látszik azonban, mintha cukorgyártási campagne meghoszszabbodik. Több a répa, mint a mennyire számítottak és innen származik a sokféle kifogásolás a gyártók részéről. A gabonaárak vaczillálnak és aránylag alacsonyok, a takarmányok romlanak és boraink krudélisan savanyuak. A multban nincs öröm, a jövőben nincs remény!

Az 1912. év végén gazdáink meleg érdeklődéssel viseltettek az új adóreform iránt. Voltaképpen a pokolba kívánják, a mi természetes is, mert az ő zsebeiket érzékenyen érinti. Foglalkozott vele az OMGE., GEOSz. és Gazdaszövetség egyaránt. De a mik ott elhangzottak, korántsem nyugtatták meg gazdáinkat, legkevésbé a pénzügyminiszter kiküldöttének azon nyilatkozata, hogy a közigazgatási bíróságokhoz lehet az ügyeket fellebbezni. Mintha a gazdának egyéb dolga sem volna az örökös fellebbezésnél. Egy fél évre felfüggesztették ugyan a törvény végrehajtását, a mi voltaképpen »nesze semmi, fogd meg jól«, bár ujabban a pénzügyminiszter optimisztikus nyilatkozatokat tesz a pénzügyi helyzet megjavulásáról. Az adóreform felfüggesztéséből, ugy látszik, néhány hónapot elcsipni óhajt. Az ipar és kereskedelem szervezetei mindenképpen megvédik érdekeiket, de a gazdák, azok mindig belejutnak a csávába, mert hiányzik szervezeteikben az erő, az erély. Ha az agrárius vagy legalább is látszólag oly színezetű képviselők a parlamentben előbb mindent megszavaznak, azután pedig ülésekben a gazdák védőiként lépnek fel, legalább is a kétszínűség jellegével határos.

A kétszakaszos felhatalmazási törvény, mely a balkán kereskedelmi szerződések megváltoztatását az újabb Balkán konstellációk révén célozza, határozottan káros lehet a sok küz-

A DEERE-féle TÁRCSÁSBORONA

valamennyi tárcsásborona között a legmodernebb és legerősebb szerkezetű.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. sz.

delmek árán kivivott mezőgazdasági védvámok áttörésére. Tiltakoztak is ellene a gazdák összes egyesületei. Nem is lehet másként. Ez nemcsak az állattenyésztésre, hanem a szemes terményekre, a gabonára is veszélyes. A beviteli jegyek kérdése ismét napirenden. Maga a földművelésügyi miniszter van mellette és a malomérdekeltség két szószólója: Ullmann, a Hitelbank igazgatója és Matlekovits, a főrendiházban is mellette reádupláznak. Egyedül gróf Zselénszki szólal fel ezen merénylet ellen. Ime, ez Rubinek Gyulának, a Molnárok Lapjában két évvel ezelőtt a beviteli jegyek érdekében írott ujévi cikkének gyümölcse. Szívből örvendünk, hogy tévedését e tárgyban ugyancsak belátta. Legutóbbi köztelki beszéde legalább erre következtet. Lisztexport nehézségekről beszélnek a malmok körében, pedig a tény és valóság az, hogy egyes államok védvámokkal a magyar liszt bevitelét alaposan megnehezítették akkor, mikor a magyar gabonának ára alig volt. Tehát a malmok kapzsiságukat már akkor sem tudták kielégíteni. Jött a canadai lisztverseny, a mi ismét a lisztexportpiacokat termékeivel elárasztotta. Tehát újabb piacok a magyar liszt részére újból elvesztek. Most pedig, midőn a magyar gazda gabonáival abba a helyzetbe jutott, hogy nem fizet reá a termelésre, akkor holmi export felvételéről álmodozik az ipari feldolgozás! Export? Hiszen a belfogyasztás óriási megnövekedése egymagában is kizárja a tömeges lisztexportot. Beviteli jegyek? Ostobaság!

Benyújtott a múlt év utolsó napján az új választójogi törvényjavaslat.

Mi nem politizálunk, mint olyannyiszor hangoztattuk, mert nem kenyerünk a politika. Hogy azonban a jelenlegi törvényjavaslat sem a magyarságot, sem a nemzeti megerősödés szempontjait nem erősíti meg, azt vitatnunk felesleges. Pláne, ha a sokféle klauzulákat tekintjük, semmiképen sem alkalmas a választójog kiterjesztésére és a mezőgazdaság megerősítésére.

Szóljon helyettünk fenti kitételünk megerősítésére az alábbi statisztikai kimutatás:

	Az összes népességben	Az 1905. évi népszámlálást szerinti	Az 1906. évi népszámlálást szerinti	A jelenlegi választójogi kör	A jelen javaslat szerinti
Magyar anyanyelvű	54.5	58.7	61.8	59.6	60.2
Német	10.4	14.1	15.2	11.7	13.1
Tót	10.7	11.7	10.3	9.9	10.4
Román	16.1	9.2	7.4	10.6	9.7
Ruthén	2.5	1.3	0.5	2.8	1.9
Horvát	1.1	1.2	1.1	1.1	1.0
Szerb	2.5	2.4	2.4	2.7	2.3
Egyéb	2.2	1.4	1.3	1.6	1.4

Katona Béla, a Pesti Hirlapban miként tavaly, úgy az idén is közreadja a múlt évi közzéadásai szemléjét. Nagy munka és szorgalmat dicseri. Ha a mi álláspontunk nem is fedi mindenben Katona merkantil szellemű elaborátumát, annak mégis csak egyik részét a mi legintimebb körünkől érintjük. Ez az állatszámllási részre vonatkozik. Ugyanis Katona állatszámllási statisztikája a következő, mely a múlt évi hivatalost fedi is:

	1895	1911	1912
	darab	darab	
Szarvasmarha	5,829,483	6,183,424	6,036,945
Ló	1,927,930	2,000,611	1,960,000
Sertés	6,447,134	6,415,197	7,409,801
Juh	7,526,783	7,696,881	7,168,054
Kecske	286,392	331,383	319,843

Csak hogy a földművelésügyi miniszterium hivatalos lapjának a »Földművelési Értesítő« most megjelent számában az összehasonlító 1911. évi kimutatás imigyen fest:

Szarvasmarha	5,942,340
Ló	1,967,010
Sertés	6,166,962
Juh	7,509,732
Kecske	331,383

Előszedték az 1911-ik évi hivatalos kimutatást és konstatáltuk, hogy Katonáé a helyes s így a miniszterium alaposan tévedhetett. Avagy kedvezőbb perzentuális arányszámokhoz ekkart jutni? Statisztikai kimutatásokról már régóta táplált véleményünket olyannyiszor közreadtuk, hogy ismétlésekbe nem bocsátkozunk. Sohasem volt kedvező, mert a szakminiszteriumok korrekciói nem alkalmasak és helyesek pontos statisztikai adatok szolgáltatására. Érdekes még Ausztria és Magyarország összehasonlító állatsziszistikája:

	ökör		ló		sertés		juh	
	1900	1910	1900	1910	1900	1910	1900	1910
Ausztria	9.51	9.15	1.71	1.80	4.68	6.48	2.62	2.42
	1895	1911	1895	1911	1895	1911	1895	1911
Magyarorsz.	5.82	6.18	1.97	2.00	6.44	6.41	7.52	7.61

Nem előnyös Magyarországra nézve.

— IX.

Gazdasági levél.

Irta: Szász Ferencz.

Pusztakamarás, 1912. XII. 23.

»Szeretnék szántani, hat ökröt hajtani« — ez a kívánság nem valami időszerű december végén, de jogosnak jogos. Sajnos, azonban csak kívánság marad, pedig a sok abnormitás után, melyeket Horváth János ráczegresi kollega oly szépen és oly igazán ecsetelt és a melyekből mi erdélyi gazdák duplán kivettük a részünket; teremthetne az Ur Isten ilyen jófele csodákat is, mert ránk férne. Nálunk ugyanis a sok baj mellé az is járult, hogy az őszi szántás gazdaságunként csak 25—75%-át vetették el és őszi szántás ugyszólva nincs, már pedig őszi szántás nélkül erősen nyakán ül a gazdaembernek a tél. Telünk különben olyan, hogy hol felolvad a tengelyig erő sár s azért nem lehet járni, hol megfagy megint kővé a rög s azért még kevésbé lehet járni. Ugy magunkban kívánjuk a havat, de azzal az utógondolattal, hogy mi lesz, mikor elolvad, mert arra is kell ám gondolni, hogy a talaj telítettsége nedvességgel »non plus ultra«. Hogy kései vetésű s legfeljebb csak éppen kicsirázott búzáink miként érzik magukat a nedves, fagyos földben hótakaró nélkül, arról jobb nem beszélni mert előre veti árnyékát a gyenge termés, az őszi szántás kései és rossz művelésbe került vetés miatt, a tavaszi szántás pedig azért, mert nincs őszi szántás. Már fázom a tavaszi munkálatoktól is, különösen ha későn mehet ki az eke. Ilyen rögös utakon a trágyahordás is lehetetlen, hacsak nem akarja rudra tenni az ember ökrei bőrét, s még az a szerencsénk, hogy a táblaszélekre kihordott szarvasokból, melegágyakból, komposztelepekből megy valahogy ez a munka is.

A tengerivel úgy vagyunk mi is, mint azt hiszem, minden gazda. A legjava góréban van, szellőztetővel bőven ellátva, az alja pedig padlásokon, hol folytonosan válogatjuk és forgatjuk. A kiválogatott rossz tengeri etetésre kerül, megint két osztályban: A mi nem penészes, kapják a vemhes állatok (tehének, kanczák, koczák), a penészesét pedig heverő marhák (süldők, kanok) és szegény ökrök. Még eddig semmi baj sem történt, talán el tudjuk »predálni« szerencsésen.

Nem is irok többet, miért panaszoljak tovább, úgy sem ér az semmit. »Segíts magadon, az Isten is megsegít.« Hát majd próbálunk segíteni magunkon, úgy, a hogy lehet.

A feletett gyenge tengerivel spórolunk egyéb takarmányt, ha ilyen rögös marad az ut, a

majorból kivezető rövid utszakaszt megterítjük jó vastagon szalmás trágyával, hogy megkezd-hessük a trágyahordást a majorból is, fokozzuk az igát, a mennyire lehet, hogy az elmulasztot-takat legalább részben pótoljuk. A temérdek kárt pótlandó hozzányulunk a tartaléktökhöz: adunk el erdőt, mert jó pénzen fizetik s iltetünk helyébe másikat, ott is, a hol eddig nem volt, de a hely egyébre nem való.

Egyszóval küzdünk, a hogy lehet, s hogy küz-delmünk eredményes legyen, Isten áldását kérem édes mindannyiunk — az egész magyar gazda-társadalom — részére a bekövetkezendő új esz-tendőben, hogy pótolja a jövő a multat s ne csak pótolja, hanem feledtesse is el. Ne marad-jon egyéb emlékezete mint az, »hogy a mit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra«, mert az idén de sokszor vettük hasznát a közmondás követé-sének. Gazdatársi üzvözletem mellett ismételtén boldog új évet kívánok.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlése.

Decz. 21-én tartotta rendes évi közgyűlését az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a megszokott nagy érdeklődés mellett. A közgyűlésre több mint 700 vidéki gazda rándult fel, a kik az egyesület fővárosi tagjaival zsufolásig megtölt-tették a Köztelek nagytermét. A földművelés-ügyi minisztert Ottlyk Iván államtitkár képviselte.

Bujanovics Sándor elnöki megnyitójában szíves szavakkal üdvözli a megjelenteket. Meg-állapítván a határozatképességet, köszönti a földművelésügyi miniszterium képviselőtében jelenlévő Ottlyk Iván államtitkárt, majd a közgyű-lést megnyitja.

A közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésére Je-szenszky Pált, a jegyzőkönyv hitelesítésére pe-dig gróf Almácssy Imrét és Koritsánszky Jánost küldötték ki. Tudomásul vették ezután Fabricius Endre titkár jelentését a szövetségi tagok kiküld-etéséről, majd a tiszteletbeli tagok választására került a sor.

Rubinek Gyula általános tetszés közben mu-tat rá dr. Hutya Ferencznek, az állatorvosi fő-iskola rektorának, az állategészségügy istápolása és az állatorvosi tudományok fejlesztése körül elért hervadhatatlan érdemeire s vázolja azt a folyton tartó munkásságot, a melyet Hutya az OMGE-ben kifejt. Javaslatára a közgyűlés dr. Hutya Ferenczet egyhangu lelkesedéssel tiszte-letbeli taggá választotta. Hutya köszönetet mond a megtiszteltetésért és ígéretet tesz arra nézve, hogy a rábizott feladatnak a jövőben is fokozott erővel fog eleget tenni. Tiszteletbeli taggá választották még dr. Conrad Jánost, a hallei mezőgazdasági egyetem tanárát, a mező-gazdasági érdekek fejlesztése körül kifejtett érdemei elismerésül.

Továbbá előterjesztette ezután az igazgató választmány jelentését, mely nyomtatásban köz-kézen forog, miért is azt a közgyűlés egyhangu-lag jóváhagyta. Az egyéb közgyűlési rendes tár-gyak után Bujanovics Sándor az elnöki és alelnöki, választmányi tisztségek betöltése céljából felfüggesztette a közgyűlést. A szavazás négy küldöttségénel folyt, annak eredményét Emödy József hirdette ki. E szerint az OMGE. új elnöke lett: Bujanovics Sándor, alelnökök: gróf Zse-lénszky Róbert, örgróf Pallavicini Ede, Osztro-luczky Miklós (új). Igazgató-választmányi tagok: gróf Almácssy Imre, gróf Andrássy Sándor, gróf Apponyi Albert, gróf Baranyay Géza, Barcza Károly, gróf Bánffy Miklós, Blaskovics Ferencz, herczeg Esterházy Miklós, gróf Eszterházy Mó-ricz, Heusch Árpád, Hertelendy Ferencz, Ivánka

„MINIMAX”

kézi tüzelő készülék gazdáknak cséplés és aratás alkalmával teljesen nélkülözhetetlen és csakis ezek segélyével lehet az ott keletkező tüzet megelőzni.

A „MINIMAX” készülék az ország legnagyobb birtokosai magtáraiban és szérüskertjeiben fel van szerelve és a gyakorlatban kitűnő szolgálatot tett.

Felvilágosítással szolgál a

Alaptőke 650,000 korona.
Az Első Magyar Iparbank alapítása.

Magyar Minimax Részvénytársaság.

Iroda és Gyár: Rózsa-utca 85.

István, Madarassy Gábor, dr. Máday Izidor, Meskó Pál, Mezössy Béla, Molnár István, Pirkner János, Serbán János, Széll Kálmán, gróf Károlyi Mihály, Forster Elek. A közgyűlés a bejelentéseket lelkes éljenzéssel emelte határozattá.

A szavazás eredményének kihirdetése után Bujanovics Sándor elfoglalta az elnöki széket, megköszönte a választást s a többek között a következőket mondotta:

Teljesen ismeretes előttem a jelenlegi helyzet és ismeretesek azok az egyesületünk beléletebe belejátszó viszonyok, amelyek egyesületünk elnökévé való megválasztásomat előidéztek. Együttal teljes tudatában vagyok elégtelenségének és már a korrallal együtt járó foglalkozásaimnak és ha mindezt tudom és érdemeim szerint mérlegelve az általam nem keresett, nagyon megtisztelő és nagybecsült elnöki állást előre haladt korom daczára mégis elfogadom, erre engem csakis az egyesületünk iránti kötelességérzetem ösztönöz. Az a kötelességérzet, mely azt sugallja, sőt parancsolja nekem, hogy akkor, a mikor gazdatársaim, nem kutatom minő okokból és nem kutatom joggal, vagy a nélkül azt hiszik, hogy csekély személyem közreműködésével némi szolgálatot teszek egyesületünknek, ne rajtam, ne az én vonatkozásomon muljék ezen kívánságok teljesítése. De elfogadom az elnöki állást abban a biztató reményben, hogy igen tisztelt elnöktársaim egyéni foglalkozásaimat jóakarattal elnézni és engem elnöki teendőimben nagybecsült tanácsaikkal és közreműködésükkel támogatni fognak. És elfogadom abban a reményben is, hogy egyesületünk tisztelt igazgatója és egész tisztikara személyem iránt bizalommal fog viselkedni és feladatainak buzgó teljesítésével elnöki tisztem betöltését nekem mindenképen meg fogja könnyíteni.

Jeszenszky Pál ismertette ezután a közgyűlés elé terjesztett indítványokat. Mendl Jeromosnak az adóreformra vonatkozó indítványa felett napirendre tértek, az Országos mezőgazdasági tanács szervezésére vonatkozó indítványt pedig a közigazgatási szakosztály elé utalták. Weisz Gáspárnak a gazdasági cselédek nyugdíjintézetére vonatkozó indítványa fölött is napirendre tértek. Végül fölolvasták a Köztelemek irodalmi pályázatán díjat nyertek neveit.

Gazdasági egyesületek nagygyűlése.

(A Balkán-szerződés revíziója és az adótörvények.)

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége vasárnap rendkívül népes nagygyűlést tartott, a melynek tárgya a balkáni szerződések és az adótörvények végrehajtásának ügye volt. Mielőtt előbbi tárgyra vonatkozó határozati javaslat tárgyalására került volna a sor, Ottlyk Iván államtitkár a földmivelésügyi miniszter nevében beszédet mondott, a melyben igyekezett lecsillapítani azt a nagy nyugtalanságot, a mely a magyar gazdatársadalmon a kormány által nemrégiben előterjesztett s a képviselőház által elfogadott törvényhozási felhatalmazás miatt erőt vett. Az igen érdekes lefolyású nagygyűlésről a következő tudósítást közöljük:

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége Bujanovics Sándor elnöklésével decz. 22-én délelőtt tartotta XVII. évi nagygyűlését a vidéki gazdasági egyesületek és a központi gazdatársadalmi intézmények kiküldötteinek élénk részvételével.

tele mellett. A gyűlést már hetekkel ezelőtt nagy érdeklődés előzte meg, mert itt foglaltak állást a gazdák a balkáni államokkal szemben érvényesítendő vámpolitika tárgyában és ezen a gyűlésen juttatta kifejezésre a gazdatársadalom a jövedelmi adó végrehajtására vonatkozó kívánalmakat.

Bujanovics Sándor elnöki megnyitó beszédében tudatja a közgyűléssel, hogy a földmivelési miniszter képviselőjében Ottlyk Iván államtitkár jelent meg, a pénzügyminiszter pedig Papp Mihály min. tanácsost küldte ki.

Az alapszabályszerű tárgyak letárgyalása után a Balkán-államokkal követendő vámpolitika kérdése s az e tárgyban előterjesztendő határozati javaslat került volna szőnyegre, előzetesen azonban szót kért Ottlyk Iván államtitkár s a kormány nevében kijelentette, hogy a törvényhozás által letárgyalat felhatalmazási törvényjavaslatnak nincs más célzata és rendeltetése, mint az, hogy a Balkán-félszigeten végbemenendő új államalakulások s ezeknek hozzánk való viszonyainak szabályozására módunk legyen oly értelemben bizonyos mértékig irányító befolyást gyakorolhatni, hogy ezek az új alakulások a mi monarchiának és a mi országunknak itt szőnyegen forgó nemcsak politikai, de fontos gazdasági érdekeinek sérelme nélkül menjenek végbe. Kétségtelen, hogy ezen politikai átalakulások egyik következménye lesz az is, hogy az új államalakulatokkal szemben gazdasági és kereskedelempolitikai viszonyainkat érdekeinknek megfelelő módon kellend szabályoznunk. Az érdekelt gazdaközönség megnyugtatóra kijelenthetem, hogy azok a súlyos gazdasági, politikai aggodalmak, melyeket a fentebb jelzett politikai helyzet által szükségessé tett törvényhozási felhatalmazás az érdekeltség némely részében kiváltott, nem tekinthetőek kellőleg megokoltaknak, mert a kormány nem fog hozzájárulni az újabb szabályozást igénylő gazdasági kérdések rendezésének semmiféle olyan módozatához, melyből ezekre az érdekekre, főként pedig az itt elsősorban figyelembe jövő mezőgazdasági érdekekre joggal ilyeneknek nevezhető veszélyek, károk vagy sérelmek háramolhatnának.

Különösen megnyugtathatom az érdekelteket afelől, hogy továbbra is csorbithatatlanul fenn fogjuk tartani a törvényben megszabott minimális gabonavámokat; a legfontosabb mezőgazdasági cikkekre nézve az eddig kötött szerződésekben engedélyezett vámmérsékleseknél messzebbmenő vámszállításokat engedélyezni nem szándékozunk. Kijelenti továbbá azt is, hogy egyrészt a monarchia másik államával való viszonyunk és másrészt a távolabbi külföldi államokkal szemben való gazdasági viszonyaink rendezésére vonatkozó megállapodások 1917. december 31-re kitűzött koincezidáló járásán csorbba nem ejtethetik, úgy hogy ezen terminusra az ország jövő sorsának mikénti irányítására a nemzet szabad rendelkezési joga sértetlenül fentartatik.

Jeszenszky Pál, a javaslat előadója, kijelentette, hogy daczára az államtitkár megnyugtató kijelentésének, okul a multon, a mikor hasonló megnyugtató nyilatkozatok daczára, mégis sérelmek érték a magyar mezőgazdaságot. Tiltakozik mindenekelőtt az ellen, hogy gazdasági kérdéseket a külpolitika szolgálatába állítsanak, tiltakozik a »vámpolitikai központ« elnevezése alatt folyó egyoldalú törekvések ellen is és elfogadásra ajánlja azt a határozati javaslatot, a

melyet a választmány elfogadott s a melyet Darányi Ignác terjeszt elő.

Darányi Ignác kijelentette, hogy az államtitkár kijelentései nem éppen megnyugtatók, mert csak annyit tartalmaznak, hogy az eddigi módon meg fogják védeni a magyar állattenyésztés érdekeit. Megnyugodnék igenis a gazdaközönség, ha a kormány kijelentené, igenis nem engedjük be a Balkánról az élő állatokat. Utalt ezután arra, hogy mily nagy nehézségbe került az élőállatbehozattal kiküszöbölni s miért van arra szükség, mily nagy gazdasági érdekek fűződnek ahhoz. Mondja ki hát a kormány azt a megnyugtató kijelentést, hogy nem engedi be az élő állatot. Foglalkozik ezután a földmivelésügyi miniszter főrendiházi kijelentéseivel s helyreigazítja annak a román szerződésre vonatkozó tévedéseit. Az államtitkár kijelentéseiben sincs benne, hogy a titkos pótegyezményben foglalt balkán kontingenst nem fogják tullepni. Nincs benne az sem, hogy az őrlési forgalmat nem fogják visszaállítani. Általában tiltakozni kell az ellen a törekvés ellen, hogy külpolitikai bonyodalmakat a magyar gazdaközönséggel fizetessenek meg. Ezután a határozati javaslatot terjesztette elő:

A nagygyűlés elvárja és reméli, hogy a felhatalmazási törvényjavaslat, illetve törvény nem egyengeti utját annak, hogy a közelebről megkötött s 1917-ig érvényes szerb szerződés egyoldaluan a mi hátrányunkra módosíttassék és hogy a felhatalmazási törvény ama rendelkezése alapján, hogy a létrehozandó ideiglenes megállapodások hatálya csak 1913. december 31-ig terjed, a háboru veszélyében létrejött és békepontoszatokkal kapcsolatos egyezményekkel nem fog ezen túl terjedőleg a parlament részére kényszerhelyzetet teremteni.

2. A nagygyűlés elvárja és reméli, hogy a magyar mezőgazdaságnak és ezáltal Magyarországnak is az Ausztriával kötött kiegyezésben biztosított vámvédelem és állategészségügyi oltalom, a melynek feltétele alatt fogadhatuk csak el a kiegyezést, ennek lejártá előtt egyoldaluan és a fait accompli erejével nem fog csökkenteni és visszacsináltatni, miáltal a nagy küzdelmek árán létrejött közigazgatási egyensúly s az egyenlő vámvédelem elve Magyarország kárára megbontatnék és Magyarország Ausztriával szemben hátrányosabb helyzetbe kerülne.

3. Elvárja és reméli a nagygyűlés, hogy a balkán élőállatbehozatal kérdése az említett törvényjavaslat alapján megindítandó tárgyalások körébe egyáltalán nem fog bevonatni, valamint hogy az Ausztriával oly nehezen létrejött állategészségügyi egyezményt s az annak kiegészítésül a kiegyezés egész tartamára kötött titkos pótegyezménynek a husbehozatali összkontingenst megállapító rendelkezései nem fognak felforgatni, továbbá, hogy a Balkán-háboru folytán kétszeressé és háromszorossá fokozódott állategészségügyi veszedelem nem zudíttatik mesterségesen sok megpróbáltatást látott állattenyésztésünkre.

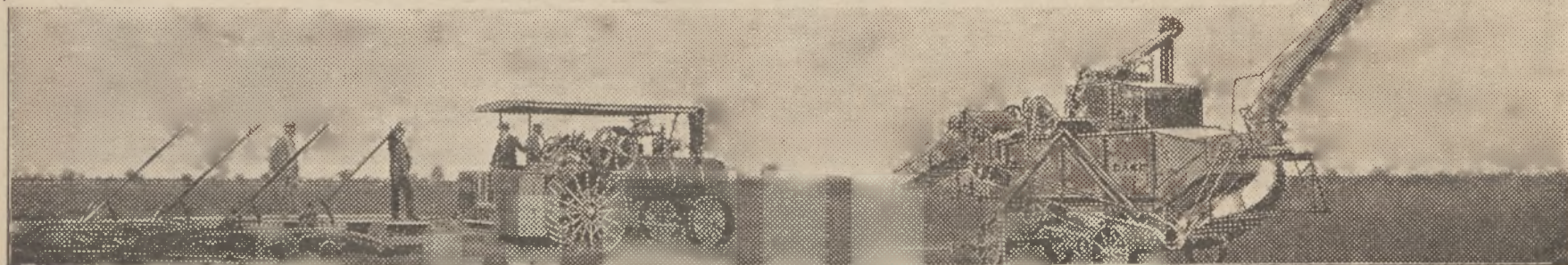
4. Reméli és elvárja a nagygyűlés, hogy az őrlési forgalomnak a kiegyezésben foglalt tilalma 1917-ig csorbithatatlanul érvényben maradjon s a vámtarifának legtöbb mezőgazdasági vivmányát képező minimális gabonavámok nem válnak illuzóriusokká.

5. Reméli és elvárja a GEOSz nagygyűlése, hogy a külügyi politika nehézségeit és bonyodalmait nem kísérlék meg a magyar mezőgazdaság rovására és számlájára kiegyenlíteni, a

CASE szánt, arat, csépel!

Ne a benzinyáraknak dolgozzék, hanem saját magának! Gondolja meg, hogy a motorbenzin ma már több mint 40 korona. Dolgozzék gőzgéppel! Vezérképviselő!

Hahn Arthur és Társai Budapest, VIII., Üllői-ut 25 G.

mely mezőgazdaság háboru esetén különben is legnagyobb áldozatot hozza s nem keltik föl a kínos nyugtalanság és bizonytalanság érzetét az ország leghatalmasabb termelési ágazatában, a melynek hazafias áldozatkészsége soha a legcsekélyebb kétség alá nem eshetett.

6. A GEOSz nagygyűlése elhatározza, hogy a Magyar Gazdaszövetséggel együttesen mezőgazdasági vámközpontot állít föl s ennek sürgős feladatául nemcsak azt jelöli ki, hogy az 1917-en túl terjedő időre vám- és állategészségügyi védelmünk érdekeit határozataink értelmében képviselje, hanem utasítja arra is, hogy az 1917-ig nekünk a kiegyezés és az azzal biztosított jogok sértetlen fölött egész éberséggel őrködjék.

Ottlyk Iván államtitkár, mint az egyesület tagja, elfogadja Darányi javaslatát. Az argentinai huszbehözatalra vonatkozólag kijelenti, hogy az osztrák kormány a magyar kormány beleegyezése nélkül nem tett semmit. Végül kijelenti, hogy azt a kijelentését, hogy a balkán szerződéseket az eddigi rendszer szerint kívánják megkötöni, ugy kell érteni, hogy élőállatot a Balkánról nem engednek be.

Darányi Ignác személyes kérdésben szót kérve, kijelenti, hogy három év óta a földművelésügyi miniszter tudomást se vesz vámpolitikai kérdésben a gazdaközönségről.

Bujanovics Sándor a vitát bezárja. Köszönet mond s a Darányi Ignác által benyújtott határozati javaslatot egyhangulag elfogadottnak jelenti ki.

Ezután Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő, titkár ismertette az OMGE igazgatóválasztmányának állásfoglalását az új adótörvények végrehajtására vonatkozóan. Elfogadásra ajánlja az OMGE közgazdasági szakosztályainak december 6. iki ülésén elfogadott határozati javaslatot.

Sághy Gyula fontosnak tartja, hogy az ilyen súlyos törvényt az ország mai közgazdasági viszonyai mellett életbe ne léptessék.

Papp Mihály min. tanácsos, a miniszterium képviselője, megjelöli azokat a kormányzati és közigazgatási hatóságokat, melyek hivatva vannak gondoskodni arról, hogy a gazdaközönség kívánalmait megoldassanak.

Órgróf Pallavicini Ede felszólalása után a nagygyűlés változtatlanul elfogadta a javaslatot.

Uj ügy- és személybeosztás a földművelésügyi minisztériumban.

1913. évi január hónap 1-én a magyar királyi földművelésügyi minisztériumban a következő új ügy- és személybeosztás lép életbe:

Elnöki osztály: főnök: Koós Jenő osztálytanácsos, osztályvezető: Lipthay Béla osztálytanácsos. I/A. főosztály: főnök: Horváth Sándor min. tanácsos, 1. ügyosztály (erdőfelügyelet) osztályvezető: Lászlóffy Gábor min. tanácsos, 2. ügyosztály (erdőgazdasági üzemtervek, kísérletügy és erdőstatisztika) osztályvezető: Nagy Károly főerdőtanácsos, 3. ügyosztály (állami erdőtiszták, altiszták és szolgák személyi ügyei, erdészeti szakképzés) osztályvezető: Arató Gyula főerdőtanácsos, 4. ügyosztály (állami kezelésbe vett erdők) osztályvezető: Péch Kálmán főerdőtanácsos, 5. ügyosztály (kopár területek beerdősítése) osztályvezető: Rappensberger Andor főerdőtanácsos. I/B. főosztály: főnök: Téglás Károly min. tanácsos, 1. ügyosztály (magyarországi kincstári erdők gazdasági és igazgatási ügyei) osztályvezető: Kaán Károly főerdőtanácsos, 2. ügyosztály (magyarországi kincstári

erdők birtokügyei) osztályvezető: Kozma István főerdőtanácsos, 3. ügyosztály (horvát-szlavonországi ügyek) osztályvezető: Nagy Vincze erdőigazgató, 4. ügyosztály (kincstári erdők műszaki és erdőrendezési ügyei) osztályvezető: Kovács Gábor erdőtanácsos. II/A. főosztály: (lőtenyésztés) főnök: Szápáry Péter gróf min. tanácsos, osztályvezető: Budaházy Kálmán osztálytanácsos. II/B. főosztály: (vadászat) főnök: Róth Lóránd min. tanácsos, osztályvezető: Barthos Tivadar osztálytanácsos. III. főosztály: főnök: Csabay Béla min. tan., 1. ügyosztály (állategészségügyi közigazgatási ügyek) osztályvezető: Kakucsy György dr. osztálytanácsos, 2. ügyosztály (állatorvosok személyi ügyei) osztályvezető: Papp-Ragány István dr. osztálytanácsos, 3. ügyosztály (külforgalmi ügyek) osztályvezető főnöki hatáskörrel: Péchy József min. tanácsos, 4. ügyosztály (belföldi állatforgalom kihágási és egyéb ügyek) osztályvezető: Bárdossy Jenő dr. min. tanácsos. IV. főosztály: főnök: Serbán János min. tanácsos, 1. ügyosztály: (állattenyésztés) osztályvezető: Góger László dr. osztálytanácsos, 2. ügyosztály (tejgazdaság és havasgazdaság) ideigl. osztályvezető: Koerfer István dr. s. titkár, 3. ügyosztály (legelőügyek) osztályvezető: Jeszenszky Károly báró osztálytanácsos, 4. ügyosztály (gazdasági felügyelőségek) osztályvezető: Balogh Sándor dr. min. titkár. V/A. főosztály: főnök: Rakovszky György dr. min. tanácsos, 1. ügyosztály (ármentesítés, belvízlevezetés) ügyosztályvezető: Olgvay László dr. titkár, 2. ügyosztály (vízjogi engedélyezések) osztályvezető: Tahy Jakab dr. osztálytanácsos, 3. ügyosztály (vízrendőri ügyek) osztályvezető: Mattyasovszky Miklós dr. osztálytanácsos. V/B. főosztály: főnök: Kvassay Jenő min. tanácsos, 1. ügyosztály (Duna-szabályozás) osztályvezető: Józsa László min. tanácsos, 2. ügyosztály (Tisza-szabályozás) osztályvezető: Bulyovszky János min. tanácsos, 3. ügyosztály (kulturmérnöki munkálatok) osztályvezető: Lisznyay-Damó Tihamér min. tanácsos, 4. ügyosztály (személyzeti ügyek) osztályvezető: Jancsó János osztálytanácsos. VI. főosztály: főnök: Tóth Elemér osztálytanácsos, 1. ügyosztály (gazdasági munkásügyek) osztályvezető: Radács István osztálytanácsos, 2. ügyosztály (mezőrendőrség) osztályvezető: Tóth Elemér osztálytanácsos, 3. ügyosztály (birtokrendezés és tagosítás) osztályvezető: Ivády Béla osztálytanácsos. VII. főosztály: főnök: Dubravszky Róbert min. tanácsos, 1. ügyosztály (mezőgazdasági statisztika) osztályvezető: Marton Ödön dr. osztálytanácsos, 2. ügyosztály (közgazdaság) osztályvezető: Györy Loránd osztálytanácsos. VIII. főosztály: főnök: Lónyai Ferenc dr. min. tanácsos, 1. ügyosztály (szőlészet) osztályvezető: Lekky István osztálytanácsos, 2. ügyosztály (borászat) osztályvezető: Hampel Antal dr. osztálytanácsos. IX. főosztály: főnök: Zsedényi Béla min. tanácsos, 1. ügyosztály (gazdasági szakoktatás) osztályvezető: Eszterházy Jenő osztálytanácsos, 2. ügyosztály (mezőgazdasági kísérletügy) osztályvezető: Magyary Győző dr. osztálytanácsos; gazdasági háziipari min. megbízott: Adler-Rácz József dr. min. tanácsos. X. főosztály: főnök: Darányi Béla min. tanácsos, 1. ügyosztály (kincstári birtokok és telepek, állami és magántelepítés, birtokfölddarabolások) osztályvezető: Lovass Sándor min. tanácsos, 2. ügyosztály (ménésbirtokok, uradalmak) osztályvezető: Deininger Imre udv. tanácsos, 3. ügyosztály (lúrdók és nyar.lótelepek) osztályvezető: Csik Imre min. tanácsos. XI. főosztály: főnök: Tervev Imre min. tanácsos, 1. ügyosztály (fatenyésztés és gyümölcsstermelés) osztályvezető: Tóth Jenő dr. osztálytanácsos, 2.

ügyosztály (zöldség és virágtermelés és a kertészeti termékek értékesítése) ideiglenes osztályvezető: Landgraf János min. tanácsos, 3. ügyosztály (halászati igazgatás) osztályvezető: Landgraf János min. tanácsos, 4. ügyosztály (kisebb gazdasági ágak) ideiglenes osztályvezető: Krenedits Ferenc titkár. XII. főosztály: főnök: Szomjas Lajos dr. min. tanácsos, 1. ügyosztály (közgazdaság) osztályvezető: Ferdinándy Bertalan dr. osztálytanácsos, 2. ügyosztály (mezőgazdaság) ideiglenes osztályvezető: Reusz Andor dr. titkár, 3. ügyosztály (miniszteri kirendeltségek) osztályvezető: Kövess György dr. osztálytanácsos.

Gazdaságaink czélszerű világitása

Írta: Klaszsek Ödön.

Uradalmaink, gazdaságaink, vagy ezeken fekvő beltelkeink, épületeink, istállóink czélszerű olcsó és tüzetmentes világitásával már régóta foglalkozunk. Mert fontos érdeke a gazdának a közbiztonsági állapotok fentartása, másodsorban a tűzveszély okozta szerencsétlenségek lehető visszaszorítása, a mely nemcsak beltelkeinkre terjed ki, hanem ezen területeinkkel szoros kapcsolatban álló belső épületvilágitást is elodázhatatlan kérdéssé teszi. Mert ha a gazda a régi, tűzveszélyes, gyéren világitó, egészségtelen olajmécseseit, petroleum lámpáit a többi elavult szerszámaival együtt átengedi a multnak s a modern viszonyoknak megfelelően világitja területeit, épületeit, ugy különös gondot ad annak czélszerű alkalmazása, kihasználva a már helyszínen levő erőforrásokat, tekintettel az üzem olcsóságára s főleg tűzbiztonságára.

Elsőrendű tényező, hogy a világitó-berendezésnek mind a beruházási, mind az üzemeltetési költségei alacsonyak legyenek, nehogy a beruházás költségei a gazdát túlterheljék. Ugy anyagilag, mint műszakilag is helyesen kell a kérdést megoldani, mert csak ily esetben lehet a világitás hasznalhajtó, mert rossz számításokon létesített berendezés nem csak az igényeket nem fogja kielégíteni, de anyagi veszteségeknek is okozója lehet. Hogy világitásunk a követelményeknek teljesen megfeleljen s hogy anyagi károsodással ne járjon, a következő 3 kérdés-el kell előzőleg tisztába jönni: 1. a gazda anyagi helyzetével, 2. a bevilágitandó épületek, területek számával, illetőleg nagyságával, 3. figyelembe kell még venni a gazdának itt azon körülményt is, hogy a választás alá eső különböző világitási rendszerek, a világitás czélokra használhatók ki czélszerűen. Kiemelendő itt a hajtásierők tejgazdaságok számára melegítési és egyéb ipari czélokra történő kihasználásának fontossága.

Hogy a gazdának legjobban megfelelő világitási módon kívül, a többi különböző rendszerekről is tájékozást nyerjünk, röviden sorra vesszük ezeknek előnyös s hátrányos tulajdonságait.

A villamos világitás. Nagyobb uradalmak s gazdaságok, mivel leginkább ezt tartják megbízhatónak és tűzveszélymentesnek, leginkább hajlanak a villamos világitás felé. Ezt kétféleképpen szokták megoldani. Vagy külön létesítik villanyfejlesztő-telepeiket, vagy pedig egy már meglévő ipartelep, gőzmalom, téglagyár gépeihez kapcsolják hozzá. Egy-két épület világitása egy ilyen ipartelep által ellátva még megengedhető, de sokszor már ez is elég nehézségeket okoz, mert ritka esetben felel meg ugy erőfejlesztésre, mint egyenletesség tekintetében az ipargép azon feltételeknek, hogy a világitás czélszerű és olcsó és hogy a lámpák világitása egyenletes legyen.

A szabadalmazott

„JURENÁK EKE“

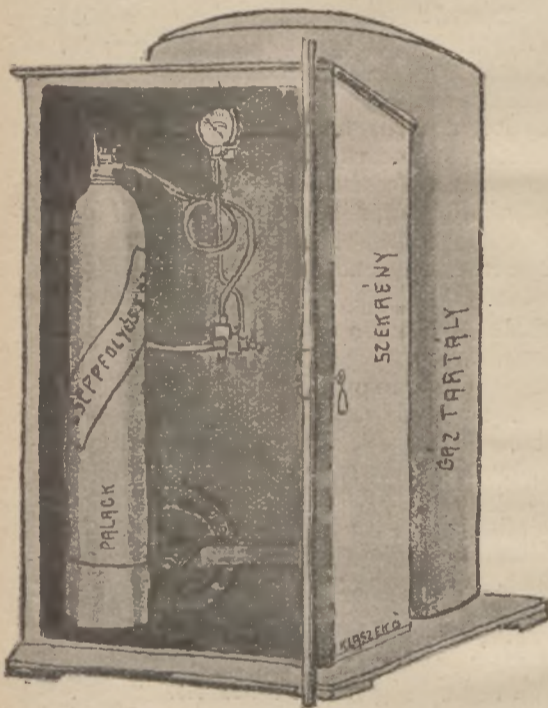
szerkezete egyszerű,
kezelése könnyű,
szabályozása gyors,
kb. 50%-kal többet szánt,
kb. 30%-kal kevesebb vonóerőt igényel,
legtökéletesebb s a jövő ekéje.

Részletes árjegyzéket szívesen küld:

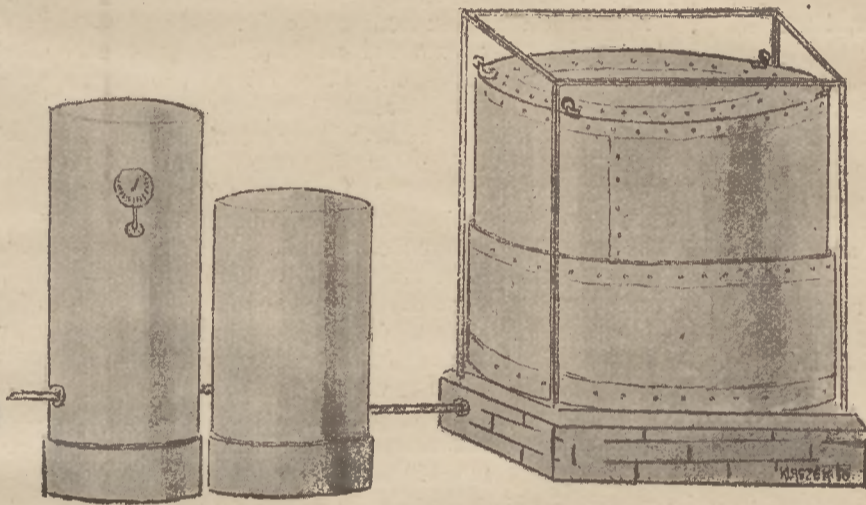
„JURENÁK“ szab. ekegyár Részvénytárs., MAROSVÁSÁRHELY.

Mert ha az ipartelep erőgépe nagyobb, mint a mennyt a világítás igényel, annak kihasználása gazdaságtalan; ha pedig kisebb, mint a maximális igénybevétel, a túlterhelést a lámpák megérik s gyöngén világítanak.

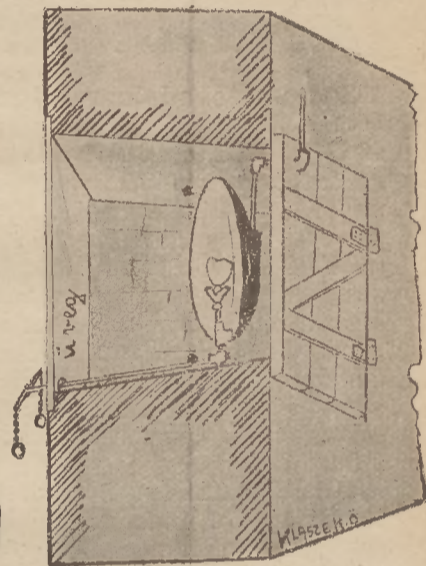
A világítás igénybevétele nagyon egyenetlen, nappal egyáltalában nem szükséges úgy, hogy a legkisebb motor üzemét sem fizeti ki. Evvel elentétben a külön felállított központi telep sem gazdaságos, mert ennek nappal is szolgáltatni kell az áramot és ezen nagymértékben ingadozó igénybevételt kielégítően ellátni csak úgy lehetne, ha az energiát a telepen egyenletesen termelhetjük és a csekély használatból visszamaradt mennyiséget összegyűjtjük. Racionálisan úgy oldhatjuk meg e kérdést, hogy központi világításnál akkumulátorokat alkalmazunk, ez azonban magas árával a beruházási költségeket lényegesen emelné. Hajtóerőre felhasználás tekintetében sem felel meg a kívánalmaknak, mert egy megfelelő benzin- vagy olajmotor energiája sokkal olcsóbbra kerül. Ha a villanytelep a termelt energiát hektowatt óránként 6—8 fillérré adja, 32 gyertyafényerős egy szénszálalás lámpa óránkénti költsége 6—8 fillér, fémszálalás lámpáé 4—6 fillér.

1-ső ábra. Cseppfolyós gáztelep berendezése.

2-ik ábra. Acetylén-gázfejlesztő készülék.

3-ik ábra. Falba helyezett momentán gyújtható gázlámpa.

Mindezekből kiviláglik, hogy a villamos világításnak nagy a beruházási tőkéje, üzem drága s inkább községek világítására volna alkalmas, a hol az erőt s szemetet kelően ki lehet használni. Oly nagyobb uradalmakban, a hol olcsó vagy ingyenes hajtóerővel rendelkezik a gazdaság, mint például erős vízű hegyi patakok vízturbina hajtására berendezett telepeinél, a villamos világítás az elsőség.

Gázvilágítás. Anélkül, hogy egyik vagy másik világítási rendszer mellett pro vagy contra szólni akarnék, véleményem szerint uradalmakban, ingyen hajtóerővel rendelkező gazdaságok kivételével, a gázvilágítás a legcélszerűbb, és pedig a következő okoknál fogva:

1. A termelés állandó lehet, a termelt anyag könnyű szerrel raktározható. A világítóanyag termelése, mely a villamosságnál csak 3 órán át használja ki teljesen a berendezést, a gázgyártásnál egyenletesen eloszlik 12—24 órára. A befektetési tőke tehát teljesen kihasználódik.

2. A szemet kevésbé rontja.

3. A gáz felhasználható melegítési kísérleti célokra, laboratóriumokban, tejgazdaságokban,

lakatos-, kovácsműhelyekben, forrasztási, hevítési célokra. Motorerő kihasználása egyenlő beruházási költség mellett körülbelül 60%-kal olcsóbb mint a villanyé.

Hogy a használatban levő gázvilágítások közül a **gazdára** nézve melyik felel meg leginkább a követelményeknek, azt az alábbiakban fogom röviden kimutatni.

A **kőszéngáz**-világítás. Elég jutányosan állítható elő. Beruházási költsége körülbelül egyenlő a villanyéval, a gáztermelése azonban már olcsóbb. Oly nagyobb uradalmakban, a hol a községekkel a nagyobb beruházást az üzem olcsósága érdekében közösen viselni képesek, illetve a hol nagy a fogyasztás s így a befektetett tőke amortizálódik, feltétlenül a **kőszéngáz** foglalja el az első helyet. Megemlítendő itt a **vízgáz**-világítás, melyet különös előszeretettel Amerikában használnak, mit még olcsóbb előállítási árának köszönhet. Nálunk nem igen alkalmazzák.

Acetylén. Leginkább elterjedésnek örvendő világítás. A fent említett világítási módokkal szemben két nagy előnye van; hogy hideg uton állítható elő, a mennyiben calcium carbidot vízzel hozunk össze, hogy acetylén fejlődjék. Második előnye, hogy pillangó lánggal oly szép, szemre kényelmes fényt ad, hogy izzóharisnya nélkül is praktikusán lehet használni. Izzóharisnyával ugyan fele annyi gáz szükséges ugyanazon fényerőhöz, de azért harisnyával mégsem gazdaságosabb, mert mint erős robbanású gáz, meggyújtáskor vehemensen gyulad s a harisnyát

lető helyre szállítva, a többi világításoknál olcsóbbra kerül.

Az egész telepberendezés egy tartályból és egy regulátorból áll, melyek egy vasszekrénybe, illetve mellett helyezendők el. Tehát a mi a legnagyobb kiadásba kerülne, az **üzemköltség**, itt teljesen elmarad.

A cseppfolyós világításnál az egész kezelést abban áll, hogy az acélpalackban szállított gázt egy hollandi anyacsavar kapcsolásával a helybeli gáztartályhoz csatlakoztatjuk, a mely 1-ső ábránkon feltüntetve szintén egy egyszerű darabból áll. Ezen tartályt a palackból naponta egyszer egy csap kinyitásával megtöltjük s ha kiürül, telivel cseréljük ki. A palack szállítási költsége egy 32 gyertyafényerős láng árát óránként 0.1—0.2 fillérral emeli. Gázvilágításunk ezen egyszerű kezelését egy közönséges emberünk minden különös előtanulmány nélkül elvégezheti, mert vele semmiféle bajt nem okozhat. A világítás, ha egy 32 gyertyafényerős lámpát számítunk, óránkénti gázfogyasztása 9—10 liter. Költsége tehát, ha a gáz kgr.-ját 1.90 K egységárral számítjuk, körülbelül 2.4 fillér. Előnye ezen világítógáznak, hogy nem robban, nyitva hagyott csap bajt nem okozhat, mert 30 gyertyafényerőjű lángnál óránként csak 10 liter gáz ömlik ki, ez pedig zárt helyiségben is elenyésző csekélyesség, de meg helyénél fogva is a padozaton foglal helyet s az ajtónyílásokon elszáll. Izzóharisnyával gyöngyöző, a többi gázoknál sokkal

rövid idő alatt tönkretesz. Jó tulajdonságaival szemben hátránya az acetylénnek, hogy levegővel keveredve erősen robban, sőt hevítés, ütés, vörösrézrel érintkezés esetén is robban. Világítási költségei elég kedvezőek, mert $\frac{3}{4}$ óránkénti fogyasztás egy gyertyafényerőt ad. Egy kgr. carbidból 270 liter gáz lesz 1 kgr. 36 filléres egységár mellett egy 32 gyertyafényerőjű láng óránkénti ára 3.2 fillérbe kerül. Kezelése kellemetlen, mert a fejlesztésnél visszamaradt mésziszaptól tisztítása igen piszkos munka. Használat előtt még a kéntartalmu gázoktól is meg kell tisztítani, miért is a világítás az acetylénnel is sok aprólékos munkával jár.

A **cseppfolyós gáz**, süritett, folyékony gáznak is hívják. Mint uradalmakban, gazdaságokban, legtávolabb eső majorokban is legkönnyebben bevezethető világítás-féle, szándékosan utoljára tárgyalom. Kék olajból lepárolás után, majd nagy nyomás mellett süritett cseppfolyóssá vált alakban már **készen** hozzák forgalomba.

Cseppfolyósítva minden liter térfogatban 400 liter gáz van s így könnyen érthető, hogy ezen anyag, dacára a szállítási költségeknek, az il-

szőbb, szemre kellemesebb fényt ad. Hogy a lámpák gyújtásával járó fáradságot elkerüljük s hogy különösen a külső telepek megvilágítására szolgáló nagy lámpákat a távolból egy pillanat alatt fel lehessen gyújtani, a lámpákat jó felszerelni egy kis készülékkel, a gyújtólánggal olyképen, hogy egy a szobában elhelyezett zsinort vagy váltót meghuzzuk, illetőleg elfordítunk, miáltal momentán világosság idézhető elő. Ezen kis kényelem nagyon könnyen s olcsón elérhető, miután a lámpa gázt csak teljes égéskor fogyaszt, míg a gyújtóláng fogyasztása óránként kb. 1 fillérbe kerül. Különösen istállóknak, magtárakban nagy fontossággal bír a világítás tűzbiztonsága. Ily épületeknél úgy szereljük be a lámpát, hogy a falba vágott ferde oldalú nyílásba, az istálló felé üzemmell ellátva, helyezzük be, míg kívülről kis ajtócskán keresztül történik a lámpa meggyújtása. Üzemen kívül egész éjjel égetjük a kis gyújtólángot, miáltal mérsékelt világosságot kapunk, szükség esetén pedig egy csap elfordításával teljes világítás nyerhető.

Ezen eljárás tűz ellen a legnagyobb biztonságot nyújtja, míg a villamosság is a sokszor be-

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott SCHMIDT mérnökdoktor hírneves füstös-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitő rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szemet fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.

Sürgőnyesim: Kemna, Budapest. Telefon 91—21. Telefon 91—21.

álló rövidzárlattal nagy szerencsétlenségeknek lehet okozója. Motorhajtásra, viz s egyéb melegítési czélokra is állja a versenyt a többi gázneműekkel. Gazdasági akadémiákon laboratóriumi czélokra alkalmazzák.

A világítás terén az utóbbi években beállott rohamos fejlődés és az egyes kiváló találmányok, melyek a világítást előre vitték, a versenyző világítási módok vezetőembereit saját rendszerük tökéletesítésére sarkalták, hogy minél olcsóbb, kényelmesebb, szemre egészségesebb világítást szolgáltatassanak. Ezen világítási módok összehasonlítását és költségeinek különbségét tünteti fel a következő táblázat, melyből a gazda maga is józan belátása szerint, kommentár nélkül választhatja a neki legjobban megfelelő világítást.

Sorszám	A világítás megnevezése	A láng fényereje H gyertya	1 lángóra költése fillér	100 gyertya fény ára	Jegyzet
1.	Petroleum, 25 mm. égő fogyaszt 62 gr.	26	2.7	10.4	—
2.	Villamos izzólámpa 50 wattal és 7 fl. pro HW óra	16	3.5	21.9	—
3.	Gáz lepkeláng: 160 l. 20 f. egységárral pro m ³	16	3.2	20.0	—
4.	Gáz-Auor: 120 liter fogyasztás pro m ³ 20 fl.	60	2.4	4.0	—
5.	Spiritusz-Auor: fogyasztás 0.125 kg.	70	5.0	7.0	—
6.	Cseppfolyós gáz: 12 gr. fogyasztás egységár pro kgr. 2 K	37	2.4	6.4	—

KÖNYVISMERTETÉS.

Szénkereskedelem és ipar. Irta: Helvey Tivadar dr. Az Országos Iparegyesület megbízásából írt és 62 oldalra terjedő füzet a szénbányászat és az ezen tüzelőanyagot szükségű iparágak közötti visszasságok eloszlásának lehetőségét fejtegeti nagy gyakorlati és elméleti tudással. Fejezetei következnek: Bevezetés. Szénértékek és árak. Javaslatok. Szokványok. Minthogy a gazdasági iparban, sőt ma már az egyszerűbb s iparral nem foglalkozó gazdaságokban is tekintélyes szerepet visz a szénkérdés, igen időszzerű és hasznos volna, ha nagyobb gazdaságok vezetői is áttanulmányoznák a hasznos füzetet.

„Szőlőszeti és Borászati Lap Naptára“ a jövő 1913 ik évre, teljesen új, tárgyilagossággal és hasznos tartalommal jelent meg. Főbb rovatai: A naptár és havi jegyzéklapokon kívül: Havi teendők a szőlőben és a pinczében. Szőlőszet. Borászat. Különléle. Hasznos tudnivalók. Természeti életmód. Állatvédelem. Szórakoztató. Vásári jegyzék stb. Ára egy korona. Szőlősgazdáink különös figyelmébe ajánljuk. Az egy korona előleges beküldése után bérmentve küldik, vagy egy korona 25 fillérért ajánlottan. A Naptár szerzője, kinél az meg is rendelhető: Maurer János — Kecskemét.

Kalken und Mergeln im modernen Landwirtschaftsbetriebe. (Meszezés és márgázás a jelenkori mezőgazdasági üzemben.) Irta Bechtel S. F. A 67 oldalra terjedő füzet ára 2.80. Kapható a kiadónál Hirschmann H. Wien, I. Schaufelgasse 6.

Ugy látszik Lajtán túl a mezőgazdaság a karácsonyi könyvpiacon több újdonságot talál, mint minálunk, hol minden pang s így a szakművek kiadása is várja a jobb idöket. De térjünk át az elöttünk fekvő mű ismertetésére. A szerző, ki gyakorlati gazda s éveken át hazánkban is működött, valóban a gyakorlat részére írta a tartalmas füzetet s noha a teljesség okáért a meszezési tulajdonságait s viszonyait a tudományos elmélet legújabbkori adatai alapján tárgyalja az

első lapokon, mégis azt lehet mondani kizárólag a földmívelési praxis tökéletesítésére törekszik minden mondata. Ma, midőn a magas munkabérek, a nehéz megélhetési viszonyok, a talaj kimerülésének orvoslása és a nagyobb terméshozamok előállítása készíti a gazdát a lehető legbelterjesebb földmívelésre, valóban hézagpótló az ilyen szakmunka, mely megtanít arra, miként kell a mész segítségével talajunkat bővebben termővé tenni kisebb pénzkiadás mellett s a nélkül, hogy ezzel a jövőnek ártsunk. Szerző elmondja mily talajra, mily minőségű meszetet használjunk s esetleg mily műtrágyákkal társítva alkalmazzuk azt, valamint azt is, hogy legcélszerűbben mily növények alá hintsünk meszet. Követve tanácsait nem foghatja senki ránk, hogy a meszezéssel koldussá tesszük fiainkat, mint a hajdani példaszó állította. A márgázásról külön fejezetben beszél. 16 sikerült ábra teszi még érthetőbbé a szöveget. Hogy e mű immár 2-ik kiadásában hagyta el a sajtót, bizonyítja hasznavehetőségét s azért minden németül tudó magyar gazdának öszintén ajánlhatjuk megvételét.

Sonderlinge und Übeltäter auf den Landgütern. (Különczök és kártevők a földbirtokon.) Diebl C.-tól. Kapható Hugo H. Hirschmann-nál Wien, I. Schaufelgasse 6. vagy Frick W.-nál Wien I. Graben 27. Ára füzve 6 korona, kötve 7.40 kor.

A szerző, ki mint nyugalmazott uradalmi gazdasági tanácsos 50 évi gyakorlati élettapasztalataiból szűrte le azon igazságokat, melyeket könnyed elbeszélő modorban tár az olvasó elé, már nem új jelenség az irodalom terén. Két év előtt „Szokáshibák“ címmel adott ki egy könyvet, mely nagyon szívesen látott vendég volt minden németül tudó gazdatárs asztalán. Most megjelent műve 261 oldalon 100 rövid tárgyszerű cikket tartalmaz, ezek fele a mezőgazdaság különféle ostorozza finom élű humoros, de néha bizony sarkasztikus fonásokkal, míg a másik 50 eset a kártevő egyéniségekkel foglalkozik s hasonló fegyverekkel teszi azokat helyenként nevetségessé, máshol visszaretentő példaként állítja őket oda. Alegorikus képei élénk színekkel eszteliek az élet fonásait, nyelvezete gördülékeny, sima, előadása élénk, változatos. A'akjai az igaz életből valók, de természetesen idegen nevek alatt szerepelnek. Elég lesz pár címet megemlíteni, hogy mű tárgyáról fogalmat alkossunk magunknak: „Különczök“ között találjuk: Munka ábrándozója, Halálra szolgált, Elveszett álláson, Henczegő, Czimkereső, Mükedvelő, Elhibázott hivatás stb. „Kártevők“ között: Az epések, Chameleonok, Akarnokok, Szemnek szolgáltók, Hóhér stb. Ki érti a német nyelvet, szerezz meg e könyvet, mert kellemesen szórakoztató tartalma mellett nagyon sokat tanulhat hasábjairól, minek gyakorlati életben hasznát veheti.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Cselédbér katonáskodás alatt. Azt tudom, hogy 13 napos, vagy 4 hetes, vagy mint a honvédeknél újabban szokásos 35 napos hadgyakorlat alatt is köteles vagyok a cselédnek járandóságait minden levonás nélkül kiszolgáltatni, mert különben törvény előtt porvesztes lehetnék. De ha még 5 hétnél is hosszabb időre, sőt mint a póttartalékosokat szokták 8 hétre, a mi az ide-odautazással éppen 2 hónapot tesz ki, hívják be a cselédet, akkor talán már csak nem vagyok törvényileg kötelezve összes illetményeit erre az időre is kiadni, hanem talán ennyit megengednek a szegény gazdára annyira

nyomasztó s-ok, hogy a bevonult szegődményes munkájára felfogadott napszámos bérét levonhatom járandóságából. Kérek erre határozott választ, nehogy a hatóságokkal összeütközésbe jöjjenek, mert ezt nem akarom. P. K.

Kérdés. Vályogkészítés bérleten.

Néhány hold földemet bérbe adtam, a szokásos nyomtatott szerződésmintát egyszerűen a telekkönyvi betét adataival, a bérösszeggel s bérleti idővel, no meg a bérlő s bérbeadó nevével kiegészítve, aláírtuk. Természetesen vályogvetésről nincs szó a szerződésben s bérlőm ezt úgy magyarázza, hogy neki joga van vályogot vetni, mert hisz használhatja a földet, Csakhogy én meg úgy vélekedem, hogy a földet csakis mezőgazdasági használatra adtam át, már pedig ez alatt a termelés értetik és nem az, hogy egy részét vályoggá változtatva eladja vagy felhasználja s ezzel a föld értékét csökkentse. Kérem a feleletek rovatóban közölni, vajjon igazam van-e vagy nincs? Sz. K. E.

Kérdés. Borok második fejtése.

Kérek aziránt szíves felvilágosítást, vajjon a borok második fejtésénél is tanácsos-e azokat csapon úgy átfejtetni, hogy minél többet érintkezzenek a levegővel, vagy ez alkalommal már gummicsovel is lehet dolgozni, ugynevezett zárt fejtést végezni? A szíves tanácsért előre köszönetet mond *Egy újdonsült szőlősgazda.*

Kérdés. Belülről rothadó alma.

Kivülről szép egészséges téli alma, mely kézzel lett szedve, tehát nem ütődött, melyen nyoma sincs a féregrágásnak s mely fagymentes helyen szellős kamarában van tartva, belül a magvaknál (torzsájánál) rothadni kezd. Mi ennek az oka, hogy magyarázható meg ezen más években nem tapasztalt jelenség? Kérek szíves választ. E. E.

Felelet. Komposztba fűrészpör című kérdésre.

Igen, lehet a komposztba fűrészpör keverni s ha azt szorgalmasan s alaposan átlapátoljuk több ízben minden esztendőben s lehetőleg kéthetenként a marhák s lovak híg ürülékével (törmör trágyalével, jobban mondva folyékony trágyával) öntözzük meg a komposztrakást, akkor ne féljünk a cserebogár-petéktől, mert ha a belekerülnek is, okvetlen tönkre is mennének ily kezelés mellett. F. Z.

Felelet. Vörösbör derítése című kérdésre.

Az új bortörvény (1908. évi XLVII. t.-cz.) határozottan megjelöli, hogy a borok derítésére milyen anyagokat lehet használni. A törvény szerint derítőszerűen csak a *vizahólyag, zselatin, csersav, tojásfehérje, tej, casein, spanyolföld és kaolin* használható. Nagy választék tehát a derítőszerrekből. Tulajdonképpen a fentemlített összes derítőszerreket lehet használni a vörösbör derítésére, azonban minden derítőszer többé kevésbé a vörösbör színét halványítja, észszerűleg tehát az a derítőszer használendő, a mely a vörösbör színét a legkisebb mértékben halványítja, ez pedig a tojásfehérje, így tehát a vörösbörök derítésére csak a tojásfehérjét lehet ajánlani, annyival is inkább, mert ha a tojás drága is viszonylag oly kevés tojást kell a derítéshez használni, hogy annak ára a mai drága viszonyok közt sem jöhet számításba. Egy hl. vörösbör derítéséhez ugyanis 2—3 tojásfehérje kell, ez pedig nem jöhet számításba, különösen akkor, a mikor a tojásárgója a háztartásban célszerűen felhasználható. Megjegyzem még azt, hogy nemcsak a tojás drágult meg, hanem megdrágult minden használati cikk s így az egyéb derítőszerre is.

Sz. G.

Elmaradt szántások pótlására, valamint az őszi szántásoknak tavaszi megmunkálására legcélszerűbb talajmívelő-készlet a

CATERPILLAR tractor 3 darab kétsoros tárcsásboronával egyesítve

mely ily összeállításban közel 10 méter fogási szélességgel dolgozik és **naponta legalább 80 holdat készít elő vetés alá** oly finoman elaprózott porhanyó minőségben, mint a kerti föld. — A Caterpillar az egyetlen vontató gép, mely kifagyott, átázott, lágy téli barázdákon haladni képes és a talajt még félannyiára sem nyomja meg, mint a lovak vagy ökrök patái.

Közelebbi értesítéssel szívesen szolgál a

Holt Caterpillar Company vezérképviselője, Budapest, V., Hold-u. 15.

Felelet Dohánytalaj című kérdésre.

Legalkalmasabb a finom dohány termelésére a kertileg művelt fekete homoktalaj, azután az ugynevezett barna homok és végül a szürke közönséges homoktalaj megfelel, hogyha kellőleg műtrágyázzuk azt. A könnyebb, tehát homokos humusztalaj is még mindig elég finom dohányt teremhet, de már az agyagos talaj csak közönséges kapadohányt vagy legjobb esetben is kitűnő előkészítés mellett közepes pipadohányt nevel.

—r—n.

APRÓK.

Kicsirázott gabona. A kicsirázott gabonának kiválasztása, elkülönítése a többitől, egyszerűen úgy vihető keresztül, ha a gabonából 1—2 lapátravalót egy kézirostába öntünk s azt körforgásba hozzuk, ezen mozgás folytán a kicsirázott szemek a felületre kerülnek s kézzel lemerhetők. Az alatt a rostában marad a szép, tiszta értékesíthető mag. A csirás magot meg lehet daráltatni, feletetni. Ezen munkát most a tél folyamán lehet végeztetni, mikor is néha úgy sem tudjuk mily foglalkozást adjunk cselédeknek.

Thomassalak és kainit keverésnél kevesebb porképzés és egyenletesebb vetés érhető el, ha a következő eljárást követjük. Tegyük az elhintendő zsákokat tiszta beton, vagy agyag szérűre. Erre felváltva öntsük ki a zsákok tartalmát először egy zsák Thomassalakot és egy zsák kainitot és így tovább. Azután egyik végén egy lapáttal az átlapátolást megkezdjük és pedig úgy, hogy először egy kupalaku rakást készítsünk és mindig annak hegyére hintünk. Időnként ezen tömeg öntözőkannából vízzel megöntöztetik és az egész anyag 2-szeri, 3-szori átlapátolás mellett öntöztetik. Könnyebb kezelés és ellenőrzés végett mázsáknaként rakjuk zsákokba az anyagot. Legrendesebben reggel harmatban lehet hinteni, midőn a trágyázott részeket legjobban meg lehet különböztetni. Ezen eljárás nemcsak a műtrágyát keverő és hintő munkások egészségére nézve előnyös, de az elszórás egyenletességére nézve is nagyon figyelemreméltó, még azért is, mert szélben sem kell attól félni, hogy a nyirkos masszát a szomszéd földjére viszi a légáramlat, a mi a porszerű trágyaszórásnál, fájdalom igen gyakran megesik.

Mészsalétrom »Journal d'agriculture pratique« után közöljük a következőket: Cukorrépának adott 200—300 kg. mézsalétrom mint fejtrágya rövidesen eső után és mikor még harmatos volt a répa, annyira megpörkölte mégis annak leveleit, hogy emiatt a vegetáció egy időre megakadt. A trágyahintőgéphez fogott lovak, ha rövidre vannak fogva s csülkeikre hull a mézsalétrom, oly bőrpedéseket kapnak, melyek elvarasodnak s lassan gyógyulnak s gondos állatorvosi kezelést igényelnek. Ha kézzel szórják ki a műtrágyát, az illető munkás keze szinte sebesülésnek van kitéve. Mindezek nem akarnak a mézsalétrom ellen állást foglaló szakvak lenni, csak figyelmeztetni óhajtjuk a gazdákat, hogy ezen szerrel óvatosan bánjanak, hosszú istrággal kössék a lovakat, a kézimunkások pedig keztyűt huzzanak. Végül, egyszerre nagy tömeget ne hintsenek a még gyenge növényekre.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fenntartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA.

TELEFON: 623.**TARTALOM.**

	Lap
Szemle. —ix...	3
Gazdasági levél. — Szász Ferenc...	4
Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlése	4
Gazdasági egyesületek nagygyűlése	5
Uj ügy- és személybeosztás a földművelésügyi miniszteriumban	6
Gazdaságunk czélszerű világitása. — Klaszok Ödön	6
Könyvismertetés	8
Kérdések és feleletek	8
Kérdések: Cselédbér katonáskodás alatt. P. K. — Vályogkészítés bérleten. Sz. K. E. — Borok második fejtése. Egy újdonsült szőlőgazda. — Belülről rothadó alma. E. E.	
Feleletek: Komposztba fűrészpör. F. Z. — Vörösbordítás. Sz. G. — Dohánytalaj. —r—n.	
Aprók	9
Hírek	11

HIREK.

Bujanovics Sándor ünneplése. Az OMGE. közgyűlése után megható ünneplésben részesítették a sárosmegyei földbirtokosok az OMGE. új elnökét. Mérki Piller Kálmán vezetésével küldöttség jelent meg Bujanovics Sándor előtt, hogy őt, mint Sárosmegye szülöttét és egyúttal, mint az ottani gazdasági egyesület vezetőjét egyenlőségét, az OMGE. elnöki tisztére történt megválasztása alkalmából üdvözöljék. A küldöttség soraiban ott láttuk a többek között Berzeviczy Albertet, a képviselőház volt elnökét, Zsembery István dr.-t, Bánó Ede vármegyei főjegyzőt, Szinnyei-Merse Félix képviselőt, Lipthay Béla cs. és kir. kamarást, miniszteri osztálytanácsost, Hódossy Sándort, Kőszeghy Sándort, Szmracsányi Miklóst, Szinnyei-Merse Istvánt, Ghillányi Imre bárót, Dobay Istvánt, Bánó Miklóst, Bujanovics Gyula képviselőt, Hedry Gézát, Lukovich Aladárt, Berzeviczy Bélát, Ghillányi Sándor bárót, Ghillányi József dr.-t, Rosenberg Teofilt, Semssey Józsefet, Ardó Alfrédet, Piller Dezső főszolgabíró, Kuzmik Pált és a vármegye közéletének majdnem valamennyi számottevő tagját. A küldöttség nevében Piller Kálmán üdvözölte Bujanovics Sándort. Bujanovics Sándor nagy megdöbbenéssel fogadta a küldöttséget s ezután hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival. Ezután a gazdatisztek ünnepelték Bujanovics Sándort, a kik arczképét megfestették és a rendkívüli díszközgyűlésen leplezték le. A díszközgyűlést Széchenyi Emil gróf, az egyesület mostani elnöke nyitotta meg, a ki beszédében utalt arra, hogy az embertársak elismerése a legnagyobb jutalom, majd vázolván az arczkép történetét s érintve a mai nap eseményeit, fölkererte Deininger Imre udvari tanácsost az ünnepi beszéd megtartására. Deininger Imre rövid pár szóval megadva a jelet, lehullt a lepel az arczképről, melyet az ünneplő közönség lelkes éljenzéssel fogadott.

Gazdasági előadások a Köztelken. Mult év december hó 18-án Székács Elemér tartott előadást a magyar növénynevelés eddigi eredményéről és jövő feladatáról. A szemtermelés a többtermelésnek egyik legnagyobb rugója, a növénynevelés útján előállított biztosabb és bővebben termő vetőmag elterjedése szükséges. Ma már lehet hazai növénynevelésről beszélni, mert a növénynevelés intézet szoros kapcsolatban 23 magyar gazda foglalkozik növény-, elsősorban gabonaféléink nemesítésével. Részletesen ismerteti a buza, kukorica, cukorrépa és dohánynevelés körül elért eredményt s igen fontos feladatnak jelzi a takarmánynövények nemesítését is. Hogy általában növénynevelésünk megfelelően országos nagy céljának, védelemre és irányításra van szüksége. Szervezni kell a növénynevelés intézet kebelében az országos vetőmagtörzskönyvet a védelem szempontjából. Törvényhozási intézkedéssel oda kell hatni, hogy nemesített jelzővel csak oly mag kerülhessen forgalomba, melyet az országos vetőmagtörzskönyvben fölvettek. Intézkedést kér a kísérleti állomások jobb dotációjára, majd föl hívja a figyelmet arra, hogy mennyire kívánatos, hogy az állami birtokokon kizáróan hazai nemesített féléseket termeljenek. Szól ezután a növénynevelés köteles tanításáról s végül egy növénynevelés társaság eszméjét és célját propagálva, tömörülésre hívja föl a hazai növénynevelőket.

A gazdasági egyesületi titkárok értekezlete. Az OMGE és a GEOSz nagygyűléseivel kapcsolatban a vármegyei gazdasági egyesületi titkárok Serfőző Géza elnöklésével értekezletet tartottak. A személyi ügyek elintézése után Jeszenszky Pál ismertette a gazdasági egyesületi titkárok nyugdíjszabályzatát és terjesztette elő azokat a módosításokat, melyeket a földművelésügyi miniszter az alapszabályok tekintetében megkíván. A módosításokat megállapították s ezzel egyidejűleg köszönetet szavaztak Jeszenszkynek a nyugdíjszervezet létesítése körül kifejtett működéséért. Targyalták ezután a gazdasági egyesületek egységes szervezésének kérdését, a gazdasági egyesületek és gazdasági felügyelőségek ügyét, továbbá az állami kirendeltségek dolgát, a mire vonatkozólag Szilassy Zoltán ismertette a központ munkásságát. A felszólalások kapcsán különösen a kirendeltségek ellen merültek fel panaszok, a melyek jelenlegi szervezetükben sok helyen az egyesületi élet megbénítására törekszenek.

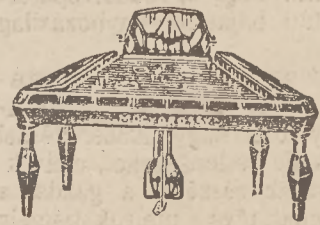
A Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület minap igazgatóválasztmányi ülést, majd közgyűlést tartott. Az egyesületi belső ügyek elintézése után kimondták, hogy 6500 koronából gróf Pálffy István emlékére egy alapítványt létesítenek, melynek kamatait egy pozsonymegyei ifjú gazdasági nevelésére fogják fordítani. Tiltakoztak a balkáni szerződések oly irányú revíziója ellen, a mely az eddigi agrár-vámvédelmet megváltoztathatná. Feliratot intéznek a pénzügyminiszterhez az adó és egyéb illetékeknek igazságtalan kivétele ellen és a vasárnapi kocsmáztatás megszüntetését is sürgetni fogják. Örömmel fogadta a közgyűlés a földmives nép gazdasági szakértelmének fejlesztése érdekében kifejtett egyesületi tevékenységről szóló jelentést, majd elnökké gróf Pálffy Bélát, másodelnökké Bartal Aurél főispánt, alelnökké Gülcher Jakab nagybirtokost, számvevővé Nagy Miklóst, ügyészé pedig Olgyay Árpádot választotta meg.

A Soproni Gazdasági Egyesület december 20-án Rupprecht Olivér elnöklésével tartotta közgyűlését, a melyen az elnök mindenekelőtt köszönetét fejezte ki a földművelési miniszternek az egyesület hathatós támogatásáért. Beszéde folyamán föltétlenül szükségesnek és nemcsak a mezőgazdaság, hanem az egész magyar közgazdaság érdekében valónak jelezte azt, hogy külkereskedelmi politikánk irányára ne szenvedjen változást és az agrár-vámvédelem továbbra is fönmaradjon. Indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy fölterjesztésben kéri föl a kormányt a mezőgazdasági érdekeknek hathatós megvédésére és föl hívja a gazdaszövetségeket is ily fölterjesztés intézésére. Vázolta azt a kalamitást, a mely az ősz folyamán az időjárás mostohasága és a munkásviszonyok megromlása folytán Sopron vármegye annyira fontos cukorrépa termésének betakarításánál jelentkezett és utalt arra, hogy a cukorrépa termő terület tulajdonos megművelése nem érdeke sem a kisgazdának, sem a nagygazdának. Az elnöki megnyitó után a közgyűlés elhatározta, hogy az egyes gazdaszövetségek részére 1200 koronát ad helyiség szerzésére és megállapította a jövő évi költségvetést 32.000 korona bevételi és kiadási összeggel. A közgyűlésen Éber Ernő dr. titkár előadást tartott a januárban életbelépő jövedelmi adótörvényről. Az előadás kapcsán a közgyűlés elhatározta, hogy törekedni fog a rendszeres számtartásnak bevezetésére a kisgazdák körében, hogy segítségükre lesz a gazdáknak a tiszta jövedelmi mérleg összeállításánál és a jogorvoslati eljárásnál.

Az Alföldi Gazdasági Egyesület. A nagy magyar Alföld hatalmas és virágzó gazdasági szervezete az Alföldi Gazdasági Egyesület igazgatótanácsa most tartotta meg Budapesten Ambrózy Lajos dr. ny. főispán elnöklésével december havi gyűlését. Az egyesület ez évben az Alföld minden községében szervezkedett és ma már nincs az Alföld 17 vármegyéjének egyetlen községe sem, a hol gazdaköre, vagy valami egyéb szervezete nem lenne az egyesületnek. Egy év alatt 37 gazdakört létesített és valamennyit gazdag könyvtárral látta el. Gumberth Iván terjesztette a tanács elé az egyesület nevelőintézeteinek működéséről szóló jelentést. Gazdák, birtokosok, erdészek gyermekei számára hatalmas áldozatokkal nevelőintézetet létesített az egyesület Budapesten, Szabadkán, Pécsen és Debreczenben. A tengerparton üdüldőházat tart fenn. E nevelőintézetekben a leg gondosabb tanári felügyelet mellett önköltségen láttatnak el a tanulók. Ez évben 280 gazdasági előadást rendezett az egyesület és ugyanannyit tervez a téli hónapokra is. Állandó intézeti vándortanárt tart az egyesület, a ki felkérésre díjtalanul megy a községekbe és ott előadást tart. Nagy gondal

CZIMBALOM

legújabb szabadalmazott acélszerkezettel, melynek hangja hangtartása csodálatosan jónak bizonyult, részletfizetésre is kaphatók. — **Gramofonok** kiváló művészlemezekkel, **hegedűk, tyúlok, harmoniumok** stb. — Számos kitüntetés, aranyérmék stb. a jó munkáért. A modern szorgoskodó pedál, acélszerkezetek stb. feltalálása. Árjegyzéket kívánatra ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

kir. szab. hangszergyár, Budapest, VIII., Rakóczy-ut 71

szervezi a földbélő szövetkezeteket. Budapest körül fekvő községekben pedig konyhakertészeti szövetkezetek létesítését tervezi és az Alföld több vármegyében mintagazdaságot állít föl. Elhatározta az igazgatóság, hogy ez évi közgyűlést Debreczenben tartja meg.

Nógrádi gazdák gyűlése. A Nógrád vármegyei Gazdasági Egyesület Hanzély Gyula elnökletével tartotta meg rendes évi közgyűlést, melyen Siklay Iván titkár terjesztette elő a jövő évi költségvetést, a melyet a közgyűlés elfogadott. Hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy Lonszonon kereskedelmi és iparkamara szervezések, valamint elfogadta az igazgató-választmány határozatát az állami segítség fölemeléséről és a segédtitkári állás szervezéséről. Igazgató-választmányi tagul megválasztották Török Béla dr. földbirtokost és Mraz György plebánost. Végül megkeresték a vármegyei törvényhatóságot, hogy tegyen lépést a kulturtermékek egy ágazatának Balassagyarmaton leendő fölállítására iránt.

Országos értekezlet a cukorrépa beváltás körüli visszaélések megszüntetése végett. A cukorrépa beváltások körül felhangzó töméntelen panasz tette készitette az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet is. Országos értekezletre hívta össze a hazai cukorrépa-termesztő gazdákat, hogy egységesen állapítsák meg azokat az intézkedéseket, melyek hivatva volnának a cukorrépa beváltások körül folyó visszaéléseket megszüntetni. Krolopp Hugó előadásában rámutatott arra, hogy az OMGE. már több ízben megkísérelte a cukorrépa-termesztő gazdákat tömörülésre bírni, hogy így jogos érdekeiket megvédelmezhesse. Hivatkozik a cukorrépa-termesztő gazdák országos szövetségének megalkotására és sajnálatát fejezi ki, hogy a gazdák nemtörődömsége következtében ez a szervezet nem épühetett ki teljes egészében, miáltal a cukorrépa-termesztő gazdák közönség teljesen védtelenül kénytelen a reá háruló nehézségeket elviselni. Szól ezután a cukorgyárak óriási térfoglalásáról, a minek természetes következtése a répával bevetett terület erős megnövekedése és a munkahiány, a mi az idén szinte katasztrófális jelleget öltött, mert a folytonosan esős időjárás felhajtotta a munkabérek és a gazdák a magas munkabérek mellett is képtelenek voltak a répakiszedéssel elkészülni. A hazai cukorrépa-ipar közgazdasági jelentőségének méltatása után áttér előadó a cukorrépa beváltás körüli bajok orvoslására alkalmas intézkedések megjelölésére. Szükségnek tartja, hogy a természetnek és a cukorgyárak képviselőinek kiküldötteiből egy autonóm bizottságot szervezzenek. E bizottság külső tagjai a legtekintélyesebb földbirtokokosok volnának, kik a répabeváltásnál felmerülő vitás esetekben ítélőbírói hatáskörrel bírnának. Ítéletüknek a gazdák és a cukorgyárak is kénytelenek volnának magukat alávetni. A bizottság beltagjai mindazokkal a fontos közgazdasági kérdésekkel foglalkoznának, melyeknek célszerű megoldása a gazdáknak és gyárosoknak is közös érdekeit képeznék. Ilyen volna például a cukorfogyasztási adó leszállításának kérdése, miáltal nemcsak a belfogyasztás, hanem az állami bevételek is emelkednének. A közös bizottság további feladatát képezné a külső tagok bevonásával, a szerzett tapasztalatok alapján a gazdák és cukorgyárak közötti szerződési feltételek újból való megállapítása, valamint a munkáskérdés megoldása, mire nézve előadó egy munkásközvetítő iroda felállítását hozza javaslatba. Vácsolva ezen iroda munkásságának körvonalait, a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra: »A cukorrépa termesztő gazdák országos értekezlete felkéri az OMGE-t, hogy a cukorrépa-átadás bajainak gyökeres orvoslása és a cukorrépa-termesztő gazdák munkáviszonyainak rendezése céljából a „Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesületével” megkezdett tárgyalásokat folytassa, a mennyiben pedig ezek a tárgyalások a gazdák közönség szempontjából kielégítő eredménnyel nem végződnek, igyekezzen az OMGE. a kormánytól odahatni, hogy a cukorrépa-termesztő gazdák említett bajai törvényhozásilag rendeztessenek.«

A nyitramegyei gazdák a cukorgyárak ellen. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület most tartott közgyűlésén nagy elkeseredéssel tárgyalták azokat a kellemetlenégeket, melyeknek egyes cukorgyárak részéről a gazdák a répa átadásnál ki vannak téve s melyek némely esetekben a beszállított termények csaknem

50 százalékgig menő levonásával sujtják a termelőt, a kiknek minden tiltakozása czéltalan. Elhatározták, hogy föliratban kérni fogják a kormánytól a cukorrépa-termelők és a cukorgyárak közti jogviszony törvényes szabályozását. Kimondták egyuttal, hogy mozgalmat indítsanak a termelőknek szövetkezetben való tömörülése érdekében, mely hivatva volna az előlegek kérdését is megoldani.

A Magyar Szakirók Országos Egyesületének választmánya nemrégiben Gelléri Mór elnöklésével ülést tartott, a melyen az elnök beszámolt az egyesület jubiláris diszközgyűlésének lefolyásáról. Indítványára a választmány elhatározta, hogy a jubiláris ülés jegyzőkönyvét, valamint a jubileum alkalmából az egyes lapokban megjelent méltatást emlékkönyvben közreadja, másrészt széleskörű mozgalmat indít pártoló-tagok gyűjtése dolgában. Bejelentés tárgya volt Koppélyi Gézának az egyesület részére fölajánlott adománya. Azután rendes tagok vétettek még fel. Végül elhatározta a választmány, hogy a szakirók állami tanulmányösztöndija dolgában felterjesztést fog intézni az egyes szakminiszterekhez.

A szesztermelők gyűlése. A Magy. Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete most tartott ülésén Krolopp Hugó titkár előterjesztése alapján helyesíten vettek tudomást a szépen megindult tagmozgalomról, valamint az egyesület anyagi viszonyainak teljes megerősödéséről. Örömmel értesült a gyűlés a pénzügyi és földmívelésügyi kormány anyagi- és erkölcsi támogatásáról, majd az egyesület által évenként rendezni szokott szeszgyárvezetői tanfolyam megtartásáról szóló jelentés elfogadása után az a vélemény alakult ki, hogy jövőre a tanfolyamok nagyobb keretekben tartassanak meg. Beható eszmecsere tárgyát képezte az exkontingens szesztermelés kérdése s ebben az ügyben az egyesület véleménye az, hogy azokban a mezőgazdasági szeszgyárakban, a melyek répaszeszt gyártanak, veszedelem nem rejlik, de igenis veszedelem van azokban az ipari gyárakban, a melyek répafőzésre rendezkedtek be és a répaszeszt nagy mennyiségben produkálják, mert ez a körülmény igen könnyen az árak devalvációját vonhatja maga után. Jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak Krolopp Hugó titkárnak az egyesület anyagi ügyeinek rendezéséért, majd megbízták a kartell kérdésével kapcsolatban, hogy a tömörítési mozgalom érdekében lépjen érintkezésbe a vidéki érdekeltiségekkel. Végül a folyó ügyeket intézték el.

A kender- és lentermelési szakintézet. A földmívelésügyi miniszter most adta ki az állami kender- és lentermelési szakintézet részére összeállított ideiglenes szervezeti szabályzatot. Az intézet czíme: Magy. kir. kender- és lentermelési szakintézet. Ideiglenes székhelye Budapest. Az intézet hivatása a kender és len, valamint az országban termelhető egyéb fonó- és szövőipari növények termelésének és feldolgozásának kérdéseiben és más szakkérdésekben kutató, felvilágosító, ismeretterjesztő és ellenőrző tevékenységet teljesíteni. Az intézetet hatóságok, testületek és magánosok is igénybe vehetik. Az intézet szakkérdésekben díjmentesen ad utbaigazítást. Közérdekű vizsgálatokat szintén díjmentesen végez, magánérdekű vizsgálatokért tarifális díjakat szed. Az intézet személyzete vezetőből, szaktisztviselőkből, irodai alkalmazottakból és szolgálókból áll. Az intézet tevékenységéről nyomtatott évi jelentéseket fog közzétenni.

Mezőgazdasági segélyakció. Az abnormális őszi időjárás igen nagy bajokat okozott mezőgazdaságunkban, amire jellemző, hogy az ország összes vetetlen területe több, mint 38 százalék, sőt ez Erdélyben 65 százalékot, a Maros-szögében pedig 55 százalékot is tesz. E mellett mind nagyobb vetőmaghiány mutatkozik különösen Erdélyben és Felső-Magyarországon, amelyet feltétlenül paralizálni kell. Az e részben szükséges segítő munkához tehát idejében hozzá akarnak fogni, s a legnagyobb erélylyel az Országos Magyar Gazdasági Egyesület törekszik arra, hogy nagyobb bajoknak elejét lehessen venni.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete Zselénski Róbert gróf elnöklésével tartott igazgató-választmányi ülésén tudomásul vették, hogy a földmívelésügyi miniszter külforgalmi tanácsot alakított. A tanácsba tagul Drucker Jenőt delegálták. Helyesíten fogadták, hogy a kereskedelmi miniszter a bortermelők és

borkereskedők kérelmére a palack kötelező megjelölésére vonatkozó rendeletet oda fogja módosítani, hogy a borospalacknál a hibahatár 8 százalék lehet. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó-bizottságába Kosinszky Viktort, Szobonya Bertalant és Vargha Imrét küldötték ki, végül Koppélyi Géza javaslatára elhatározták, hogy a szőlőtermés fokozása szempontjából foglalkozni fognak a talajbaktérium-vizsgálat kérdésével.

Országos szőlőmolykongresszust rendez a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete január hónap második felében Budapesten. A kongresszuson minden szőlőbirtokos részt vehet. Felkéri tehát az egyesület mindazokat, akiknek a moly ellen való védekezés terén saját tapasztalataik vannak, hogy azokat írásban az egyesület igazgatóságának (Budapest, IX., Üllői-ut 25. II.) tudomására hozni sziveskedjenek.

Borkezelő tanfolyam. Az okszerű pincekezelésre vonatkozó ismeretek terjesztése végett a budafoki pincemesteri tanfolyammal kapcsolatosan önálló nagyobb szőlőbirtokosok és gazdatisztek, valamint kisbirtokosok és vinczellérek számára időleges borkezelési tanfolyam fog tartatni. A borkezelési tanfolyam nagyobb földbirtokosok és gazdatiszteknek Budafokon a pincemesteri tanfolyam helyiségében 1913. évi január 14-től 25-ig terjedő időben naponként délután tartatik meg, a kisbirtokosok és vinczellérek részére pedig 1913. évi február 3-tól 15-éig tartatik, hogy elsajátítsák gyakorlatilag is a legszükségesebb ismereteket. A fölvetel a tanfolyamra közvetlenül a pincemesteri tanfolyam igazgatóságához Budafokra kell fordulni, hol bővebb értesítés kapható.

Tömeges gyümölcsstermelés. Gyümölcsstermelésünk értékesítésének jelentékeny akadály, hogy a termelés nem egyöntetű és a gyümölcsstermő vidékek nem képesek oly mennyiségű és minőségű gyümölcsöt nyújtani, mint a milyent a nagykereskedelem üzletkörébe vonhatna. Ezen a káros helyzeten akar a földmívelésügyi miniszterium segíteni. Egyrészt a be nem vált fajtájú fáknak mennél rövidebb idő alatti átoltásával állami közegek által, másrészt az állami faiskolákban az illető vidékek viszonyainak leginkább megfelelő oltványok termelésével. Mivel az itt jelzett intézkedések keresztülvitelére helyes alapot csakis a helyszínen, a gyümölcsstermés eredménye alapján lehet megállapítani, fölhitva a földmívelésügyi miniszter az illetékes hatóságokat, hogy a termelők meghallgatásával és bevonásával állapítsák meg valamennyi gyümölcsstermő vidékre nézve a tennivalót. Az összegyűjtött adatokat 1913. évi február hónap közepéig kell betervezni a miniszteriumhoz, hol országos értekezlet fogja megállapítani a hazai gyümölcsstermelés irányát, a mi befolyással lesz az állami faiskolák üzemtervére is.

Országos mozgalom a cserebogár irtására. Abaujtornamegye volt az első az országban, mely a gyümölcsstermés nagy veszélyeztetőjének, a cserebogaraknak erélyes irtása érdekében törvényhatósági határozattal földadót terhelő cserebogár-irtó alapot létesített, a melyből eddig mintegy 90.000 koronát fordítottak a cserebogár irtására. Az Abaujtornamegyei Gazdasági Egyesület hasonló akció megindítására kérte fel a vármegyei gazdasági egyesületeket. A felhívást most tárgyalták a társ megyei gazdák és minden tekintetben magukévá tették a társ egyesület felhívását. A földmívelésügyi miniszter megbízásából Róth Lóránd miniszteri tanácsos és Jablonovszky József kir. tanácsos, a rovar-tani állomás vezetője, vettek részt a sáros megyei értekezleten.

Nagy erdővásárlás. Herczeg Schaumburg-Lippe verőczei erdőbirtokának egy részét 31.000 holdat, megvette a brüsszeli Société Anonyme des Carbonages du Bassin. A faszén-termelő részvénytársaság 15 millió koronát adott a birtokért.

Helyreigazítás. Gróf Teleki Arvéd a karácsonyi vetőmag hirdetésébe egy értelemzavaró sajtóhiba csuszott be, a mennyiben az Illinois Champion és Funk óriás tengerik előtt koránérő jelző állott, holott ezek későnérő fajták.

Stock-féle motorek a gyarmatokban. A nehéz talajmunkálati viszonyokat tekintve, nagy fontossága van a motormunkának a gyarmatokban. Erre nézve a német gyarmat mezőgazdasági bizottsága megállapodott abban, hogy

egy német motorkét szerez be próbára, hogy a keletafrikai német gyarmatokon beható kísérletek tétessenek vele. Ez azonban nem az első kísérlet, mert mint tudomásunkra jutott, már egy év óta egy Stock-féle motorkét működik Nathusius gyapotültetvényein Német-Kelet-Afrikában igen előnyösen. Hogy ha esetleg még egy más rendszerű motor is kipróbálás alá kerül, az csak arra fog szolgálni, hogy a megítélés szélesebb alapokra legyen fektetve az összehasonlítás révén.

Kereskedelem, tőzsde.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester utcza, 1913. jan. hó 3-án. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.) Felhozott a szokott községekből 162 szekér réti széna, 20 szekér muhar, 8 szekér zsupszalma, 7 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 6 szekér egyéb takarmány (luczerna és zabosbüköny stb.), 100 zsák szecska. A forgalom közepes. Arak q-ként állérben a következők: Réti széna I. r. 940—1040, réti széna II. r. 700—900, réti széna csomagolása 540—600, muhar 900—1010, zsupszalma 400—480, alomszalma 300—420, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-büköny 940—1040, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju 500—500 szalmaszecska —. Összes kocsiszám 215. Összes súly 258.000 kilogramm.

SZESZ.

A szeszüzletben e héten élénkebb kínálat ualkodott és a szeszárok kielégítő vételkedv mellett a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárulnak. Elkelt finomított szesz adózva nagyban 210—211—kor. adózatlanul 71—72—kor. míg ellenben kisebb tételek 1—2 kor. drágábban jegyeznek. Denaturált szesz változatlan és hordóval együtt 58 koronáig kelt el kötésre. Mezőgazdasági szeszgyarak részéről élénkebb volt a kínálat és több kötés kampanyszállításra 2.—2.50 koronáig jegyzésen alól zárulva lett.

Exkontingensnyerszesz nagyobb a kínálat és az ár 1/2 kor. olcsóbb. Exkontingens nyerszesz fél koronával olcsóbb árban kelt.

Budapesten a kontingens nyerszesz ára 65—66 kor.

Budapesti zárlatok nagyban:

Finomított szesz adózva	210.00—211.—	K
Finomított szesz adózatlan	71.00—72.—	•
Élesztőszesz adózva	210.—211.—	•
Élesztőszesz adózatlan	—	•
Nyersszesz adózva	208.00—209.00	•
Denaturált szesz	58.—58.50	•
Kicsinyben az ár 1—2 koronával drágább.		

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

— 1913. január 3. —

Gyenge kínálat és ugyanoly kereslet mellett az irányzat készbuzában tartott; elkelt 5000 mm. Rozs tartott, zab és tengeri szilárd.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 kg. 23.30 K, 500 mm. 79 kg. 23.05 K, 300 mm. 79 kg. 22.85 K, 200 mm. 78.5 kg. 22.95 K, 100 mm. 78 kg. 22.80 K, 100 mm. 75 kg. 21.70 K.
Felsőtiszvidéki: 200 mm. 79.5 kg. 23.— kor.
Pestvidéki: 100 mm. 79 kg. 22.80 K, 100 mm. 78 kg. 22.65 K, 400 mm. 77.5 kg. 22.35 K, 100 mm. 77 kg. 22.— K, rozsos.
Fehérmegyei: 200 mm. 78 kg. 22.60 K.
Rozs. 100 mm. 18.95 K, 200 mm. 18.95 K, 400 mm. 18.95 K. mind kppar.
Zab. 100 mm. 21.40 K, 100 mm. 21.60 K. 100 mm. 22.— K, mind kpf.
Tengeri. 100 mm. 17.60 K kocsiara, 200 mm. 17.45 K wagonba.
 Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1913. áprilisra	23.48 K
Rozs áprilisra	20.38 •
Zab áprilisra	21.26 •
Tengeri 1913. májusra	16.20 •

LISZT.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzése.
 Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 34.20, 1. sz. lángliszt 33.60, 2. sz. lángliszt 33.00, 3. sz. zsemlyeliszt (Külts.) 32.40, 4. sz. zsemlyeliszt 31.80, 5. sz. kenyérliszt, feh. 31.20, 6. sz. kenyérliszt 30.40, 7. sz. kenyérliszt, közép 31.20, rozsliszt I. 30.40, rozsliszt II. 28.40, rozsliszt III. 29.00, korpa, finom 13.40, korpa, durva 14.00 K mm. Tengeriliszt —28—28, tengerikása —30—32 kg. K.

Készárú-tőzsde 1913. január 3-án.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:				
Tiszavidéki	75	—	79	22.55
"	76	21.75	80	22.70
"	77	21.95	81	22.75
"	78	22.20	82	23.15
Fehérmegyei	75	—	79	22.15
"	76	21.55	80	22.45
"	77	21.65	81	22.55
"	78	21.95	82	22.85
Pestvidéki	75	—	79	22.15
"	76	21.60	80	22.45
"	77	21.70	81	22.60
"	78	21.95	82	22.95
Bánsági	75	—	79	—
"	76	21.60	80	—
"	77	21.65	81	—
"	78	21.95	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	21.60	80	—
"	77	21.70	81	—
"	78	—	82	—
Rozs elsőrendű (uj)				19.40
középmínőségű (uj)				19.25
Árpa takarmányú elsőrendű				18.40
másodrendű				—
Köles				—
Zab elsőrendű (uj)				22.00
középmínőségű (uj)				21.40
Tengeri belföldi (uj)				18.10
román v. bolgár				17.90
Repcekaposza				—

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**
 Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GEZA.**
 Társszerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

Yorkshirei

kan, 1 és fél éves, igen szép tenyészképes állat, elősúlyban kilogrammonként 150 koronáért eladó. **Bronzpulyka** fajtisza, :: jéréze 7 korona, kakas 10 korona. ::
Gazdasági Népiskola, Nagykaroly.

P. T.

Földbirtokosok és uradalmak szíves figyelmébe!

Valódi

Muraközi

hidegvérű (nóri) 4—5 éves 15—16 markos

igás lovak,

2—3 éves

tenyészkanczák,

hasas kanczák,

2—3 éves

tenyészmének

nóri, ugyszintén elválasztott csikók beszerezhetők, jelenleg olcsón közvetítem által. Czimem:

Hoffmann Lipót

lőügynöksége

CSÁKTORNYA, (Muraköz.)

Eladó egy pár bintós jegyten sötétbarna pej, 168 cm. magas, kurtirozott, 9 éves herélt. Teljesen megbízhatók, igen szép és elég gyors járásuk. Ár 1800 kor. Egy megyepej, 9 éves, herélt, 168 cm. magas, mely a fentiekkel felváltva járt és mint hátsó is teljesen megbízható. Ár 800 kor. Megtekinthetők Bay György kamarás, földbirtokosnál, Beregszántán (posta és távíra), Beregszász állomástól köves úton félóra.

Lokomobilok, benzinmotorok, cséplőgépek

használt és javított állapotban kedvező részletfizetésre kaphatók **Fehér Miklós gépgyar részvénytársaság**nál, Budapest, Váci-ut 80. Kivánatra rakárkimutatást küldünk. Gépszeknek, kik maguk javítanak gépeket, ajánljuk szükségletüket most beszerezni és kérjük személyes látogatásukat. Csere-fizleteket csak kis államgépgyári új gépek vétele esetén kötünk. Magajáró öntvényeket szállítunk.

Szalma megvétetik,

minden mennyiség, rozs és buzaszalma, préseletlen, a legmagasabb áron megvétetik. Átvétel és fizetés a helyszínen, bárhol Magyarországon. Ajánlatok a kiadóhivatalba. 1178 szám alatt kéretnek.

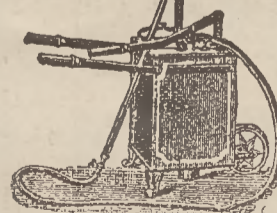
Nagy tirolai tenyész- és haszonállat eladás.

A tirolai tartományi kulturtenács állatértékesítő állomása díjtalanul közvetíti a haszon- és tenyészállatok eladását az összes Tirolban tenyésztett szarvasmarhafajtákból. Szürke-barna hegyiállat, etsehtali, ulteni, pinzgau, alsóinnhali, foltos állat (berni típus) pusterthali stb. fajtákból. Kész a vevőknek a bevásárlásnál és az állatok elszállításánál minden lehető támogatást nyújtani. — Kivánságra az állatértékesítő kimutatásokat megküldi és az összes felvilágosítókat az eladó állatokról, ár, vásár, stb.-ről díjtalanul közli.

Viehverwertungstelle des Tiroler Landeskulturrates in Innsbruck, Karlstrasse No. 9.
 November és december hónapokban van a legjobb bevásárlási alkalom.

A Heller-féle „KING“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Gyártók azonkívül:

PITTORE ÉS TRIUMPH

nevű gyorsmeszelőt is. Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóróval) 60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER BÉCS, II., Prater Schrotzbergstrasse 1.

Kérjenek leírást.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt **egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető.** A szivattyuk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel **többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz.** Ezen gép egy nap alatt kifizetődik

ELADÓ.

Saját telepemen termelt nagymennyiségű szőlő-ajtvány riparia portalis és monticola alanyon, u. m. ezerjő, mézes, szlanka, fehér és piros kövidinka, többféle muskotály és sasza csemetefajok, továbbá sima és gyökeres vadvesző, ugyszintén sima és gyökeres hazai vessző nálam kapható. Venni szándékozók azokat nálam megtekinthetik. Ojtványaim az idén szépen sikerültek, szép hajtással és dus gyökézzel bírnak.

FRANK BERNÁT TAPOCSA, (FÖTÉR.)

Lószerszám, butor és kasszak,

készítették új és használt, továbbá 100 pár diszlószerszám, mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítéssel, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokroczok, lótarak, régi és új eszköpyegek, hallacsizmak, zöld munkaszubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermeknyerges, tegyverek, régi és új kardok, revolverek, másolóprések, gyeplőszárak, bandage-ok és mindenféle hasonló szerzőszámok olcsóbban, mint bárhol kaphatók. Egész berendezések, szállodák és kávéházak részére. Teljes lakásberendezések a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.

WIEN, IX, TRÖDLERHALLE 105.
 Szállítók utánvétel mellett. — A meg nem felelők kicserélhetők. A cs. kir. államtisztviselőkről szállítója. Kérem figyelni a 105. számra.

Polgár Sándor

m. kir. szabadalmat nyert orvosi mű- és kötszerész
Budapest, VII., Erzsébet-Körut 50. sz.

Legelőnyösenben beszerezhetők orvosi sebesző és betegápolási eszközök. Gummiaruk, Suspensorium, rr-guruk, fecskenuók stb., legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-fele sérvkötők, has- és köldökötők. — Valódi francia különlegesek (ov-s erek). — Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve, csak megadandó, mely tárgy szükséges.

Utánzás ellen védve 16302. sz. a.
 (Fenti czimre ügyelni tessék.)

Eredeti „Hanna“ vetőárpát

a párisi kiállításon „Grand Prix“-vel kitüntetve, megvételre ajánja **Kubicek Ferencz** földbirtokos, **Cellechovitz** Prossnitz mellett **Morvaországban.**

A VILAG LEGJOBB GŐZEKEJE!

CHARLES BURRELL & SONS LIMITED THETFORD, ANGLIA VILÁGHÍRŰ GŐZEKEGYÁR VEZÉRKÉPVISELETE. ♦♦♦

Utolérhetetlen munkaképesség! ♦♦♦♦ Kevés tüzelőanyagfogyasztás!

ELADÓ BIRTOKOK:

Biharmegyében:

1. Körülbelül 565 m. h. jóminőségű, kitűnő termőképességű, nagyobbrészt szántóföld, uri lakkal, megfelelő gazdasági épületekkel. Vasuti fővonal, állomás közelében, nagyforgalmu nagyközűség mellett. A birtokot országút szeli ketté.
2. Körülbelül 546 m. h. elsőrendű szántóföld, rét és legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, uri lakkal, vasuti fővonal mentén, országút mellett forgalmas nagyközűségtől félórányira.

Tolnamegyében:

3. Körülbelül 1264 m. h. igen jó minőségű, kissé hullámos fekvésű birtok, mind szántóföld, kevés legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól félórányira.

Vas megyében:

4. 688 m. h. szépen berendezett, jó termő birtok. 485 m. h. szántó, többi rét és legelő. Megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól 3 kilométernyire.

Ezen birtokok kisebb-nagyobb területekben vagy egészben eladó. — Vezük parcellázásra alkalmas birtokokat. — Bérleteket közveitünk — Birtokokra kedvező feltételek mellett törlesztéses kölcsönöket nyújtunk. — Minden kérdésködre gyors és kimerítő választ adunk.

Nemzeti Pénzváltó részv.-társaság Parcellázási osztálya
Budapest, V. ker., Gizella-tér 1. (Haas-palota).

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása **uj és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.**

♦ **Nyomjelzés, tervezés, építés!** ♦

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYAR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak **eladása és bérbeadása.**

Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. Keskenyvágányu Vasutoszt.

Budapest, V., Váci-körút 32.

„Lucullus“ sertéstakarmány

alkatrészei: **marhavér és buzatakarmány-liszt.** Elsőrendű **hus- és csontképző-takarmány,** protein tartalma 20—22%. Rendkívüli nagy hus-, csont- és zsírképző hatása folytán a mellette etetett többi **takarmány sokkal gazdaságosabban értékesül.** Számos bel- és külföldi nagy tenyésztőknél és nagyhizlalóknál jó sikerrel kipróbálva. Kimerítő felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgál a

budapesti FATTINGER ÉS TÁRSA R.-T.

takarmánygyár vezérképviselői

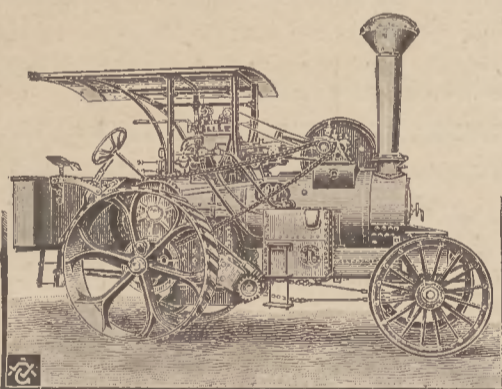
Lemberger, Schön és Szász

Bauer B. Gyula

„ sertéshizlalók, Baja. „

sertésbizományos, Budapest, VIII., Bezerédy-u: 10.

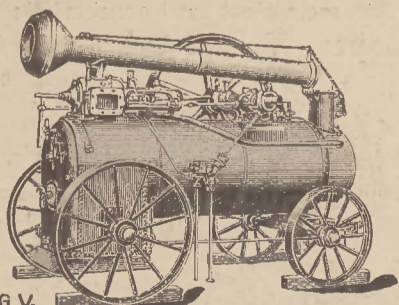
Az állami gépgyár gyártmányai:

UTIMOZDONYOK

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos tüzem! Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontásra és utánuk akasztott okéval való szántásra alkalmasak.

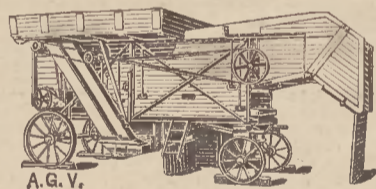

A.G.V.

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerősükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

A.G.V.

Aczelkeretű golyóscsapágyas CSÉPLŐGÉPEK.

Csekély hajtóerősükséglet! Csekély kenőanyag fogyasztás. Tengelykopás kizárva.

Nagy teljesítőképesség!

„LOSONCZI“ tolóhengeres „Rekord“ meritőkanalas

és

Szab. „Rekord II.“

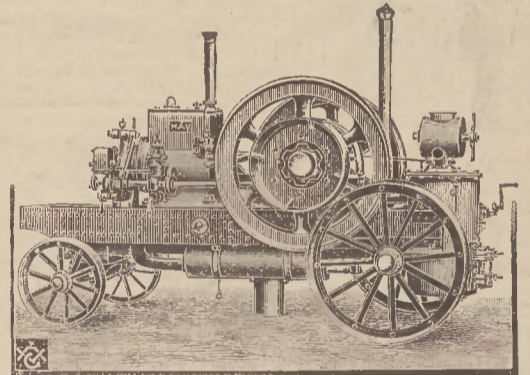
műtrágyavetőszerkezettel kombinált

sorvetőgépek.

Eredeti Kalmár-féle

gabonatisztító rosták.

Resiczai aczélekék.

SZIVÓGÁZLOKOMOBILOK

Ujdonság!

Szabadalom!

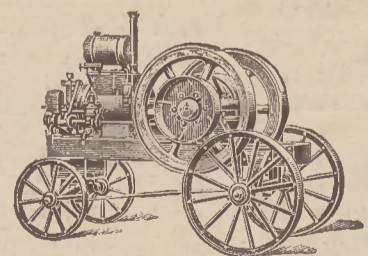
Rendkívül olcsó tüzem!

Zajtalan működés!

Könnyű kezelés!

Üzemköltség naponként körülbelül 5 korona.

Földgázüzemre is alkalmasak!

BENZINLOKOMOBILOK

porlasztóval (karburátor) és szab. szelephűtéssel ellátva.

Megbízható tüzem!

Egyenletes járás!

Egyszerű kezelés!

Kevés benzinfogyasztás

Uj árjegyzékünk megjelent!

Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatója Budapest, Váci-körút 32.

Kívánatra szívesen megküldjük!

Aluminium Társaság

(OESTERR. ALUMINIUM GESELLSCHAFT)

Központ: **WIEN**, LeraKat: **Wollzeile 18.**
 Kärntnerstr. 28.

Nagy képes árjegyzék ingyen.

I. szám: **Tiszta aluminium főzőedényekről.**

II. szám: **Háztartási-, konyha- és asztali-edényekről.**

III. szám: **Utazási- és turista-cikkekről.**

IV. szám: **Tejszállító kannák és tejgazdasági eszközök.**

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőz-fűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-csővek raktáron.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ

sertésbizományesznál Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.

(Polgári sertéske bérpalota.)

Telefon 97—85 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban.

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám a.

Biztosítási alap: Alapítványok kormány hozzájárulásával 2.488,780⁰⁰—, tartalékok 2.819,596²⁵, összesen: 5.308,376²⁵ korona. 1901. évi felesleg 90,349[—], 1902. évi felesleg 59,782²⁶, 1903. évi felesleg 109,331⁷³, 1904. évi felesleg 72,438²³, 1905. évi felesleg 61,730⁶⁰, 1906. évi felesleg 39,243⁶⁵, 1907. évi felesleg 41,877³², 1908. évi felesleg 81,088⁷⁶, 1909. évi felesleg 106,589⁶⁴, 1910. évi felesleg 120,164³⁸, 1911. évi felesleg 148,378¹⁶ korona.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint. Az üzletredményben a biztosított tagok díjarányában rész vesznek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat, 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909. valamint 1910. évi üzletfelesleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk. Az 1911. évben a jégkár ellen biztosított tagjaink, akik akár egy, akár több évre jégkár ellen nála biztosítottak és 1912. évben ismét a szövetkezetnél fogtak biztosítani, tíz százalék díjvisszatérítést ad. 1911. év végén a tartalékok 2.819,596²⁵ koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a „GONDVISELÉS” Országos Központi Segélyező Társulat u. ján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi bontások ellenében 1000 koronáig terjedő leánykínázási (önállósítási) segélybiztosítások eszközöltemek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyesbírói szervezethek jótékonykezelték működésével. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-utca 20.

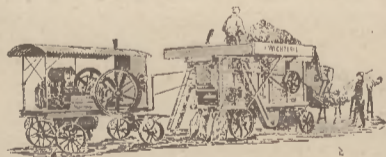
Homokértékesítés.

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:
 F. 3. Formák és szerszámok oszomószótt betonárak előállításához,
 F. A. 1. Kézi üzemre berendezett betonégla- és alagosógyártás,
 Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cementosérpágyártás,
 B. B. 1. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása,
 C. S. 1. A cement- és mozaiklapok gyártása

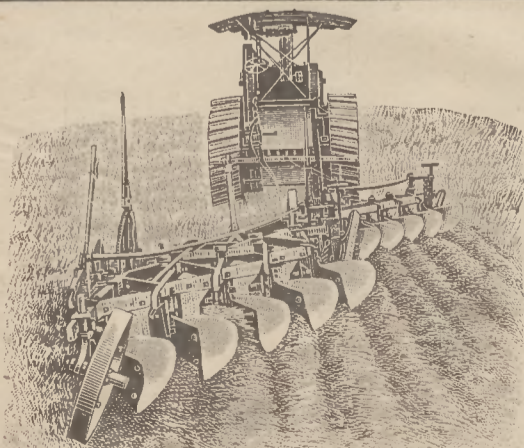
czimü árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökiünk látogatását és tekintse meg üzembem mintatelepünkön összes cementipari homokértékesítő gépeinket.

Szántó és Beck mérnök, cementipari gépek gyártása Budapest, IX., Viola-utca 7. sz.

FORRAI D. legrégebb motorkereskedő BUDAPEST, V., Szemere-u. 2. sz.

Szállít elsöranqu minőségten :: Motorokat :: anyagra. Kényelmes fizetési feltételek

Mac LAREN LEEDS, Angolország.

Egyrendszerü gépe: legideálisabb magánjáró gözeke, mely a mező-hegyesi ekeversenyen első díjat nyert! Napi teljesítmény 18—35 hold, szénfogyasztás 50—70 kg., üzembkötség 5—7⁵⁰ kor, holdanként.

Kétrendszerü gépe: a világ leggazdaságosabban dolgozó gözekeje, mely a legnehezebb viszonyok között is a leggyorsabb szántásra alkalmas.

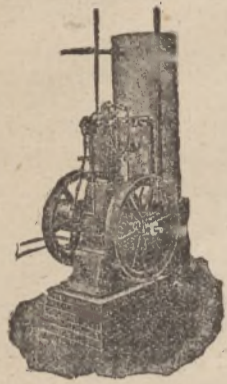
GARRETT-féle lokomobilok s félstabil gépek, komplett cséplögarniturák, gőztherautomobilok, gőzutomozdonyok, utihengerlők. □□□

Vezérképviselet: **FLEISCHL SAMU** cég, Budapest, V., Nádor-utca 28. sz. I. em. Szivesen szolgálunk felvilágosítással és árajánlattal. □□□□ Elsőrendü referenciák. □□□□ Díjtalan mérnöki kiküldetés komoly érdeklődők részére.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körút 52. sz.

Nagy választékban előnyös árakon kaphatók: lényeges javításokkal ellátott DEERING-féle eredeti amerikai

tárcsásboronák

és

amerikai DEERING-féle **benzinmotorok,**

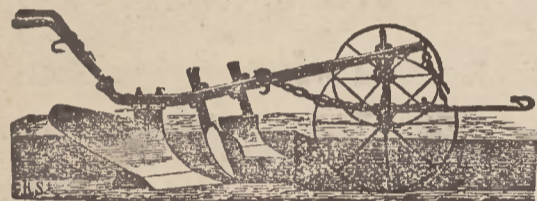
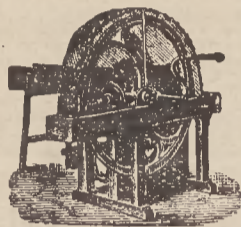
eredeti „WESTFALIA“

mütrágyaszórógépek

valódi „SACK“-féle **ekék, vetőgépek, boronák,**

valamint kitűnő

szőlőmivelési eszközök,

Valódi SACK-féle aczéleke.

„APOLLO“ **meszelő és permetezőgépek, szalmakötélfonógépek, legkitűnőbb szecska-
vágó- és répvágógépek, takarmánygyorsfűllesztők, „OHIO“ tengeriszártépőgépek, amerikai darálógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.**

KLISÉKET

MINDENMŰ NYOMTATVÁNYOKHOZ
SZÉP ÉS TISZTA KIVITELBEN
PONTOSAN ÉS OLCSÓN
KÉSZIT

KOBLINGER GYŰLÉSE

PHOTOCINKOGRAFIAI MŰINTÉZETE
BUDAPEST
VII. CSENCERI UT. 22.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEK IS PONTOSAN
ESZKÖZÖLTETNEK.

**Gazdák
figyelmébe!**
50%

M. kir. szabad. 12321-900 A. 905. **olcsóbb**
mint bármely más világítóanyag a

pyroleum

= világítása. =

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már

több ezer uradalomban bevezetett.

Számos elismerő levél nálunk tekinthető. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kivánnatra prospektus ingyen és bérmentve

Degen Jakob
BUDAPEST

IX., Közraktár-utca 28.

„Gazdasági szerszámkenőcsünk“

az egyedüli szer, mely mindennemű bőr- és lószerszámot fényessé és tartóssá tesz, egy-szersmind a legfinomabb boxkenő.

5 kg-os postacsomagban kg-onként 3 korona 60 fillér bárhova bérmentve, utánvétellel szállítatik.

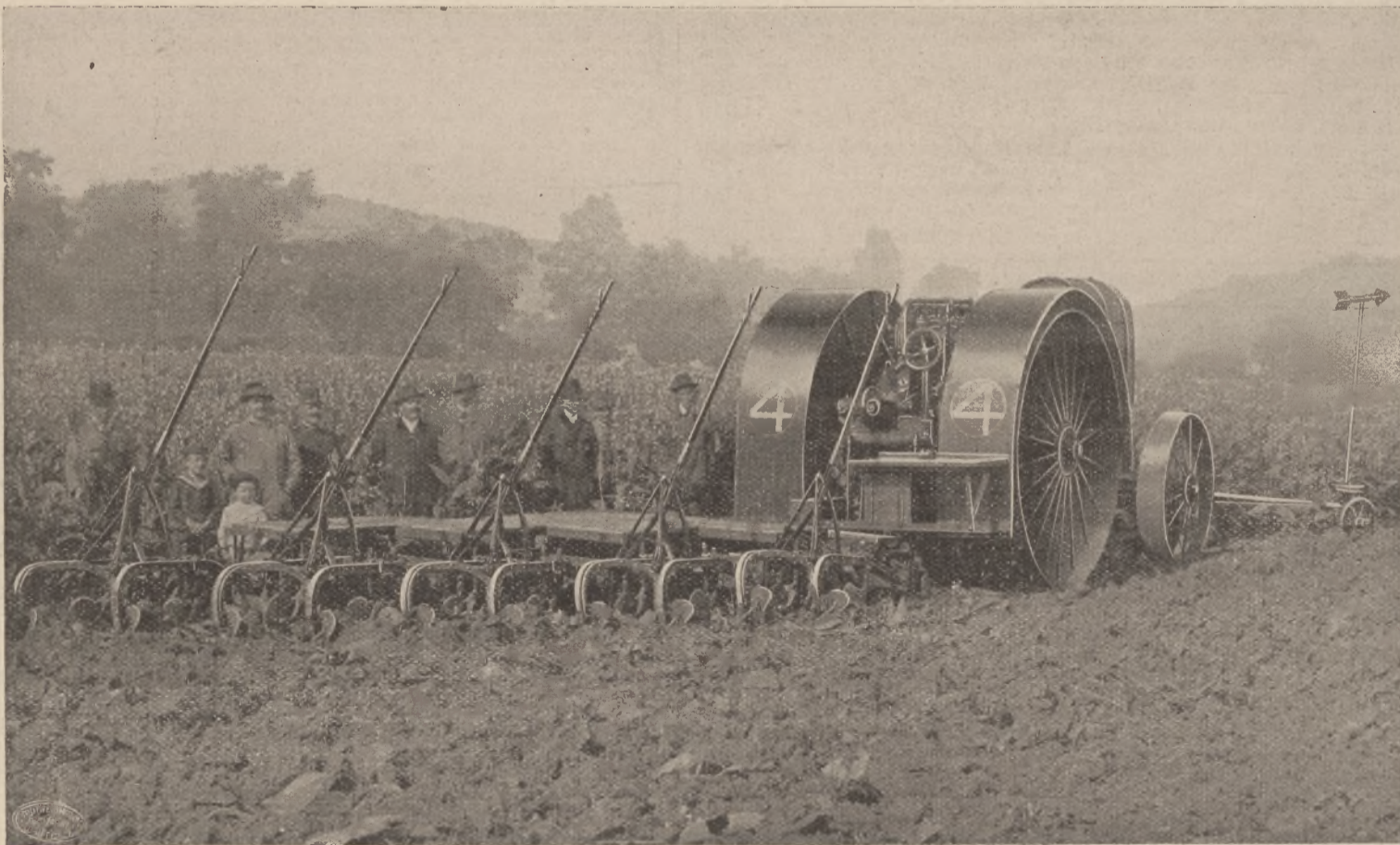
Turini világkiállításon kitüntetve.

Benes Testvérek
vegyészeti gyára, GYŐR.

THE „BIG FOUR“ TRACTOR

VILÁGHIRŰ AMERIKAI MOTOROS SZÁNTÓ- ÉS EGYETEMES MEZŐGAZDASÁGI VONTATÓGÉP

AZ ÖSSZES „BIG FOUR“ ALKATRÉSZEKET ÁLLANDOAN RAKTÁRON TARTJUK.
OK MÁR REFERENCIÁVAL SZÍVESEN SZOLGÁLNUNK!
FIZETÉSI MÓDOZATAINK A LEGKEDVEZŐBBEK!

„BIG FOUR“ TRACTOR „JOHN DEERE“ 10 VASU EKÉVEL. Diószeghy Zoltán sajkókazai gazdaságában (Borsód megye.)

magyarországi sikereivel bebizonyította, hogy teljesen meg tud felelni mindazon követelményeknek, melyeket a t. magyar gazdaközönség egy elsőrangú szántógéppel szemben támaszt. Nem hangzatos ügynöki reklámmal, a mely a t. gazdaközönség megfélemlítésére szolgál, kívánjuk a „The Big Four“ traktor óriási előnyeit más versenygépekkel szemben kiemelni, hanem hivatkozunk kb. harmincz előelő magyar gazdasági gyakorlati tapasztalataira, a melyeket azok szántógépünkkel rendes szántási munkálatokban szerettek. A The „Big Four“ traktorral szerzett magyarországi tapasztalataink és főmérnökünk által végzett terep- és talajvizsgálatok alapján csak oly esetben fogjuk a szántógép beszerzését valamely érdeklődő gazdaságnak ajánlani, hogyha teljesen meggyőződünk, hogy az rendeltetésének teljesen meg fog felelni. — Komoly érdeklődés esetében ezért díjmentesen és vételkötelezettség nélkül kiküldjük főmérnökünket. — Az eladott szántókészletünket amerikai szerelőink szerelik.

Sürgőnyozim: CENTRALIS.

KÖZPONTI KERESKEDELMI ÉS IPARBANK R.-T., BUDAPEST, V., Váci-körút 26.

TELEFON: 86-97.

NÉHÁNY REFERENCIA: Kisbéri n. kir. állami méneshirtők (Komárom megye), — Gróf Dessewffy Miklós uradalmi Balsakanya (Szabolcs megye), — Meller Henrik, Csurgó (Somogy megye) — Baró Springer Gusztáv uradalmi, Rucseány (Nyitra megye), — Diószeghy Zoltán gazdaság, Sajókaza (Borsód megye), — Kovács József gazdaság, Magyarórs (Vas megye).

GAZDASÁGI LAPOK

070 MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP
65-ik évfolyam. TÁRGYMUTATÓ

LAPTULAJDONOS:
ORDÓDY LÁSZLÓ
FELELŐS SZERKESZTŐ:
BUZZI F. GÉZA
TÁRSZERKESZTŐ:
FEHÉR ZOLTÁN
1913. Január - december.

I. Szerzők névjegyzéke.

Andrásovich Géza: Mezőgazdasági forradalom 846.
Balogh Bálint: A gyümölcsfák metszésénél elkövetett gyakoribb hibák 275. Gazdasági levél a hóviharról 295. Nyári saláta termelése 401. A tűzbiztosításról általában 429. Mire ügyeljen a gazda tűzbiztosításánál? 449. Gyümölcslugasok létesítése 492. Az épületbiztosítások 520. A bundás bogár 553. Nemzetközi talajművelőgépek bemutatása Galántán 566, 584, 601, 617. Apróságok a tűzbiztosítás köréből 725. Száritott gyümölcsök készítése 745. A Vilmos-körte 789. Ingó tárgyak biztosítása 801.
Barna Balázs: Elfagyott-e a bükköny? 313.
Bászel Elek: A mák szántóföldi termeléséről 139. A fűmagtermelésről 201. A dinnye szántóföldi termesztéséről 333. Védekezés a kalászosok megdülése ellen 400. A népies nyelven drótféregnek nevezett rovarról 450. A műtrágya terjesztése Temes megyében 680. A trágyák alászántásának mélységéről 773.
Buzzi Géza Felix: Mozgóképek a tenyészállatvásárlásról 218, 238, 256. Kutyológia és egyebek 330.
Dr. Csé er Lajos: Komló telepítési és üzemeltetési költségek 352. Erdélyrészi »hegyvidéki« határgazdasági rendszerek 537, 551, 567.
Csitány Béla: Édes must eladása cukorokfok szerint 804.
Csókás Gyula: A lenuntságról 649.
Dorner Béla: Az intenzív legelőgazdálkodás 831.
Idősb Egan Lajos: Ötvenéves jubileum 219.
Dr. Ejury Lajos: A kenőanyagokról 39. A tej és káein használata borderítésre 78. A vörösborkok megkeseredése 118.
Erdélyi Imre: Az államvasutak fiskalitása 709.
Ifj. Fauszt Elek: Tavasz buza termelési adatai 59.
Fehér Zoltán: A kello táperők hiányzanak a buza-talajban 37, 60. Keverékrágya 76. Segítsünk magunkon! 137. Valami a műtrágyákról új megvilágításban 274. A buza talajának előkészítése nem a legjobb hazánkban 313. A buza vetőmag kiválasztására nem fordítatik gond 369. A buza vetőmag mennyisége nem mindig megfelelő hazánkban 414. Valami a kévekető aratógépekről 431. A buzavetés módja sokszor helytelen hazánkban 507. Nem vetik kello időben a buzát hazánkban 678. A buzacséplésnél is történnek hibák 787, 818. A tenyésztő alatt sok helyen nem részesül a buza kello gondozásban 880.
Fényes Károly: Erdély megmentése 785.
Flóderer Sándor: Műtrágyák alkalmazása erdőtelepítésnél 259. Burgonya trágyázási kísérletek 315. Erdőműtrágyázási kísérletekről 331. Az egyes tápanyagok hatása a talajra, illetve a növényzet fejlődésére 350.
Grabner Emil: A sokcsövű tengeri fajta létesítése nemesítés útján 850.
Gyárfás József: Van-e a chilisalétromnak utóhatása? 742.
Halászy Lajos: Kötelező szőlővédekezés 23. Hogy készítsük elő talajunkat a szőlőtelepítéshez 60. A hiányos talajelőkészítésből származó bajok 96. A telepítés és helytelen kezelés következtében beállott bajok 161. Helyes telepítés 259. Szőlőfajta megválasztás 332. A szőlő metszése 759.
Hauser János: Fűmagtermelés tőzegtalajon 560.
Havas Géza: Kendertermelés az amerikai Egyesült-Államokban 160.
Hekliás Iván: A növény-nemesítés állapota Oroszországban 92, 116.
Herczeg Sándor: Pár szó az utak kijelöléséről 77. Gazda és mérnök 506.
Herke Sándor: A kalium jelentősége a növényi organizmusban 95. A hüvelyesek gyökérgumó baktériumainak jelentősége 418. Öltási kísérletek »Nitragin«-nal, »azotogén«-nal és »Nitro-Baktérin«-nal 430.
Herman Ottó: A »varju háborúság« vége 432.
Hirschfeld József: A fejőgépekről technikai, üzemi, állategészségügyi és tejbakteriológiai szempontból 854. A Max-féle fejőgép működésben 881.
Horváth János: Gazdasági levél 56, 220, 348, 462, 536. Új világ 136. Husvét után 237. Beszámoló levél 849.
Illés Lajos: A kisgazdák tanítása 370.
Jablonovszky József: A varju háborúság 276.
Jancsó Béla: Konyha, illetve ipari sóval fokozhatjuk-e a répa termelését? 200. A tavasziak legjövendőbb műtrágyázásáról 222. Példák: »A kello táperők hiányoznak a buza-talajban« című cikkhez 258. Őszi kalászosokkal végzett műtrágyázási kísérletek 636. Sortrágyázási kísérletek ismertetése 724.
Kadocsa Gyula: Beretválkozás a pusztán 678. Szénkének alkalmazása a rágsálók ellen 856.
Kadosa Zdenkó: A marhakáposztáról 728.
Dr. Keller Oszkár: A berlini Landwirtschaftliche Hochschule közös gyűjteményének természetrajzi és halászati csoportja 295. A berlini botanikai muzeum 774.
Klászék Ödön: Gazdaságaink czélszerű világitása 6. Pusztulunk, veszünk 74. A teherautó gazdasági használatára 114. Salakbetonfal építési módja 239. Gazdasági szántás és a szán vevő 416. A víz- és szélmotorok gazdasági használata 449. A tőzeg

jelentősége napjainkban s tőzegtelepeink 570. A méshomokkötéglá és gyártása 665. Pár szó a répakiemelő, répafejvágó s tisztító gépekről 726. Motor a pusztán 740, 756. Egy vízmelegítő és fűtőkazán 772. András gazdaság és szerelmes lesz 844.
Kojtay László: A szőlómoly 857.
Koppély Géza: A hetedik »Dry-Farming« kongresszus 113. A nyolczadik Dry-Farming kongresszus 330. A »Lakto-Pulpe« tiszta tejsavkultúrával oltott és bevermelt és közönséges módon vermelt oltatlan répaszelet táplálóértékének összehasonlítása 349. Az új fajta földművelés 537.
Kosinczy Viktor: A gazda és mérnök 584.
Dr. Kovács Józsefné: A nők kertészeti nevelése Angliában 539. Az orosházai kísérleti reform polgári iskola 600. A nő a háztartásban 802. A nők térfoglalása a kertészetben 859.
Kovácsy Béla: Gazdasági kultúra és műtrágyázás 400.
Kövy József: Hogyan száritsunk babot? 711.
Lamberger Béla: A többtermelés és a számtartás 58. Néhány szó a kettős számvitel kérdéséhez 75.
Legány Ödön: A növény-nemesítés törzkönyvéről és megfigyelési naplójáról 852.
Magyar Kázmér: A dinnye 117. Amerikai kertek 198. A kerti termények értékesítéséről 277. Az őszi gyümölcskiállítás 332. Ürü, tinó, ménes, nyáj 368. Eredményes kísérlet a szőlómoly ellen 431. A műszakácsné 648. A vármegyék gyümölcsészeti bizottságai 882.
Matlaskovszky Tádé: Adatok a tőzeges rétek műtrágyázásához 493. A szuperfoszfát nemzetgazdasági fontossága 552, 569, 602, 619.
Mátyusföldy József: Gazdasági levél 816.
Menhardtne Ambrózy Etel: Gazdasági nőnevelésünk 21.
Oszbach Antal: A buzacséplésnél is történnek hibák 818.
Péterffy Tamás: A gyomirtó fésű (Weeder) 450. Az aranka legújabb irtása 790.
Dr. Péty-Popovits Emil: Nevezetes számok 385. Őszi buzánk vetésidőjének kérdéséhez 491.
Pironkay Béla: Előadások a Közletken 114.
Pólya József: Kísérlet a száritott magvu cukor-répával 95.
Dr. Prack László: Kapálógépek kiválasztása 158. A gazdapálya bajai 277. Kereskedelmi tanulmányút 462. Cséplőpajták 508. Takarmányportalánító gép 636. Az Egyesült-Államok mezőgazdaságának jövedelme 832. A kísérletek üzemi vizsgálata 861.
Dr. Rapács Raymond: Az üszög 650, 666, 698. A csávázás 740, 727, 743, 757. Növénybiztosítás 832.
Reichenbach Béla: Tőrekvés a jövendőbb gazdálkodás felé 198.
Rész Albert: Az első országos kukoricakiállítás 757.
Révy Emil: A talaj vízkészletének és a trágyának kölcsönös egymásra hatása 139. Hogyan tehetjük jövendőbbé buzatermésünket? 585.
Dr. Rodiczky Jerő: Esztranga-isztranga 156. A Hanna-árpa és dr. Proskovetz Manó lovak 179. A Mezei Gazdaság Könyvének szerkesztői Gróf Széchenyi Istvánnal Döblingben 294. Ősi ekék 351. Az érdes levelű nadálytő redivivus 386. Az árva rozsnokról 744. Adáz ellenségek és hűséges barátok 816. Növényi kóborlók 830.
Rothmeyer Imre: A motorok alkalmazása a száraz farmokon 22. Néhány szó az amerikai szövetkezetekről 40. Az amerikai gazdálkodás három irányzata 296. A kukorica mint silage 478. A teherautó az amerikai farmokon 521. A Dry-Farming 664. A motoros gazdálkodás jelentősége 819.
Selyeby Endre: A galántai nemzetközi ekeverseny 755.
Stégmüller Mária: Gazdasági népnevelés 330.
Suhajda Tibor: Gazdasági pályára lépni szándékozók előképzése 711.
Surányi János: A Phacelia tanacetifolia mint takarmánynövény 159. A chili-salétrom jelentősége a tavaszi kalászosok trágyázásánál 199. A hevevetés egyszerűsítése 221. A trágyafélék összekeveréséről 387. A tőzeges rétek terméseinek fokozásáról 804.
Schandl József: Hensch Árpád 520.
Schiller Ottó: A jó és a szép álom 36. Hogyan tájékozódunk a postagalambok? 74. A praktikus ruházat 414. Virágok szerelme 490. Meg kell-e halnunk? 550. A hipnotizmus csodái 616.
Schrecker János: Az istállótrágya kezelése szénával 401. A trágyakezelés ellenőrzése hőmérővel 465. Az istállótrágya kezelésének jelentősége 851.
Schuster Béla: Miként lehet állandó cselédségre szert tenni? 463.
Szász Ferenc: Gazdasági levél 4, 92, 221, 274, 312, 399, 491, 549, 635, 694.
Szilvássy Géza: A pincze levegőjének tisztántartása 858.
Szobonya Bertalan: A munkáshiány megvilágítása 22.
Szomjas Gusztáv: A vetési varjuról és az egerész ölyvről 156.
Szőke Mihály: Gazdasági levél a hóviharról 294.
Szücs János: Egyveleg a vetésről 177. Gazdasági levél a hóviharról 295. Az Ujváry-féle bakterium-

tenyésztés és a talajoltás gyakorlati jelentősége 368. A kereszben alkalmazott vetés kérdéséről 385. Az okszerű dohánytermelés kellékei 522.
Szücs Sándor: Műtrágyázási kísérlet tavaszi árpával 803.
Tar Gyula: A téli gazdasági iskolákról 521.
Tima Lajos: Gazda és mérnök 817.
Tóth Lajos: A homoktalajok javítása zöldtrágyázás és műtrágyák alkalmazásával 93. Jövendőbb gazdálkodás a homoktalajon 178. A vetni alkalmas burgonyáról 240. A zab nemesítése 464, 478. A takarmányrépa nemesítése és magtermesztés értéke 648. A takarmányrépa nemesítés és magtermelés végrehajtása 695. A miveleti növények termelésének aránya egymáshoz 773, 788.
Török Bálint: Gazdanapok Kolozsváron 550.
Végh Kálmán Mátyás: A szántás 697. A föld és a gazdasági szakismeret 786.
Dr. Zaitschek Arthur: A sűrűn és ritkán vetett csalamádé összetételéről és hozamáról 180. A csalamádé savanyításával járó folyamatokról 242. Takarmányok vásárlása szavatosság alapján 855.
Zsivánovits Béla: Praxiéseimből 112.

II. TÁRGYMUTATÓ.

1. Tárczák.

A jó és szép álom 36. Hogyan tájékozódunk a postagalambok? 74. Praxiéseimből 112. Esztranga-Isztranga 156. Amerikai kertek 198. Mozgóképek a tenyészállatvásárlásról 218, 238, 256. A Mezei Gazdaság Könyvének szerkesztői gróf Széchenyi Istvánnal Döblingben 294. Kutyológia és egyebek 330. Ürü, tinó, ménes, nyáj 368. Praktikus ruházat 414. Kereskedelmi tanulmányút 462. Virágok szerelme 490. Meg kell-e halnunk? 550. A hipnotizmus csodái 616. A műszakácsné 648. Beretválkozás a pusztán 678. Motor a pusztán 740, 756. A föld és a gazdasági szakismeret 786. Adáz ellenségek és hűséges barátok 816. András gazdaság és szerelmes lesz 844.

2. Cikkek.

A) **Gazda, gazdatiszadalom, gazdaság, gazdálkodás, gazdatisztek, adó, szakoktatás, egyesületek, kongresszusok és kiállítások, közigazdaság, agrártörvények köréből.** Gazdasági levél 4, 56, 92, 220, 221, 274, 294, 312, 348, 399, 462, 491, 536, 549, 635, 694, 770, 771, 816. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlése 4. Gazdasági egyesületek nagygyűlése 5. Új ügy- és személybeosztás a földművelésügyi miniszteriumban 6. Gazdasági nőnevelésünk 21. A munkáshiány megvilágítása 22. Néhány szó az amerikai szövetkezetekről 40. A világ termése 57. A többtermelés és a számtartás 58. Pusztulunk, veszünk! 74. Néhány szó a kettős számvitel kérdéséhez 75. A hetedik »Dry Farming« kongresszus 113. Előadások a Közletken 114. Tőrekvés a jövendőbb gazdálkodás felé 198. Ötvenéves jubileum 219. Az adóreform 256. A gazdapálya bajai 277. A berlini Landwirtschaftliche Hochschule közös gyűjteményének természetrajzi és halászati csoportja 295. A nyolczadik »Dry-Farming« kongresszus 330. Gazdasági népnevelés 330. Kisgazdák tanítása 370. Nevezetes számok 385. Gazdasági számtartás és a számvető 416. A tűzbiztosításról általában 429. Gazdaggyűlés Kassán 444. Országos értekezlet a mezőgazdasági közvetítés tárgyában 448. Mire ügyeljen a gazda a tűzbiztosításánál? 449. Miként lehet állandó cselédségre szert tenni? 463. Gazda és mérnök 506. Hensch Árpád 520. Az épületbiztosítások 520. A téli gazdasági iskolákról 521. Erdélyrészi »hegyvidéki« határgazdasági rendszerek 537, 551, 567. Gazdanapok Kolozsváron 550. A gazda és a mérnök 584. Az orosházai kísérleti reform polgári iskola 600. Országos birtokpolitikai gazdaggyűlés Kolozsvárott 634. Kormányfeladatok az árvízszújtotta Erdélyben 663. Az államvasutak fiskalitása 709. Gazdasági pályára lépni szándékozók előképzése 711. Apróságok a tűzbiztosítás köréből 725. Az aktuális gazdasági kérdésekről 740. Az első országos kukoricakiállítás 757. A berlini botanikai muzeum 775. Erdély megmentése 785. Ingó tárgyak biztosítása 801. A nő a háztartásban 802. Gazda és mérnök 817. Az Egyesült-Államok mezőgazdaságának jövedelme 832. Mezőgazdasági forradalom 846. Beszámoló levél 849. A kísérletek üzemi vizsgálata 861.

B) **A gazdasági gépészet és építéssel köréből.** Gazdaságaink czélszerű világitása. 6. A motorok alkalmazása a száraz farmokon 22. A kenőanyagokról 39. Villamosság fejlesztése a szél erejének felhasználásával 41. Pár szó az utak kijelöléséről 77. A teherautó gazdasági használata 114. Kapálógépek kiválasztása 158. Villamos motorok 201. Új gazdasági eszközök 223. Salakbetonfal építési módja 239. Új takarmányaprító gép 315. Ősi ekék 351. A jövő cséplőgépe 417. Valami a kévekető aratógépekről 431. A víz- és szélmotorok gazdasági használata 449. A gyomirtó fésű (Weeder) 450. Cséplőpajták 508. A teherautó az amerikai farmokon 521. Nemzetközi talajművelőgépek bemutatása Galántán 566, 584, 601, 617. Takarmányportalánító gép 636. A méshomokkötéglá gyártása 665. Pár szó a répakiemelő, répafejvágó s tisztító gépekről 726. A galántai nemzetközi ekeverseny 755. Egy víz-

melegítő és fűtőkazán 772. A motoros cséplés jelenlétére 810. A fejtőgépekről technikai, üzemi, állat-egészségi és tejbakteriológiai szempontból 854. Egy új cséplőszekrény 857. A »Max« féle fejtőgép működésben 881.

C) **A növénytermelés, talajművelés, trágyázás, műtrágyázás, alagcsővezés, rovarok és kártevőkonyok, réti, rétművelés és legelők köréből.** A kellő táperők hiányának a buzatalajban 37., 60. Tavasz buza termelési adatai 59. Keveréktrágya 76. A növény-nemesítés állapota Oroszországban 92., 116. A homoktalajok javítása zöldtrágyázás és műtrágyázás alkalmazásával 93. A kálium jelentősége a növényi organizmusban 95. Kísérlet a szárított magvu cukorrépával 95. Újvilág 136. Segítsünk magunkon 137. A talaj vízkészletének és a trágyának kölcsönös egymásra hatása 139. A mák szántóföldi termeléséről 139. A vetési varjúról és az egerész-ölyvről 156. A Phacelia tanacetifolia mint takarmánynövény 159. Kendertermelés az amerikai Egyesült-Államokban 160. Egyveleg a vetésről 177. Jövedelmező gazdálkodás a homoktalajon 178. Hanna árpa és Dr. Proskovetz Manó lovag 179. A sűrűn és ritkán vetett csalamádé összetételéről, tápláléértékéről és hozamáról 180. A chilisalétrom jelentősége a tavaszi kalászosok trágyázásánál 199. Konyha- illetve ipari sóval fokozhatjuk-e a répa termelését? 200. A fűmagtermelésről 201. A heretvétel egyszerűsítése 221. A tavasziak legjövődélmezőbb műtrágyázásáról 222. Husvét után 238. Vetni alkalmas burgonyáról 240. Csalamádé savanyításával járó folyamatokról 242. Példák: »A kellő táperők hiányának a buzatalajban« című cikkhez 258. Műtrágyák alkalmazása erdőtelepítésnél 259. Valami a műtrágyákról új megvilágításban 274. A varjúháborúság 276. Az amerikai gazdálkodás három irányzata 296. Elfogyott-e a búkköny? 313. A buza talajának előkészítése nem a legjobb hazánkban 313. Burgonyatrágyázási kísérletek 315. Erdőműtrágyázási kísérletek 331. A »Lakto-Pulpe« tiszta tejsavas kultúrával oltott és bevermelt és közönséges módon vermelt oltatlan répaszelet tápláléértékének összehasonlítása 349. Az egyes tápanyagok hatása a talajra, illetve a növényzet fejlődésére 350. Komlótelepítési és üzemköltségek 352. Az Ujváry-féle bakteriumtenyésztés és talajoltás gyakorlati jelentősége 368. A buzavetőmag kiválasztására nem fordítanak gond 369. A keresztben alkalmazott vetés kérdéséről 385. az érdeslevelű nadálytű rediviusa 386. A trágyafélék öszekeveréséről 387. Védekezés a kalászosok megdőlése ellen 400. Gazdasági kultúra és műtrágyázás 400. Istállótrágya kezelése szénsavval 401. A buzavetőmag mennyisége nem mindig megfelelő hazánkban 414. A hüvelyesek gyökérgumó bakteriumainak jelentősége 414. Oltási kísérletek »Nitragin«-nal, »Azotogén«-nal és »Nitro-Bakterin«-nal 430. A varjúháborúság vége 432. A népies nyelven drótféregnek nevezett rovarról 450. A zab nemesítése 464., 478. A trágyakezelés ellenőrzése hőmérővel 465. A kukorica mint silage 478. Őszi buzáknak vetés-idejének kérdéséről 491. Adatok a tözeges rétek műtrágyázásához 493. A buzavetés módja sokszor helytelen hazánkban 507. Az okszerű dohánytermelés kellékei 522. Az újfajta földművelés 537. A szuperfoszfát nemzetgazdasági fontossága 552., 569., 602., 619. A főzég jelentősége napjainkban s főzegtelenek 570. Hogyan tehetjük jövedelmezőbbé buzatermésünket? 585. Az istállótrágya kezelése vegyszerekkel 616. Mérgező hatása-e a tiszafa? 620. Őszi kalászosokkal végzett műtrágyázási kísérletek 636. A takarmányrépa nemesítése és magtermelés értéke 648. A lenuntságról 649. Az üszög 650., 666., 698. A »Dry-Farming« 664. Nem vetik kellő időben a búzát hazánkban 678. A műtrágya terjesztése Temes megyében 680. A takarmányrépa nemesítés és magtermelés végrehajtása 695. A szántás 697. A csávázás 710., 727., 743., 757. Hogyan szárítsunk babot? 711. Sortrágyázási kísérletek ismertetése 724. A marhakóposzfáról 728. Van-e a chilisalétromnak utóhatása? 742. Az árvarozsnokról 744. Fűmagtermesztés tözegtalajon. 760. A műveleti növények termelésének aránya egymáshoz 773., 788. A trágyák alászántásának mélységéről 773. A buza cséplésénél is történnek hibák 787. Az aranka legújabb irtása 790. Műtrágyázási kísérlet tavaszi árpával 803. Tözeges rétek terméseinek fokozásáról 804. A buzacséplésnél is történnek hibák 818. Növényi kóborlók 830. Az intenzív legelőgazdálkodás 831. Növénybiztosítás 832. Sokcsövű tengerifajta létesítése nemesítés útján 850. Istállótrágya kezelésének jelentősége 851. A növény-nemesítés törzskönyvéről és megfigyelési naplójáról 852. Takarmányok vásárlások szavatosság alapján 855. Szénkének alkalmazása a rácsálók ellen 856. A tenyészidő alatt sok helyen nem részesül a buza kellő gondozásban 880.

D) **Szőlőszet, borászat, gyümölcsészet, és kertészet.** Kötelező szőlővédekezés 23. Hogy készítsük elő talajunkat a szőlőtelepítéshez 60. Az ültetés befolyása a gyümölcsfára 77. A tej és kasein felhasználása bor-derítésre 78. A hiányos talajelőkészítésből származó bajok 96. A dinnye 117. A vörösbort megkeseredése 118. A telepítés és helytelen kezelés következtében beállott bajok 161. Védekezés a vértetű ellen 243. Helyes telepítés 259. A gyümölcsfák metszésénél elkövetett gyakoribb hibák 275. A kerti termények értékesítéséről 277. Szőlőfajta megválasztás 332. Az őszgyümölcskiállítás 332. A dinnye szántóföldi termesztéséről 333. Nyári saláta termelése 401. Eredményes kísérletek a szőlőmoly ellen 431. A szőlőgazdák országos tanácskozása Budapesten 448. Gyümölcslugasok létesítése 492. A nők kertészeti nevelése Angliában 539. A bundásbogár 553. Rodic ky Jenő mint kertnevelő és kertészeti író 677. Kertészeti kiállítás díjnyerteséi 711. Szárított gyümölcsök készítése 745. A szőlő metszése 759. A Vilmoskörte 789. Édes must eladása cukorforok szerint 804. A szőlőmoly 857. A pincze levegőjének tisztántartása 858. A nők térfoglalása a kertészet-

ben 859. A vármegyék gyümölcsészeti bizottmányai 882.

3. **Képeink.** Gázfejlesztő készülékek 7. Traktorműve-
lések 23. Villamosság fejlesztése a szél erejének fel-
használásával 41. Gyümölcsfa ültetése 77. Gazda-
sági teherautók 115. Eszterének elhelyezése a Fel-
földön 158. Kendertermelés az amerikai Egyesült
Államokban 160. Villamos motorok 201. Wiebe-féle
kettős kapa 223. Salakbetonfalépítés 239. Nagyobb
ágak helyes és helytelen metszése 275. Új takar-
mányaprító gép 315. Ősi ekék 351. Hallsenssei con-
frei telep 386. Trágyafélék összekeverhetőségének
rajza 387. Schulz-féle cséplőgép 417. Szélmotor 449.
Turbinaház 449. Derera-féle gyomirtó fésű 450.
Kukoriczasiló 478. A lugas alakú fák nevelési
módja 492. Cséplőpajták 508, 509. Angolországi női
kerteszi iskolák 539, 540. Erdélyi tanyák 552.
Bundás bogár 553. Stock és Mac Laren ekék 566.
Avery és Komnik ekék 567. Kőszegi-Lanz, magyar
Kőszegi, Twin City és Wiss-féle benzinmotoros ekék.
585. Caterpillar, Greeping Grip, Kemna, Record,
Case, Gibas, Case, Titan 600, 601, 602, 603. Big Four
és Mogul-ekék 617. J. H. C. Titan és Hart Parreke
618. Stolberg és Akra-ekék 619. Takarmány portala-
nitógép 637. Mészhomoktöglagyártás 666. Az alai
»Gézalak« 678, 679. Paszuly szárítása 711. Répa-
emelő, tisztító és fejtőgépek 726, 727. Appel-féle
csávázógép 727. Csávázógépek 758. Hönsh-féle
kazán 772. Vilmoskörte 790. Konyha 802. Élés-
kamra 803. Többcsövű pignol-ttó tengeri 844, 845,
846, 847, 848. Fejtőgépek 849, 850, 851, 852, 854,
855. Egy újabb cséplőszekrény 857. Szőlőmoly kár-
tétele 858, 859. Nők a kertészetben 860, 861. Kísér-
letek üzemi vizsgálatra 861.

4. Könyvismertetés.

Szénkereskedelem és ipar 8. Szőlőszeti és borászati lap
naptára 8. Kalken und Mengeln im modernen Land-
wirtschaftsbetriebe 8. Sonderlinge und Übeltäter
auf den Landgütern 8. A gazdasági egyesületek
országos szövetkezetének 1911—1912. évi évkönyve
24. A magyar helyesírás szótára és szabályai
24. Kodolányi-féle gazdasági zsebnaptár az 1913.
évre 42. Jelentés a marosvásárhelyi kereskedelmi és
iparkamara kerületének 1911. évi közgazdasági vi-
szonyairól 42. A szegény emberről 42. A modern
okszéri kukoricatermelés 42. A m. kir. gazdasági
felügyelők és gazdasági tudósítók naptára az 1913.
évre 61. Zeitschrift für Pflanzenzüchtung 61. Szőlő-
és gyümölcsvédekezi utmutató 78. A kiseri m. kir.
ménésbirtok agrogeológiai viszonyai 78. A hegy-
vidéki, erdélyrészi (székelyföldi) és felvidéki minisz-
teri kirendeltségek 1910. és 1911. évi működésének
ismertetése 78. A magyar szent korona országainak
1911. évi külkereskedelmi forgalma 97. Termény-
árak 1912. évi nov. 97. Magyar statisztikai évkönyv
1911. 118. Strasser's Taschenbuch der Wiener Börse
118. Iparfejlődés és a székek története Magyar-
országon 140. Közgazdaságunk 1912. évben 162.
A szövetkezeti kongresszus naplója 162. Az erdélyi
magyarság megerősítése 202. az orsz. m. kir. növény-
termelési kísérleti állomás 202. A magyar buza
nemesítése 223. A szuperfoszfát nemzetgazdasági
fontossága Magyarországon 223. Az erdélyi gazdasági
együtt éve 223. Emlékkönyv a magyar szakirók
... 243. A székely gazdasági kérdés 243. Hont-
megyei gazd. egy. évkönyve 243. Dohányjövődéki
utmutató 243. Magyarország szerepe és hivatása a
világ gazdaságban, hitelle és záloglevelei 278. A
cukorrépa trágyázása 278. A gyümölcsfa védelme
az élősdiak ellen 278. A demokrácia védelme 278.
A magyar szent korona országai népoktatásügyének
fejlődése 278. A világ gabona és egyéb főterményei-
nek termése az 1912. évben 334. Kézikönyv a föld-
adélelengedésekről elemi csapások eseteiben 334.
Magyarország és Ausztria vasúti és gőzhajózási
létképe 353. Fürdő- és forrásismertetés 353. A gazda
egyenese adói 371. Utmutató a gazdasági tudósítók
számára 388. A szuperfoszfát nemzetgazdasági fon-
tossága 433. A magyar statisztikai közlemények
433. A budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár
... 433. Rud. Sack 1863—1913. 479. A balkáni
államok termelési viszonyai 479. Mezőgazdasági
kettős könyvvitel 494. A magyar áruforgalmi sta-
tisztika ... 494. Népszerű vámpolitika 494. Die
heutige Einmachkunst der Hausfrau 509. A motoros
szántás 522. Juhász Árpád sorbatrágyázási kísér-
letei 523. Budapesti ipari és kereskedelmi munka-
közvetítő intézet 523. Háziasszonyokat érdeklő 523.
Beitrag zu dem Probleme der doppelten landwirt-
schaftlichen Buchführung 540. Die Bereitung süs-
ser Silage von Grünfütter, insbesondere von Grünmais
554. Kolozsvár szabad királyi város mezőgazdasági
birtokainak házi kezeléséről 554. Gazdaságtan 571.
Tanyai település és tanyai központok 588. Budapesti
m. kir. vetőmagvizsgáló állomás jelentése 603. Ut-
mutató a budapesti vetőmagvizsgáló állomás igény-
bevitelénél 603. Eladó ország 621. Árstatisztika
621. A F. M. K. E. évkönyve 621. Komáromi m. kir.
gazdasági tanítóképző intézet értesítője az 1912—
13-ik tanévről 637. A négyütemű gyorsfutású benzin-
motorok 651. Gyakorlati gyümölcsstermelés 651.
Zöldségtermesztés 652. Magyarország helyzete 681.
Gyakorlati gyümölcsstermelés 651. Zöldsegetermesztés
652. Magyarország helyzete 681. A Kodolányi-féle
Gazdasági Zsebnaptár az 1914. évre 681, 698, 729,
760. A magyar szent korona országainak hitelinté-
zetei az 1894—1909. években 698. A marosvásár-
helyi kereskedelmi és iparkamara jelentése 698.
Magyarország közsegeinek háztartása az 1908. év-
ben 698. A hitelvédelem kérdéseihez 712. Kolozsvári
m. kir. gazd. akadémia értesítője 712. Az utak és
terek fásítása 728. Magyar földművelésügyi igazgatás
729. Műtrágyaiparunk helyzete és jelentősége 729.
A kecskemei m. kir. tanítóképző intézet értesítője
729. A kissebeni m. kir. földmívelőiskola értesítője
729. Törvény az osztatlan közös legelőkről 745.
Jelentés az erdélyi medence földgáz előfordulási
körüli eddig végzett kutató munkálatok eredményé-
ről 774. Emlékirat a szavatós gazdatiszti rendszer

mikénti bevezetéséről 774. Das ländliche Arbeiter-
wohnhaus 774. Kecskemét gazdasági fejlődése 790.
Az O. M. G. E. évi jelentése 805. A Gazdasági Egye-
sületek Országos Szövetségének évkönyve 805.
Könyv a telepésekről 820. Hódmezővásárhely lak-
és címjegyzéke 833. A földművelés és a rokon ös-
termelések története és nemzetgazdasági elmélete
862. A biztosítási és lírói gyakorlat 862. Epizódok
egy uradalmi irnok életéből 862. A magyar szent
korona országainak 1912. évi külkereskedelmi for-
galma 862. Die Eintreibung von Aussenständen in
Kroatien 883.

5. **Kérdések és feleletek a gazdaság összes ágazataiból.**
Cselédber katonáskodás alatt 8, 24. Vályogkészítés
bérleten 8, 25, 42. Borok második fejtése 8, 25.
Belülről rothadó alma 8, 25. Komposztja fűgész-
por 8. Vörösbort derítése 8. Dohánytalaj 9. Tavasz-
gabonák közötti választás 24, 42. Magiskolák léte-
sítése 24, 43. Kőszénalak-értékesítés 24, 43.
Borkőértékesítés 24, 43. Buza és árpa szétválasztása
24, 42. Csirázató készülék 42, 62, 79. Cukorrépa
helyettesítése 42, 62. Jég helyett hó elraktározása
42, 62. Victoria-borsó termelése 42, 62, 79. Francia
buza lisztje 61, 79. Erdemes-e most szántani?
61, 79. Kaliforniai lé 62, 79. Az ürgek irtása 62,
80, 97. Nyulzapuka 78, 97. Könyvek a répa-
művelésről 78, 97. Félárnyékos hely házikertnek
78, 97. Hol lehet törpefenyőket beszerezni 79, 97.
Zabot vagy árpát vessünk előbb? 97, 118. Luczerna
vetésideje 97, 118. Erdőirtásba mit vessék? 97, 118.
Törpe fák ültetése 97, 118. Kemény buza termes-
tése 118, 140. Rothadt szalmatrágya értékesítése
118, 140. Trágyakihordás elkerülése 118, 140.
A mustár készítése házilag 118, 141. Trágya-
alászántás 140, 162. Könnyű talajra mely zab-
fajták a legjobbak? 140, 162. Luczerna után répa
140, 162. Kiveszett here után mit vessék? 140, 162.
Hogyan tisztítsam meg a tönkös földemet? 162,
182. Luczernának és herének együttes vetése
árpával 162, 182, 224. Homoktalajra melyek
alkalmas sorfának? 162, 202, 223. Levélsodródás
ellen 162, 182. Tárcsázás tavaszi szántás előtt
182, 202. Lóbattermelés 182, 202. A gyümölcsfák
nemesítésének az ideje 182, 203. A hamisított
cukor felismerése 182, 203. Bőtermő árpa 202, 224.
Kukoriczavetés ideje 202, 224. Kétfelét vágott
burgonya 202, 224. Káitrágya hatása 202, 224.
Caterpillar-gépekről 223, 244. Mennyi a maximum-
adag pr. k. hold chilisalétromból? 223, 244. Fűmag-
keverék ártéren 223, 244, 260. Ki természet Jám-
gyökeret? 223, 279. Burgonyatrágyázás 243, 260.
Agyagtalaj hideg jellegének enyhítése 243, 260,
279. Dohánytermelési előleg 243, 297. Szélmalomba
berendezett villanytelep 243. Védekezés megdőlés
ellen 260, 279. Magbúkköny keverve 260, 279.
Védekezés pajorok ellen 260, 279, 297, 298. Cséplő-
gép 260, 279, 316. Gazdálkodás henger nélkül 278,
298. Buzavirág irtása 278, 316. Cukorrépa lészek-
vetéssel 279, 298. Répaegyezés olcsóbbá tétele 279,
298. Kéthónapi kiképzésre behívás 297, 316.
Hermann-féle módszer szerint vetett kukorica
297, 316. Vadrepcepermetező és traktor hol készül
Magyarországon? 297, 316. Kálitrágyázás okozta
mészhiány a talajban 297, 316. Ekék és boronák
szállítására országuton 315, 334. Mennyi trágya lesz
bizonyos mennyiségű alomból és takarmányból?
316, 334. Burgonya keményítőtartalmának apadása
316, 335. Korai uborka termelése szabadföldben
316, 335. Szabadgazdálkodás magyarázata 334,
353. Kéleves kukoriczavetőmag 334, 353. Lehet-e
még valami javítani a szőlőn? 334, 354. Gyü-
mölcsfaöntözés 334, 354. Vetésforgó 353, 388.
Burgonya fogasolása 353, 388. Borsósziszik ellen-
szere 353, 371. Földnem edényes gyümölcsfákhoz
353, 371. Kukorica csalamádénak 371, 388.
Parlag művelése kukorica alá 371, 388. Sójabab
terméfeltételei 371, 388. Luczernaboronálás 371,
388. Csemege tengeri termelése 388, 402. Drótféreg
irtása 388, 402. Klórbariumpermetezés lemosása
ellen 388, 402. Pajzstetvek a szőlőn 388, 402.
Fowler-féle gőzke tartóssága 402, 418. Elromlott
csillagfürttel mit tegyek? 402, 418. Gyöngyvirág-
irtás a réten 402, 418. Törpe almafák alanyai 402,
418. Közös cséplőgépnél a közösség megszűnté-
sére mit tanácsolnak? 418, 433. Répakapások
hátrafelé menése 418, 434. Szu ellen mit tegyek?
418, 434. Kihasznált kavicsgödör befásítása 418,
434. Repcetermelés 433, 451. Ritka csalamádé
sűrűbbé tétele 433, 451. A széna gyors szárítása
433, 451. Kőszőrűk kezelése 433, 451. Buza-
beszáradás 451, 466. Here- és luczernalevél lehul-
lása 451, 466. Cziroktermelés 451, 466. Zöldtrágya-
növény agyagtalajra 451, 467. Rozsos hajdina zöld-
takarmánynak megfelel-e? 466, 480. Műtrágya mész-
szegény talajra 466, 480. Lehajló gyümölcsfaágak
466, 480. Almagorderítés 466, 480. Hány évig hat
a műtrágya? 480, 494. Trágyatelep körüli fák
480, 494, 509. Kései dohány után mit vessék?
480, 495. Gyümölcsfák a szőlőben 480, 495. Nyirkos
tapintatu rozs 494, 510. Réptrágyázás ideje 494,
510. Egy évesnél régibb széna 494, 510, 523.
Northon-féle kut a zöldséges kertben 494, 523, 554.
Rozs alá sekélyen vagy mélyen szántunk? 509,
523. Trágya a here után vetendő buza alá 509,
524. Luczerna őszi vetése 509, 524. Kertberendezés
509, 524. Természet, munka, tőke 523, 541. Bur-
gonyaszár takarmánynak 523, 541. Őszi barack-
ültetés 523, 541. Rózsautletés 523, 541. Miként
fordjunk es csépeljünk? 540, 554. Tarlóbuktatás
fogasolása 540, 554. Magas gyümölcsfák alatti talaj
kihasználása 540, 554. Szalmabor 540, 554. Homo-
kon trágya rozs alá 554, 571. Mésztrágyázás 554.
Répaetetés 554, 571. Udvar befűvesedése ellen
554, 571. Repcezetetés 571, 588. Havidíjasok 571,
588. Borjárandóság megadóztatása 571, 588. Szőlő-
rothadás ellen 571, 588. Buzaeladás 588, 604.
Csoda-buzakalászkok 588, 604. Préselt takarmány
588, 604. Mohás zsup- és nádtető 588, 604. Szent
István napi munkaszünet 603, 621. Luczernás

Javitása 604, 621, 622. Vadzab-irtás 604, 622. Vörösbors hordók 604, 622. Jogi kérdés 621, 637. Gazdasági pályára lépni szándékozók előképzése 621, 638. Cselédek követelése 621, 638. Zab vagy árpa után buza 621, 638. Szalmatető tüzmentesítése 637, 652. Villamos cséplés 637, 652. Répaföld tavaszi trágyázása 637, 652. Mezei poczokirtás 637, 652. Trágyalé felhasználása 652, 667, 668. Paszuly beszerzése 652, 699. Zab és stíria here etetése szarvasmarhával 652, 668. Vadgesztenye felhasználása 652, 668. Váltoalírás 667, 681. Kátránylemezletet kezelés 667, 681. Foltos vöröshere 667, 681, 682. Tramini szőlő metszése 667, 682. Bérlet visszaadásánál bérlő kártérítéssel szavatol-e vadperjével elgazosított földekért? 681, 699. Haszonbérbe adott gazdasági épületeken levő üvegablakok eltörésének kártétele kit terhel? 681, 699. Házigomba kiirtása 681, 699. Szőlő-oltvány akklimatizálódása 681, 699. Aratószerződés 699, 712. Szőlőfajták külön szedése 699, 713. Repceszalma felhasználása 712, 729. Fehér here talaja 712, 729. Pázsilló 712, 729. Szőlőlugas létesítése 712, 729. Romlott polyva helyett zsecska 729, 746. Zöld csalamádé meglagyott 729, 746. Minő festőanyag alkalmas hordókra? 729, 746. Gyümölcsfatorzs ápolása 719, 746. Fehérhere agyagon 745, 761. Sárgarépa vetés 746, 761. Vinczeller nagyobb szőlőre 746, 761. Iparoslakás 746, 761. Melyik a legjobb egyes eke? 760, 775. Korshere legelőre vagy rétre 760, 775. Egres szaporítása 760, 775. Hogyan kell fizetni a must fogyasztási adóját? 760, 775. Csávázott buza felhasználása 775, 791. Rozsarátás géppel 775, 791. Confrey művelése 775, 791. Traktor-keréknyom 775, 791, 805. Őszi vetőszántás után mikor vessünk? 791, 805. Zöltrágyavény 791, 806. Tetőfa erőssége 791, 806. Tagosítási ügy 791, 806, 821. Kórházi költség megtérítése 805, 821. Ugarszántás boronálása 805, 821, 834. Mákséplés 805, 821, 834. Száritott répaszelet átvétele 805, 821. Kataszter és tagosítás közötti különbözet 820, 834. Magtár-deszkapadló hézagai 821, 834, 883. Trágyázás lözegtalajjal 821, 835. Aszokfák tartóssága 821, 834, 883. Buja vetés 834, 862, 883. Rozsvetésen levő sárga rozsda ellen hogyan védekezhetem? 834, 862, 883. Őszi árpa tavaszi vetése 834, 862. Műtrágyát hára vetni 834, 863, 883. Emberi ürülék alkalmazása 834, 863. Dohány helye a vetésforgóban 834, 863. Szőlőültetés vagy oltás 834, 863. Törpefák a konyhakertben 834, 863. Nitrogénvesztés a nem szántott trágyánál 862. Széna sulya 862. Faültetés a mesgye mellett 862. Gőzmalom mivé alakítható át? 862. Kavicsos talaj felhasználása 883. Mák nagybani termelése 883. Nagyon savanyu bor kezelése 883. Nedves területre alkalmas fa 883.

6. Apró közlemények.

Kiesznzott gabona 9. Thomassalak és kainit keverés 9. Mészsalétrom 9. A csibeher 25. A világ legnagyobb gyümölcskertjei 25. A norvégialétrom 43. Nyolczsázkilencvenhat láda katicabogár 43. A fűszerek hasznossága 43. Szőlőkarók 43. Aratási költségek Canadában 62. Mezőgazdasági munkásstatisztikai kimutatók Svédországban 62. Valami

LAPTULAJDONOS:

ORDÓDY LÁSZLÓ

TÁRGYMUTATÓ.

I. SZERZŐK NÉVJEGYZÉKE.

Andor Jenő: Egyet-mást az ellési teendőkről 151.
Bakos László: Indokolt-e a fajták tenyésztése tisztavérben 105.
Balogh Bálint: A házinyulak fertőző betegségeinek okairól 83. A herék szerepe a méhészetben 112. A méhek kidobolása 140. A méhesládok áttelepítése 164. A fehér wyandotte tyúk 229. Néhány szélszerű méhészeti eszköz 304.
Bászel Elek: Tenyésztés alá vont üszök életkoráról 182. Tejhibák és a védekezés azok ellen 205.
Benson M. és Evans R. H. Sajtgyártás pasztörözött tejből 256.
Bíró Gusztáv: Adatok a juhtejfel összetételéhez 59.
Boezonádi Szabó Imre: A méh természet szerű lakása és annak rendszere 63. Védekezés a méhtetű ellen 158. Viaszmolyok 205. A méz jegeczesedésének okairól 292.
Buczón István: A vadászat közgazdasági, illetőleg szociológiai szempontból 57.
Bu'ri dr.: Jelen és a berlini tejkiismerleti állomás 1911. évi működéséről 101. A savólimonádé 147.
Buzzi Géza Felix: Megértés? 169, 175. A XVII-ik erdélyi országos tenyészállat- és a IX. gép- és termény-kiállítások és vásárok 217. Baromfi-kiállítás Szegeden 273. A budapesti országos baromfi-kiállítás 291. Állattenyésztésünk 1913-ban 298. Mendelizmus 298.
Cseh Ödön: A pünkösdi budapesti ebkiállítás 122. Foxterrier bírálat 146.
Dorner Béla: Növendékmarha legelők 1.
Éltető József: Kirándulás Levélre 140.
Erdélyi Imre: Új állategészségügyi törvény 33. Új biztosítási törvény és az állatbiztosítás szabályozása 199.
Falton Adolf: Az élelmiszerek ellenőrzésének hatásától 100.
Falussy Béla: A mérvizsgálatokról 313.
Fehér Zoltán: Tejhozam és zöldtakarmány 212. A takarmányozás hajdanában 218. Takarmányozás számérték szerint 223. Takarmányozás a tápanyag-elmélet szerint 237.

a tengely- vagy csapágykenésről 62. A bajor képviselőház 80. Kucsmagombatenyésztési kísérlet a kertben 80. Szenczáción trágyázási kísérletek New-York államban 97. A mézshabacs megkeményedéséről 97. A fa conserválása új eljárással 98. A bor javítása elektromos uton 98. Sörárpa trágyázás 121. Mésznitrogén vadrepce ellen 121. Gép- és kézimunka 121. Rózsaojaljtermelési kísérletek Magyarországon 121. Ausztria termése a 1912. évben 141. Minden hónapban van valahol aratás 141. Oltógalyak vágása 141. Disztertek fűvét 141. Egyiptom gazdasági fejlődése 163. Robbanószerezei egerék ellen 163. Burgonyarothadás 182. A tözeg ipari értékesítése 182. A murvát mint betontöltőanyagot 203. Nemtermő gyümölcsfák kezelése 203. Ritkítás és gyomlálás a zöldségfeléknél 203. Magyarország szénkészlete 203. Ötvenöt és fél fok a fagypontra 224. Nyulszapuka termesztésének jelentősége 224. Jó gyümölcsfa komposzt 244. Kőrös csemegék 244. A gyümölcsök tápértéke 244. Egy pár szerény megjegyzés a hengerboronákról 261. Thomassalakról 261. Lugas szőlő 261. A tél zöldtakarmánya 279. Ne ültessünk sűrűn 280. Fialat fák gondozása 280. A növénygyökerek 280. A csigák ellen legbiztosabb szer 280. Élősvény 280. Főlfutó bab 280. Köröm 280. Öntözés és alagsóvezetés Egyiptomban 298. Öreg almafák 299. Az éjjeli világítás befolyása növekedő növényekre 317. A világ 1910. évi összes széntermelése 317. A koronaértékszámitás kötelezettsége 317. A hő raktározása 335. Az alkohol 335. A csiriz penészedése 336. Mogoró és dió 336. Élőfák Krisztus idejéből 354. Cserebogárra vadászni most fog kelleni 354. Laboda (spinát) beárnyékolása 354. A hő dohánytermelése 1910-ben 372. A hőmérséklet és a rovarok 372. A kel golyvabetegsége 372. Gyümölcsfák ültetése robbantott lyukakba 372. Kaszarepedést... 372. A fön 372. A dohány mint az influenza ellenszere 388. A cukor mint orvosság 388. Ne vágjuk le a zeller gyökerét 389. Egy ház, melyet 12 óra alatt építettek 403. Fialat fák túl buja fejlődése 403. Zöldséges kert trágyái 403. Dughagyma 403. Vizhatlan enyvek 418. Sziklát érő fagyóker 418. Hortobágyi szikes talaj osztályozása 434. Darazsak irtása 435. Hangyákat 435. A vakond elűzése 435. Szappanos víz 435. Élelmiszerek ára és a napszám a IV. században 435. Thomassalak és kainit raktározása és keverése 451. Bimbókel 451. Burgonyafajok Németországban 467. Parafa 467. Hordókban vagy egyéb fatartányokban álló fákat 467. Aratás esőben 480. A havrei szemétegető telep 480. A magyar só 480. Hol isznak legtöbbet az emberek? 480. Fekete retek 480. Az egyesült államok gazdasági fejlődése 495. A német vagyontörvény 495. A mák férgesedése 495. Az asztagok megvédése az egerektől 510. Trágyaalásztás 510. A fák rákja 510. Nobless oblige 524. Hajdina trágyázása 524. A városi szemét és háztartási hulladékok hasznosítása 524. A fák és a villámcsapás 524. Avarfű (hanga) és erika kiirtására legalkalmasabb az erős trágyázás 525. Szénraktározás víz alatt 525. Gyümölcsfák fagyállósága 525. A rózsafajok elszaporodása 525. A gazdag Franciaország 541. Aratási népszokás 541. Villamosság — fűrészpörből 541. A világ legnagyobb fája 541. Elpusztíthatatlan fa 541. Mennyi eső esik négy nap alatt 554. Röpülőgép a földmérési szolgálatában 555. Diószüret

és elraktározás 555. Korai jó zöldtakarmány 555. A jég nélküli hűtőedény 555. Mezőgazdasági szeszyáraknak nem kell telepengedély 571. A világ theatermelése 571. A kenyér és a gyomor 571. Az erdő hatása az éghajlatra 571. Az étetet mész 572. A vihar mint legújabb szőlőbetegség 572. A kinematografia a bakteriologia szolgálatában 572. Fal törmelék 589. Karók tartóssága tétele 589. Hangyák ellen 589. Tőzegterületek kiterjedése Ausztriában 604. A krumpli hazája 604. Szilvafagyókerhajtások 640. A hulladék gyümölcsöt... 604. Földi dióvaj 604. A rózsák rossz virágzása 604. A lógó gyümölcsötől nehéz ágakat 622. A napsugarak energiája 622. Egyiptom dohánytermő ország lesz 622. Sárga lomb a fákban 622. Rugalmas küllők 622. Szappanfőzés 622. Védekezés a molyok ellen 623. Szőlőlevél sodrópille lárvája 638. A fák mézga-folyása 638. A folyóvizek hőfoka 638. Olcsó kocsi-kenőcs házi előállítás 638. Őszi barackot magról termelni 638. A zöldségfélék leveleinek leszedése 638. Fák körüli ugnyevezett tányér 639. A nyulszapuka termesztése 652. Rozs üllepedett talajt kíván 653. Az alkoholos Franciaország 653. Gyümölcsetartás 653. A perzsi dohánytermelés 653. Gyöngénövesü gyümölcsfa 653. Munkanélküliség elleni biztosítás Bajorországban 668. Olaszország dohánykivitele 668. Elvirágozott rózsákat 668. Zöldségfélék elrakása 669. A turbolya 669. Ötvenötmeletes ház 669. A világ dohánytermelése 682. Befásított vasuti töltések 682. A borhamisítás üldözése Svájcban 682. Kőeső 682. Elektromosság a háztartásban 682. A belvizek megszinesedése 700. Esőmérés az ókorban 700. Házilag készíthető padlófényház 700. Hidipítés 11 perc alatt 700. A géptevő 700. Hány ember él a mezőgazdaságból? 713. 139 év óta leghidegebb július 713. A gyümölcsrothadás okai 713. A drágaság fokozódása nálunk és egyebütt 730. Cikória-termelés 730. Grafitt keverése a kenőolajhoz 730. Egy japán szőlőfaj 730. Petrezselyem 730. Őszi mélyszántás 746. Küzdelem a kártevők ellen télen 747. A fagyókeret 747. Pajor 747. Baromfitrágya 747. Málnabokrokról 747. Csipke rózsza thea 747. Tavaszi kalászosok kis termés átlagának oka 761. Préselt burgonya 761. A szénázítás újabb módja Norvégiában 761. A dohány féltévi statisztikája 761. Folyó a föld alatt 761. A levegő portartalma 776. A hajtószíjak felrakása 776. Boros hordók 776. Az első segély 791. Új répakiemelő és fejező eszköz 791. Mészhomokteglá kivirágzása 807. Borok fiatalítása 807. A kén termékenyítő hatása 807. A földgáz kihasználása Amerikában 807. Szőlőtalajjavítás 807. A bor mint fertőtlenítő 807. Az altalaj nedvessége és a termés-hozam 821. A gyomlálás befolyása a talaj nedvességére 822. A csávázás befolyása a gabonamagvak csírásására 822. Az európai államok cukortermelése 835. Anglia borimportja az 1912. esztendőben 835. A világ gummiültetvényei 835. Magvak beszáradása folytán előálló sulyvesztések 863. Csirázásnak indult burgonya 863. Öntözés gyom ellen 863. Elvi jelentőségű határozatok 863. Növényfejlődés fokozása szénsav által 884. Egy új kukoricabetegség 883. Gyümölcsfaszámítás a Német birodalomban 884. A zöldség teleléséhez szükséges árok a kertben 883. A tőszap trágyaértéke 883. Szesztartalmu italok fagypontra 883.

Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok

TIZENKETTEDIK ÉVFOLYAM

1913.

FELELŐS FŐSZERKESZTŐ:

BUZZI F. GÉZA

(1913. január—december.)

Fledderus János Clinge: Németalföldi tenyészállatok behozataláról 99.
Gehér Lajos: A derecskei állatkiállítás 224.
Gorini Constantino Dr.: Szintenyészetek alkalmazása a vaj- és sajtgyártásnál Olaszországban 121.
Gratz Ottó: A takarmány befolyása a vaj minőségére 27. Vajkivitelünk hanyatlásának okairól 46. Az erjedési redukciós-próba 81. Az Alfa-D. len fejőgép 147. Svájc, Hollandia, Dánia, Svéd- és Németország tejgazdasági kísérleti intézményei 176. Milyen tényezők befolyásolják és hogyan határozzuk meg a vaj víztartalmát? 199. A sajt-készítés gyakorlatában értékesíthető bakteriológiai vívmányokról 301.
Hirschfeld József: Figyelmeztetések a nehéz ellések alkalmával 2. A szarvasmarha élősúlyának megállapítása szalagmértekkel 27. Védekezés a fertőző állati betegségekkel szemben 39. A tejhomogenizálás jelentősége 51. A fejőgépekről, technikáról, üzemi, állategészségi és tejbakteriológiai szempontból 134. A takarmányozás befolyása a tejhozamra 243. A korpa, vörösliszt és az olajpogácsák 279.
Kovács József dr.: Méhbiztosítás 28. Budapest székesfővárosi hatósági vágóállatbiztosítás 255. Gazdaságtörténelmi följegyzések 261.
Köerfer István dr.: Nemzetközi tejgazdasági szövetség 111. A hazai tejtejel ellenőrző egyesületek első országos értekezlete 267, 273.
Kövy József: Hangok a baromfiudvaron 81. Tojás-termelési problémák 212. A baromfitenyésztő őljai 303.
Kukuljevic József dr.: Az állatösszeírás bajai 69. A madárvilág szerepe a mezőgazdaságban 214. A betökös küszöb 229. Újabb intézkedések az állategészségügyrendészet terén 243. A gyulladások kezelésének legújabb módjáról 255. A háziállatok nyírásáról 292.
Lindet L.: Adatok a kazeinben levő foszfor és kalcium ismertetéséhez 148.
Lobeck Oszkár dr. (Leipzig): Új eljárás a tej sterilizálására 165.
Magyar Kázmér: Porfelleg a nagyut fölött 128.
Márk Gábor: A ló szőrének vedlése 157.

Mikó László: A juhtenyésztők és a gyapjuárverések 305.
Molnár László: Állatnevelési és eladási jutalmak 39.
Oliva A.: Új módszer a parmezansajt gyártására 153.
Papp György László: A kecskesajt készítése módja 64. A házinyulatenyésztés nemzetgazdasági jelentősége 134.
Péterfy Tamás: A perdöntő disznók 158. A disznópásztor 268.
Peters J. (Hannover): A tejelőképesség átörökítéséről és a tejelést ellenőrző egyesületek hasznáról 165.
Pöhl Henrik: A ló életéből 280.
Prack László: Póttakarmányok árkélmése 8.
Rács László: A vajnyeremény nagyságának kiszámítása 14. Az Egyesült Államok baromfitenyésztése 34.
Rács Mihály dr.: Szászország szarvasmarhatenyésztete 13. A »Dresdener Milchversorgungsanstalt« és az állatorvosi főiskola fajtaistállója 94.
Rodiczky Jenő dr.: Juhászati multamból 8, 19, 33, 46, 58, 70. Birkák az 1913. évi tenyészállatvásáron 75. A karakuli juh Argentínában 106. Juhász készített konzervek 116. Miskolc 1893—1913 145. A Leicester-Merino vérkeverékről 152. I. Miskolczi tenyészvásárról 157. Az alacsony gyapjuárak rémmeiséje 181, 188, 194. A számról 217. A disznó apológiája 249. Karczolatok a bivalyról 279. Nyugat-Frizia fejős juha 303.
Rothmeyer Imre: A borjúk mesterséges nevelése 70. Az Egyesült Államok tejgazdaságának állami támogatása és irányítása 111. A lovak etetése és a hizlalás kukoricza silageval 170. Egyes tehének tejelőképességének ellenőrzése 181. Az állatértékesítés szövetkezeti uton Amerikában 187.
Rogers L. A. (Thompson S. C. és Keithley J. R.): Az elraktározásra szánt vaj gyártása 171. Az elraktározott vaj szagát ellenőrző tényezőkről 261.
Schandl József: Havasi gazdálkodás az Alpeseken 19. A karszti udvari ménes 45. Kladrub 93. Az engelfoltai jersey-farm 163. Takarmányozási kísérlet korrigált lefőlözött tejjel 177. A csikó elbírálása 299.

Skita Mihály: A károlyházi szarvasmarha ellenőrző egyesület első két üztelvének eredményeiről 193.
Stark Dezső: A vadászati törvény revíziójához 76.
Surányi János: A rétek és legelők ápolásáról 233.
Szabó István: A gallovitzi németországi yorkshirei fajta sertésenyésztés ismertetése 115. A gallovitzi malacoztatás és a malacok felnevelése 122. Érdekes német gazdaság 187.
Szentandrassy György: A trappista sajt készítéséről 40.
Szőke Mihály: Legeltetés és legelőkről 107.
Szücs János: A román gazdák Hőgyészen 127.
Teichert Kurt: A polczokra helyezett sajtok piros színeződése 159.
Török Bálint: Észlelések a növényi tejről 99.
Ujhelyi Imre: Kell-e országos tejszövetkezeti központ? 7. Ki pénze ér többet? 300.
Vas Károly: A vaj konzerválása hideggel 22.
Westsik Vilmos: Mennyire képes fokozni a tejtermelést az egyenkénti s egészben véve az okszerű takarmányozás 249.
Zsivánovits Tivadar: Az ebtenyésztés Angliában és nálunk 285.

II. TÁRGYMUTATÓ.

Tárcaák.

Juhászati multamból 8, 19, 33, 46, 58, 70. Hangok a baromfiudvaron 81. Porfelleg a nagy út fölött 128. Kirándulás Levélre 140. A perdöntő disznók 158. A számról 217. A disznó apológiája 249. A disznópásztor 268. A ló életéből 280.

Cikkek.

1. Az állattenyésztési ügyek, értékesítés és állat-egészségügy. Növendékmárha-legelők 1. Figyelmeztetések nehéz ellések alkalmával 2. Szászország szarvasmarhatenyésztése 13. Havasi gazdálkodás az Alpeken 19. Szarvasmarha élőszulának megállapítása szallagmértékkel 27. Méhbiztosítás 28. Az új állategészségügyi törvény 33. Az Egyesült Államok baromfitenyésztése 34. Védekezés a fertőző állati betegségekkel szemben 39. Állatnevelési és eladási jutalmak 39. A karszti udvari ménes 45. A »Getra« állatmentőszekrény 52. A vadászat közgazdasági, illetőleg szociológiai szempontból 57. A XXIX. tenyészállatvásár és gépkiállítás 63. A méh természetszerű lakása és annak rendszere 63. Az állatfajtaírás bajai 69. Birkák az 1913. évi tenyészállatvásáron 75. A vadászati törvény revíziójához 76, 87. Az LIII. luxslókiállítás 81. A házinyulak fertőzőbetegségeinek okairól 83. Kladrub 93. Németalföldi tenyészállatok behozataláról 99. Az LIV. budapesti luxuslővásár 105. Indokolt-e a fajták tenyésztése tiszta vérben? 105. Nagy tojóképeségű fehér olasz tyúk 106. A karakul juh Argentínában 106. A herék szerepe a méhészetben 112. A gallovitzi németországi yorkshirei fajta sertésenyésztés ismertetése 115. Juhász készítette konzervek 116. A gallovitzi malacoztatás és a malacok felnevelése 122. A pünkösdi budapesti ebkiállítás 122. A román gazdák Hőgyészen 127. Földalatti házinyul-ól 127. A házinyulak fertőzőbetegségeinek okairól 134. A méhek kidobolása 140. Miskolc 1893—1913. 145. Foxterrier bírálat 146. Egyet-mást az ellési teendőkről 151. A Leicester-Merino vérkeverékéről 152. A ló szőrének vedlése 157. I. Miskolci tenyészkosvásárról 157. Védekezés a méhtetű ellen 158. Az engeltöltai jersey-farm 163. A méhcsaládok áttelepítése 164. Megértés? 169, 175. Fiatal belga kanczák 171. Az alacsony gyapjúárak rémmeiséje 181, 188, 194. Az állatértékesítés szövetkezeli uton Amerikában 187. Érdekes német gazdaság 187. Uj biztosítási törvény és az állatbiztosítás szabályozása 199. Viaszmolyok 205. Madárvilág szerepe a mezőgazdaságban 211. Tojástermelési problémák 212. A XVII-ik erdélyi országos tenyészállat- és a IX. gép- és terménykiállítások és vásárok 217. A derecskei állatkiállítás 224. A bekötés küszöbén 229. A fehér wyandotte-tyúk 229. Az LV-ik budapesti luxuslővásár 233. Tacskószenzációk 238. Újabb intézkedések az állategészségügyrendészet terén 243. Budapest székesfővárosi hatósági vágóállatbiztosítás 255. A gyulladáskor kezelések legújabb módjáról 255. Gazdaságtörténelmi feljegyzések 261. Baromfiállítás Szegeden 273. Karczolat a bivalyról 279. Ebtenyésztés Angliában és nálunk 285. A szarvasmarha idomítása 285. A budapesti országos baromfiállítás 291. A háziállatok nyírásáról 292. A méz jegezesedésének okairól 292. Állattenyésztésünk 1913-ban 298. Mendelizmus 298. A csikó megbírlása 299. Angol hámosló-speciálitások 300. Ki pénze ér többet? 300. Nyugat-Frizai fejősjuha 303. A baromfitenyésztő oljai 303. Néhány célszerű méhészeti eszköz 304. A juhtenyésztők és a gyapjúárverések 305. A ménlő-vizsgálatokról 313. A budapesti országos baromfiállítás díjazása 314.

2. A takarmányozás köréből. Póttakarmányok ár-kemlése 8. Legeltetés és legelőkről 107. Lovak etetése és hizlalása kukorica-silageval 170. Takarmányozási kísérlet korrigált lefolyótt tejjel 177. A takarmányozás hajdánban 218. Takarmányozás szénaérték szerint 223. A rétek és legelők ápolásáról 233. Takarmányozás a tápanyagelmélet szerint 237. Korpa, vörösliszt és olajpogácsák 279.

3. A tejgazdaság köréből. Kell-e országos tejszövetkezeti központ? 7. A vajnyeremény nagyságának kiszámítása 14. A vaj konzerválása hideggel 22. A takarmány befolyása a vaj minőségre 27. A trappistasajt készítéséről 40. Vajkivitelünk hanyatlásának okairól 46. A tejhomogenizálás jelentősége 51. Adatok a juhtejfel összetételéhez 59. A kecskesajt készítés módja 64. A borjú mesterséges nevelése 70. Az erjedési reduktase próba 81. Kívánatos volna-e ellenőrzés alá venni az importokat? 88. Az amerikai fejőgépek 88. A »Dresdener Milchversorgungsanstalt« és az állatorvosi főiskola fajta-istállója 96. Észlelések a növényi tejről 99. Az élelmi szerek ellenőrzésének hatásáról 100. Nemzetközi

tejgazdasági szövetség 111. Az Egyesült Államok tejgazdaságának állami támogatása és irányítása 111. A havasi tejgazdaság Svájcban 117. Szintenyésztetek alkalmazása a vaj- és sajtgyártásban Olaszországban 121. Adatok a sovány tehéntejből és a kövér kecsketejből készült sajt gyártásához Grison vidékén (Svájc) 127. A fekete-tarka friz-szarvasmarha 133, 139. A fejőgépekről, technikai, üzemi, állategészségi és tejbakteriológiai szempontból 134. A fagy befolyása a tej összetételére 134. Az Alfa-Dalen fejőgép 147. Uj eljárás a tej sterilizálására 165. Az elraktározásra szánt vaj gyártása 171. Svájc, Hollandia, Dánia, Svéd- és Németország tejgazdasági kísérleti intézményei 176. Egyes tehének tejelőképességének ellenőrzése 181. Tenyésztés alá vont üszök életkoráról 182. A károlyházi szarvasmarha ellenőrző egyesület első két üztelvének eredményeiről 193. Milyen tényezők befolyásolják és hogyan határozzuk meg a vaj viztartalmát? 199. Tejhibák és a védekezés azok ellen 205. Nagy tejhozamu holsteini tehének 212. Tejhozam és zöltakarmány 212. Néhány inter-
view. A teájak emelése 233. A takarmányozás befolyása a tejhozamra 243. Mennyire képes fokozni a tejtermelést az egyenkénti s egészben véve az okszerű takarmányozás 249. Sajtgyártás lefolyótt tejből 256. Az elraktározott vaj szagát előidéző tényezőkről 261. A hazai tejelést ellenőrző egyesületek első országos értekezlete 267, 273. Egy nagyobb tehénállomány tejhozamának, a tej fajsúlyának és zsirtartalmának napi ingadozása 285. A sajt-készítés gyakorlatában értékesíthető bakteriológiai vívmányokról 301. Angol tejelő tehének 314.

5. Képeink. Nagy fekete kan-sertés 2. Birkák és juhok 1865, 1867, 1872, 1873-ból 19, 20, 21, 34, 45, 46, 47, 57, 58, 59, 69, 70. Baromfiállatgyógyász 29. A »Getra« állatmentőszekrény 52. Méhkas és alája való gyámlól 64. Erjedési reduktase próbak 82. A drezdai állatorvosi főiskola fajtaistállója 94. Nagy tojóképeségű fehér olasz tyúk 106. Kunszentmiklósi gnyás juhászok, mint konzervkészítő mesterek 116. Földalatti házinyulól 122. A méhek kidobolása 140. Dishley merinó kos 152. Mész kosok 152. Nagyobb keretbe átszabdalt lép 164. Fiatal belga kanczák 170. Svájci tejgazdasági intézet 176. Hoorni tejkísérleti állomás sajt-készítő műhelye 176. Telivér fehér yorkshirei kan 187. Vajviz meghatározó mérleg 200. Nagy tejhozamu tehének 212. A derecskei állatkiállításról 224. Tacskó szenzációk 238. Az Antiflogistin alkalmazása 256. »Bandit« idomított keletfriz bika 286. Nyírógépek 292. Mendelizmus 298, 299. Angol löspécifikációk 300. Sajt-bakteriolumok 301. »Gangl« félvér simmenthali bika 301. Nyugatfriz tenyészkosok 302. Nyugatfriz fenősjuh 303. Jó baromfiólok 304. Méhészeti eszközök 305. Angol tejelő tehének 314.

6. Könyvismertetés. Kodolányi-féle zsebnaptár 2, 22, 29, 35, 41. 1914-ik évi: 225, 230, 245, 257, 269, 275, 280, 306, 315. Jelentés a magyaróvári szarvasmarhatenyésztő egyesület 1911—12. tizenhatodik üztelvéni működéséről 3. Frick katalógusa 3. Állatorvosi zsebnaptár 9. Baromfiólok és baromfi tenyész-tési eszközök 22. Juhtenyésztésünk veszedelme 35. Vásári zsebnaptár 35. Országos méhész zsebnaptár 35. A pata ápolása 41. Tejgazdaság, Vajkészítés 64. A malasz mint takarmány 65. Létszám és ellátás gyors szorzótáblája 83. Az állatbiztosítás fejlődése és szervezete Európában, tekintettel hazai viszonyainkra 107. A mesterséges élelmiszerek gyártása és azok hatása a közlemezésre 112. Tájékoztató a sertéspestis (sertésvész) elleni védőoltásról 123. A kendermagos Plymouth eredete, fajtajellege és tenyésztése 135. Sertésenyésztés és hizlalás 141. Állategészségügyi évkönyv az 1908. évről, valamint az 1909. évről 152. A madarak és fák napjáról szóló iskolai jelentések III. évkönyve 152. Die Wutkrankheit der Hunde, ihre Kennzeichen und Bekämpfung 171. Cserebogárirás Abauj-Tornamegyében 178. A magy. orsz. állatvédő egyesület évkönyve 213. Gyermeknaptár 225. A vágóállat biztosítás jelentősége és szervezete 250. Házinyul-tenyésztés és értékesítés 262. A Yoghurt készítéséről és alkalmazásáról 262. A mikroccoccus mucofaciens 262. A m. kir. állatorvosi főiskola évkönyve 269. Néhány szó a házinyul tenyészteséről 286. Háziállataink takarmányozása és a takarmányadagok kiszámítása 306. A legismertebb baromfi-fajtáknak jelleg leírása 306.

7. Kérdések és feleletek az állattenyésztés köréből. Elvetelés győgszere és kezelése 3., 9., 10., 15. Méhészeti könyv 3., 10. Borjúmázálás 3. Tiszta friz vagy friz-raczká keresztezés 3. Mi a »Lucullus« jelentősége a sertéstakarmányozásban? 9., 16. Társulás a vadászati jog gyakorlására 9., 15., 22., 23. Hideg baromfiól melegebb tétele 15., 23. Orvosság a házinyulak náthája ellen 15., 23. Malacok elhullása 22., 29. Tyukok jelölése 22., 29. Baromfi tömeges elhullása 29., 36. Hol lehet szelid fázánjérezket kapni 29., 36. Pohánkaliszt sertésorvossága 41., 47. Mibe kerül egy négyes ökörfoglat tartása? 41., 47. Agyontiport legelők helyreállítása 47., 53. Keltetőgépekkel kikeltett csirkék 47., 53. Könyvek a sertésenyésztésről 53., 60. Husjuh 53., 60., 71. Miért nem válnak be nálunk a nagy német vizslák? 60., 65. Burgonya mint lótakarmány 60., 65. Pekingi és fehér futókacsák keresztezése 65., 71. Mélyített istálló 65., 71. Sertéshus eltartás 71., 77. Legelőbekerítés 71., 77., 84. Milyen keltetőgépet szereznek be? 77., 88. Méhbiztosítás 77., 84. Mélyített istálló jó-e tehénészetnek is? 84., 89. Fertőző hüvelyhurutos állat vemhessége 84., 89. Bárszingszonda vagy bendőcső használata 88., 95. Legelő és gyorsan hizó sertés 88., 95. Kehes tehén gyógyítása 95., 101. Juhtartás haszna 95., 101. Ebek szülésének megkönnyítése 101., 135. A favus betegség kezelése tyukoknál 101., 107. Kacsatenyésztés haszna 107., 112. Szagtalan fertőtlenítő szer 107., 112. Baromfitenyésztési mű

112., 117. A tartaléklepek gondozása 112., 117. Vándormirigykór a ménsben 117., 123. Koszos malacz gyógyítása 117., 123. Vágósúly és élőszul aránya borjúknál 123., 178. Soros méhek megmentése 123., 128. Marhák májmétegye ellen 128., 135. Hogy lehet mély istállóból sertésolat csinálni? 128., 135. Bikát hogy tanítsunk be igába? 135., 141. Sertésöl tetőburkolat 135., 141. Rossz tejfő és a pázasi ösztön elmaradása 141., 153. Házinyul-tenyésztés 141., 153. Tehéntakarmányozás 147., 153. Védekezés a méhtetű ellen 147., 153. Juhok hasmenése 153., 159. Galambtenyésztés 153., 159. Juhok legeltetése 158., 165. Választott malacok lakarmányoztatása 158., 165. Oldenburgi fajta ló előnyei és hátrányai 165., 171., 172. Másfél éves mangalicza házi hizlalása 165., 172. Erdemes-e öreg kérdemell lovakat hizlalni? 171., 182. Ökörjárom 171., 178., 182. Karakul juhok 178., 183. Legyek ellen 178., 183., 189. Marhajászol méretek 182., 189. Böven tejelő juhok 182., 189. Olasz tyúk standardja 189., 195. Anyállanság megállapítása szalmakosoknál 189., 195. Husbehozatal a szomszéd községből 195., 200. Fogyasztási adó jogosultsága szalomnáért 195., 200. Montafoni fajta marha 200., 207. Sertések csontporhanyósága 200., 207. Csöbörbe lépő ló 207., 213. Here vagy luczerna-legelő sertéseknek 207., 213. Ló meghűlése 213., 219. Vett bika árának kivétele 213., 219. Lusta fedező bika 219., 225., 230. Fiatal baromfi bélférgek ellen 219., 225. Ludak kopaszítása 225., 230. Légyenykésztés 225., 234. Milyen fajta hidegvérű lovat tartsak? 230., 235. Gümőkór 230., 234. Lónak lapockabénaság ellen mitféle győgszer a legelőnyösebb? 234., 239. Folyton kotló tyúk 234., 239. Tökmag és repepogácsa 238., 245. Juhtej feldolgozása trappista sajtá 238., 245. Német félvérű ló 245., 250. Haltakarmányliszt 245., 250. Foghijas marha értékesítése 250., 257. Fiókos kaptár országos egyesületi keretekkel 250., 257. Leveles répafejetetés 257., 262. Kék meszelés 257., 262. Lépfenés legelő kezelése 262., 286. Lehet-e csupán árpával disznót hizlalni? 262., 270. Répa-levél-
vermelés és etetés 270., 276. Burgonya előkészítés lakarmányozásra 270., 276. Tehének jászolnyalása és rágása 276., 281. Répa anyabirkáknak 276., 281. Mi az oka a sós izű tejnek? 280., 287. Yoghurt készítési módja 280., 287. Csikóknak árpaszalma széna helyett 286., 293. Véres tej 286., 315. Karórágás 293., 306. Szilaj bika szállítása 293., 306. Sertéseket jelző alkalmas készülék hol kapható? 293., 306. Kaptárkészítés 293., 306. Ló fehér-foltjainak befestése 306., 315. Baromfióban homok 306., 315. Tejen nevelt malacok 315. Műmész-törvény 315.

8. Apró közlemények.

A vaj megavasodása 3. Mű-tejszín 3. Mesterséges hus 4. Méhészkedés a szőlőkben 4. Tejtermelés terén rekordok... 10. Savó-limonádé 10. Vadász-területek bérbeadása 10. A ragadós hüvelyhurut hatása a teje 16. Növényi zsirok jelenléte a sajtban 16. A simmenthali marha vemhességének tartamáról 23. A vörös lény hatása a teje 23. Háton mosott gyapju 23. Egyiptom tojáskivitele 23. Négyasarvu kecske 29. A nemzetközi tej- és tejtermékpiacon a múlt év IV. negyedében 29. A legnagyobb állatgyógyintézet 36. A halak veszedelme 36. Szénasavas méz mint takarmány 41. Lefejő gazdaságok 41. A tej felhasználása és értékesítéséről 42. A világ tojásfogyasztása 42. A pergamentpapiros befolyása a vaj tartósságára 48. Haltakarmányliszt mint sertéstakarmány 48. Az északamerikai Egyesült Államok vajtermelése 48. Angolország husbevitel 53. Friss levegő a borjúknak 53. Az állatok verszégénysége világosságihány miatt 53. A vajforma kezelése a vaj hozzáragadása ellen 53. Pulyka mint kotló 53. A szomszjas hatása 60. A madarak falánksága 60. Tehén-, ló- és sertésrágya 60. Ludaknak 61. A jó kutyaólnak 61. Az állatok lélektanához 65. Uj adatok az angolnáról 65. Baromfitojás és vadkivitel Angliába 65. Németország husfogyasztása 71. Pulykahizlalás angol és francia módra 72. Az orosz vajkivitel növekedése 77. A kék orpington 77. A kotlós tyúk gondozása 77. Ujabb adatok a kolosztrumról 84. A háziállatok sószükséglete 84. Mézes vaj 84. Mesterségesen érlelt sajtok 84. Macskaadó 89. Lóistállópádó 89. A marha szoktatása a legelőhöz 89. Baromfi- és tojáskivitel Ausztria és Magyarországból Angliába 89. Élőludak koppasztása tilos Angliában 89. Kócsag- és paradicsommadár tenyésztés 89. Kivesznek a madarak 95. A zivatar hatása a halakra 96. Méhcsalád mint kotló 96. Dr. Burri jelentése a berni tejkísérleti állomás 1911. évi működéséről 101. Wien husfogyasztása 102. Bírálat értékszámolás alapján hidegvérűeknél 107. Hansen sertés-hizlalási kísérleteivel 107. Vadász-tizparancsolat 108. Malacznevelés és sertés-hizlalás 113. Hogyan érünk el legnagyobb tojáshozamot? 113. A növényekből készített sajt 113. Teendő a méhesben a folyó évben 113. Cementvakolat az istállók belsejében 117. Lóvédelem Amerikában 117. A borjak edző nevelése 117. Tehének bérbeadása a tejeled idejére 118. A tejes edények tisztítása 118. A budapesti tej 118. A murbodeni marha 118. Ipsaró tejhűtési célra 118. A szerb és román husbehozatalról 123. A pók mint méhellenesség 123. Világítótoronyok és a madarak 123. Kutyákkal vontatott gépfegyverek 123. Vadgalambok csalogalására 123. Vadetetés télen 124. Az 56082. sz. III. 4. Rendelet 128. Lissabon városának ellátása tejjel 129. Lovak takarmányadagja 129. Az egyptás sertések Magyarországon 129. Electromos husconserválás 129. Anglia sajt-fogyasztása 135. — Törvényjavaslat a tejhamisítás ellen 135. Van-e a savanyu répaszeteknek specificus hatása a tejtermelésre? 135. A nyers és forralt tej megkülönböztetése 135. A sovány tej kereskedelmi értéke 135. A tejszín zsirtartalmának meghatározása 135. Hány állatkert van a világon? 135. Sanatorium

halak számára 135. Városi mintatejcsarnok Rigában 141. A kereskedelem előforduló oltó hatékonyságának meghatározása 141. Szénsavas mész 141. Hízott sertés szállítása 147. Adatok a »Lodi« típusu parmazásajt gyártásához 147. A savólimonádé 147. Adatok a kazeinben levő foszfor- és kalcium ismeretéhez 143. Gyermektejet szolgáltató tejcsarnok Stendalban, Németország 148. Rákok szállítása nagyobb távolságokra 148. A világ lóstatistikája 153. Forralt és nyers tej 153. Új módszer a parma-ásajt gyártására 153. A kén szerepe a méhészetben 154. Olaszország és az állatvédelem 159. A polczokra helyezett sajtok piros szineződése 159. Macskák a hadseregben 159. A tejtermelőképeség átörökléséről és a tejelést ellenőrző egyesületek hasznáról 165. A tej visszatartása ellen 166. Angol kimutatás az 1913. év január 1-től május 31. közötti osztrák-magyar baromfikivitelről 166. Mi lehet az oka a tej zsírtartalom hirtelen apadásának 166. Fejős tehének szarvgyűrűi 166. Védnövényzet fázának részére 166. Az istállóban kirugó lovaknak 172. Sertések tetve ellen 172. Egy kizűntetett baromfitenyésztő 172. A halak növekedésének előmozdítása 172. A méz mint a patarpedések ellenszere 178. Ragályos baromfibetegségek oka 178. A magas fákön levő raj levétele 178. Új halastavak 178. Rugalmas lópatkó 183. A mézmadár 183. Kései keltetés 183.

A Darwin elmélet ellen 189. Villamosságok állatok részére 189. Mi a legjobb téli eleség a méheknek 190. Meddig élhet egy macska étlen-szomjan? 195. Kis csibék 195. A méhek mint tolvajok 195. A hus sulyvesztése a főzésnél 196. A madarak életkora 201. A vándormadarak 201. Afrikai selyem — Amerikában 201. Élve fagyasztott hal 201. Jászlak felállításánál 207. Vedlés 213. A sajttelvény állami ellenőrzése Hollandiában 213. Nagyjelentőségű találmány a halkonzerválás körül 213. Szobai söpredék a trágyában 213. A sajttatka 213. A méhek színeket megkülönböztető képessége 214. Hogy lehet jól hizlalt sertés húsát megismerni? 219. Náddal és kákvál benőtt sekély állóvizek 219. Halszállítás hordóban vagy puttonyban 219. A sertéshizlalás feltételei 225. Kölnben kocsisiskola állított fel 225. Óriási vaddisznó 225. Fecskét nevelő veréb 226. Az emberi test 230. A lefőzött tej felhasználása 230. Európa állatállománya 235. Meddig lehet a kanczákat tenyésztésre használni? 235. Gyenge sófürdő az ementhali sajt gyártásánál 235. A tejkonzerválás egy új módja 239. Új találmányu keltetőgép 239. A tyuk mint tojásellenőr 239. A medve és a táviradaoszlopok 239. Elvi határozatok 245. Pápaszemes tehének 245. Mézeczet 245. Hadjárat a legyek ellen 245. Görögországban termelt tej és sajtok kémiai összetételéről 251. Nyulós tej ellenszere 251. Biztos szer a

legyek ellen 251. Ludakat, tyukfélét 251. Nap-sütött és árnyékos legelő 257. A marha szoktatása engedelmességre 257. Kacsák legjobb elesége az árpa 257. Marhakereskedelem Braziliában 262. A huskonzerválás titka 262. Szimű az állatvédelem érdekében 263. Bivalyparadicsom 263. Semmitsük meg őszszel a vándormadarak fészket 263. Macskaadó Coswigban 263. Hétéves hust árulnak 270. A legújabb tojáskonzerválási módszer 270. Áthelyezik-e a méhek a petéket egyik sejtől a másikba? 270. A hus rágóssága 270. Lóverseny hazánkban II. Lajos király idejében 276. A madár mint időjós 276. A hagyma mint a méhszurás ellenszere. 276. Új művaj 281. Az állatok öngyilkosságáról 281. A galambkedvelő Berlin 282. A gyermekhalandóság csökkenése 287. Sertéshizlalási kísérletek lefőzött tejjel és burgonyával 287. Új módszer a tojások eltartására 287. A német gazdasági egyesület baromfilábgyűrűje 293. Vándormadarak veszedelme 293. Az Ayrshire-tehének tejhozama és a tej zsírtartalma közötti összefüggés 307. A vaj eltartása 307. A repülőgép és az állattenyésztő 307. Megbízható időjósok 307. A tojás, baromfi és vadkivitel 307. A méhek szerepe a virágok megtermékenyítésénél 307. Glazurával bevont vaj 316. Baktérium a tojásban 316. A nemes kócsag mint házi szárnyas 316. Az idegrendszer és az emésztés 316.

MEGJELENT KODOLÁNYI-féle 1914. évi GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

teljesen átdolgozva és kibővítve, sulva nevezve könnyebb s így tényleg zsebben hordozható

54-ik ÉVFOLYAM.

Ára helyben 2 korona 80 fillér. Ajánlott postai szétküldéssel 3 korona 25 fillér. Utánvétellel küldve 3 korona 45 fillér.

Megrendelhető a „GAZDASÁGI LAPOK” kiadóhivatalában, BUDAPEST, VIII. KERÜLET, JÓZSEF-UTCZA 15. SZÁM ALATT.

186073/1913. Vm. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalap tulajdonát képező s Jásznagykunszolnok vármegyében, Dévaványa község határában fekvő Ecsegpusztának a haszonbéri és versenytárgyalási feltételekben művelési ágak szerint részletesen felsorolt (1520 716/160) kat. holdas mezőgazdasági birtokrésze 1914. évi november hó 1-től 1926. évi október hó 31-ig, vagyis 12 évre terjedő időre az alulírott minisztérium IX. ügyosztályában (V., Báthory-u. 12.) az 1914. évi február hó 4-ik napján délelőtt 12 órakor tartandó zártajánlatu versenytárgyalás útján fog haszonbérbe adadni, mely zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál érdeklődők jelenhetnek.

Az egykoronás bélyeggel ellátott, lepecsételt és a kellő bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt írásbeli ajánlatok az alulírott minisztérium segédhivatalának igazgatóságánál legfeljebb a versenytárgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyújtandók be.

Az ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész birtokra felajánlandó évi haszonbér számokkal és betűkkel irandó ki.

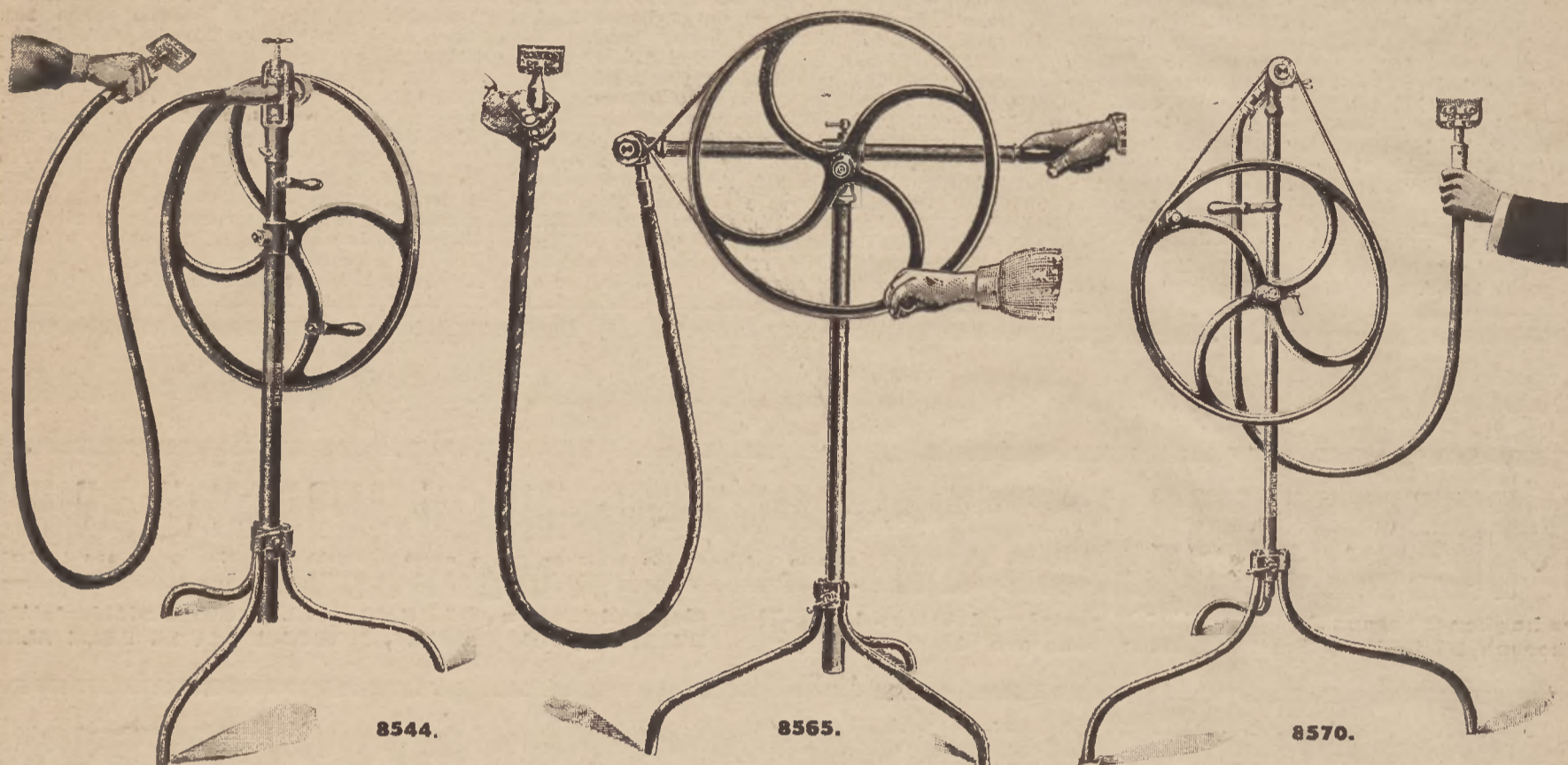
A versenytárgyalásban résztvenni óhajtok figyelmeztetnek, hogy ajánlataik csak akkor tárgyalatnak, ha ezek a kiszolgáltató ajánlati minta szerint perrendszerűleg két tanu előttemezésével aláírva magukban foglalják annak kijelentését, hogy az ajánlattevők a hirdetésben és az általuk is ismert feltételekben foglaltatnak, magukat mindenben alávetik.

Bánatpénzül 12,000 korona vagy készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban, avagy pedig a Pesti Hazai Első Takarékpénztár betéti könyvecskéjében bármelyik állami (adóhivatali) vagy közalapítv. közp. pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlatához csatolandó. Elkészve érkezett vagy kellőleg ki nem állított, avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utóajánlatok sem fognak figyelembe vétetni. Oly egyének, kik gyámhatalom vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén a kik az uradalommal szemben hátralékos tartozásban vannak vagy bármi czímen perben állanak, a versenyből kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek, nemkülönben az ajánlati minták a minisztérium segédhivatalainak igazgatóságánál és a püspökladányi közalap. kir. gazd. felügyelőség-nél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, esetleg a míg a készlet tart, díjtalanul fognak érdeklődők kérelmére kiszolgáltatni.

Budapest, 1913. december hó 11. **A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minisztertől.**

A JÓ GAZDA CSAK

VALÓDI

„HAUPTNER“

ló- és szarvasmarhanyirógépeket használ.
Elismert legtökéletesebb, mindenütt kedvelt gyártmány.

Rendelésnél kérjük megadni, hogy ló, istállózott marha vagy gulyabeli marha nyírására szolgáljon-e.

Az ollólapok élesítését elvállaljuk.

8544. sz. A legolcsóbb és a Hauptner-gépek összes előnyeit bíró gép. 52 cm. átmérőjű hajtókerékkel, 2. m. hosszú spirálrugóval, 1 ollóval ... K 75.—
8565. sz. A legkeresettebb minta. Erős, szolid gép, szijzsinórhajtással, 2 ollópárral ... K 138.50
8570. sz. Új, dörzsáttételű kitűnő nyirógép, 2 ollópárral ... K 168.—

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a magyarországi vezérképviselő

GEITTNER és RAUSCH cég, Budapest, VI., Andrássy-ut 18A.